

BELGISCHE **K**AMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE **B**ELGIQUE

Handelingen

Annales

INTEGRAAL VERSLAG
VAN DE PLENAIRE VERGADERING
VAN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
DE LA SÉANCE PLÉNIÈRE
DU

21-12-1999
voormiddag

21-12-1999
matin

AGALEV-ECOLO	:	<i>Anders gaan leven / Ecologistes conférés pour l'Organisation de luttes originales</i>
CVP	:	<i>Christelijke Volkspartij</i>
FN	:	<i>Front National</i>
PRL FDF MCC	:	<i>Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone - Mouvement du citoyens pour le changement</i>
PS	:	<i>Parti socialiste</i>
PSC	:	<i>Parti social-chrétien</i>
SP	:	<i>Socialistische Partij</i>
VLAAMS BLOK	:	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	:	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	:	<i>Volksunie & ID21</i>

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 50 0000/00	:	<i>Documents parlementaires de la 50e législature, suivi du n° et dy n° consécutif</i>
QRVA	:	<i>Question et Réponses écrites</i>
HA	:	<i>Annales (Compte Rendu intégral)</i>
CRA	:	<i>Compte Rendu Analytique</i>
PLEN	:	<i>Séance plénière</i>
COM	:	<i>Réunion de commission</i>

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 50 0000/00	:	<i>Parlementaire documenten van de 50e zittingsperiode + het nummer en het volgnummer</i>
QRVA	:	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
HA	:	<i>Handelingen (Beknopt Verslag)</i>
BV	:	<i>Beknopt Verslag</i>
PLEN	:	<i>Plenum vergadering</i>
COM	:	<i>Commissievergadering</i>

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
Place de la Nation, 1008 Bruxelles
Fax : 02/549 82 60
Tél. : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : aff.generales@laChambre.be

Officiële publicaties, van de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein, 1008 Brussel
Fax : 02/549 81 60
Tel. : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : alg.zaken@deKamer.be

Inhoud**Dinsdag 21 december 1999, 10.00 uur
PLEN 027**

BERICHTEN VAN VERHINDERING	5
BEGROTINGEN (<i>VOORTZETTING</i>)	5
- Rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 2000 (197/1 tot 5 en 199/1)	
ontwerp van algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2000 (198/1 tot 28)	5
hervatting van de algemene bespreking	5
<i>Spreekers</i> : Joke Schauvliege, Jean-Jacques Viseur, Luc Goutry, Frank Vandenbroucke , minister van Sociale Zaken en Pensioenen, Greta D'Hondt, Paul Timmermans, Frieda Brepoels, Daniel Bacquellaine , voorzitter van de PRL FDF MCC-fractie, Koen Bultinck, Joos Wauters, Filip Anthuenis, Trees Pieters, Jean-Marc Delizée, Pierrette Cahay-André, Hans Bonte, Danny Pieters, Gerolf Annemans , voorzitter van de Vlaams Blok-fractie, Anne-Marie Descheemaeker, Annemie Van de Casteele, Magda Aelvoet , minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu	
BIJLAGE	45
MEDEDELINGEN	45
SENAAT	45
OVERGEZONDEN WETSONTWERP	45
EVOCATIE	45
REGERING	45
VERSLAG	45
ALGEMENE UITGAVENBEGROTING 1999	46
VERZOEKSCHRIFT	46
RESOLUTIE	46
EUROPEES PARLEMENT	46

Sommaire**Mardi 21 décembre 1999, 10.00 heures
PLEN 027**

EXCUSES	5
BUDGETS (<i>CONTINUATION</i>)	5
- Budget des Voies et Moyens pour l'année budgétaire 2000 (197/1 à 5 et 199/1)	
projet de budget général des dépenses pour l'année budgétaire 2000 (198/1 à 28)	5
reprise de la discussion générale	5
<i>Orateurs</i> : Joke Schauvliege, Jean-Jacques Viseur, Luc Goutry, Frank Vandenbroucke , ministre des Affaires sociales et des Pensions, Greta D'Hondt, Paul Timmermans, Frieda Brepoels, Daniel Bacquellaine , président du groupe PRL FDF MCC, Koen Bultinck, Joos Wauters, Filip Anthuenis, Trees Pieters, Jean-Marc Delizée, Pierrette Cahay-André, Hans Bonte, Danny Pieters, Gerolf Annemans , président du groupe Vlaams Blok, Anne-Marie Descheemaeker, Annemie Van de Casteele, Magda Aelvoet , ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement	
ANNEXE	45
COMMUNICATIONS	45
SÉNAT	45
PROJET DE LOI TRANSMIS	45
EVOCATION	45
GOUVERNEMENT	45
RAPPORT	45
BUDGET GENERAL DES DEPENSES 1999	46
PÉTITION	46
RÉSOLUTION	46
PARLEMENT EUROPEEN	46

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

MARDI 21 DÉCEMBRE 1999

10.00 heures

PLENAIRE VERGADERING

van

DINSDAG 21 DECEMBER 1999

10.00 uur

De vergadering wordt geopend om 10.02 uur door de heer **Herman De Croo**, Kamervoorzitter.

La séance est ouverte à 10.02 heures par M. **Herman De Croo**, président de la Chambre.

Tegenwoordig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering :

Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance :

Aelvoet, Reynders.

De **voorzitter** : De vergadering is geopend.

La séance est ouverte.

Mededelingen moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. Zij zullen in de bijlage bij de handelingen van deze vergadering opgenomen worden.

Des communications doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises en annexe des annales de cette séance.

Berichten van verhindering**Excusés**

José Canon, Guy D'haeseleer, Michèle Gilkinet, Géraldine Pelzer-Salandra, Luc Sevenhans, Jef Valkeniers, wegens ziekte / pour raison de santé;

Raymond Langendries, wegens familieaangelegenheden / pour raison familiale.

Mme Laurette Onkelinx m'a fait savoir qu'elle serait absente aujourd'hui pour raison de santé. Elle sera remplacée par la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement.

Budgets (continuation)**Begrotingen (voortzetting)****Budget des Voies et Moyens pour l'année budgétaire 2000 (197/1 à 5 et 199/1)****Projet de budget général des dépenses pour l'année budgétaire 2000 (198/1 à 28)****Rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 2000 (197/1 tot 5 en 199/1)****Ontwerp van algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2000 (198/1 tot 28)**

Nous reprenons la discussion générale.

Wij hervatten de algemene bespreking.

Chers collègues, nous aborderons les secteurs Affaires sociales, Santé publique et Environnement, Emploi et Travail et Pensions.

Collega's, wij vatten de bespreking aan van de sectoren Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, Tewerkstelling en Arbeid en Pensioenen.

Etant donné que la ministre de l'Emploi est absente pour cause de maladie, elle sera représentée par la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement.

Mevrouw **Joke Schauvliege** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, ik weet dat het deze regering niet aan inbeeldingsvermogen ontbreekt. Bij het nalezen van deze begroting dacht ik dat ik het zevende van de XII Werken van Van Oudenhoven aan het lezen was. Inderdaad, het zevende werk, want de regering blijft eigenlijk halfweg steken. Ze komt haar beloften niet na. Ze gooit met ronkende benamingen en denkt dat ze de show steelt met de actieve welvaartsstaat. Ze verzwijgt dat de actieve welvaartsstaat door de vorige regering werd ingevoerd. Het is de vorige regering

Joke Schauvliege

die deze uitdaging reeds is aangegaan. Verder dan een kopie van wat de vorige bewindsploeg heeft gedaan, is deze regering niet gekomen. Ze faalde dus in haar uitdaging en weigert bovendien een tegenprestatie te leveren. Meer bepaald laat ze de gezinnen geheel links - ik zou misschien beter zeggen : rechts - liggen. De notie gezin is bij deze paarsgroene regering een non issue geworden. Wat geheel ontbreekt in deze begroting en dus in de visie van deze regering, zijn maatregelen die gezin en arbeid beter op mekaar afstemmen. Ik herinner mij in verband met deze problematiek een mooi prozaïsch stukje in het Agalev-verkiezingsprogramma. Ook de minister van Sociale Zaken heeft, naar aanleiding van de prestigieuze lezing-Den Uyl in Amsterdam gezegd dat de traditionele welvaartsstaat geen antwoord biedt op de nieuwe behoefte om gezin, arbeid en vorming met elkaar te combineren.

Alle partijen zijn het erover eens dat er iets moet gebeuren, en toch staat er in deze begroting niets over gezin en arbeid. De regering plant terzake gewoon niets. In een tijd waarin werkende moeders en vaders alle moeite van de wereld hebben om tijdig op het werk te geraken, zich moeten haasten naar de kinderopvang, geen huishoudelijke hulp vinden en bovendien geen tijd meer hebben voor het gezin, kijkt de paarsgroene regering gewoon de andere kant uit. Ze geeft forfait voor deze uitdaging van de volgende eeuw. Ik zou het een fin de siècle-syndroom willen noemen. Nochtans zijn het de gezinnen van vandaag die dag in, dag uit de uitdaging van de XII werken moeten aannemen, die zich daarvoor moeten organiseren. Het zogenaamde toverwoord - of is het de clownsnus van Luc Alloo ? - is arbeidsduurvermindering. Daaraan besteedt de regering enkele luttele lijntjes in de beleidsnota. Ze gelooft eigenlijk nog in sprookjes wanneer ze denkt dat arbeidsduurvermindering gekoppeld wordt aan meer tewerkstelling. Weet u dan niet, mevrouw de minister, dat bepaalde sectoren schreeuwen om werknemers ? Weet u dan niet dat er arbeidskrachten te kort zijn ? Een kleine verhoging van de fiscale aftrekbaarheid van de kosten voor kinderopvang biedt geen soelaas. Er zijn onthaalmoeders te weinig en bovendien zijn de kinderdagverblijven niet afgestemd op een flexibele arbeidssituatie. Dat bewijst weer eens dat de regering-Verhofstadt de show belangrijker vindt dan de inhoud. Deze regering kiest voor het korte succes en denkt niet op lange termijn. Denkt u werkelijk dat gezinnen wakker liggen van een paar honderd frank belastingvermindering in de maand ? Gezinnen hebben recht op levenskwaliteit, tijd voor hun gezin, tijd voor relaties, tijd voor zichzelf en tijd voor deze maatschappij. Deze regering heeft geen tijd, geen interesse voor deze belangrijke uitdaging. Waar zijn, bijvoorbeeld, de maatregelen die de kinderbijslag verhogen tot de werkelijke kosten voor ieder kind ?

Waar zijn de maatregelen die de werkgever stimuleren om de gezinssituatie van zijn werknemer ter harte te nemen ? Waar zijn de maatregelen die de drang om voor

twee voltijdse inkomens te moeten gaan werken, wegnemen ? Eigenlijk kan ik het antwoord van de regering al voorspellen. U zult alles op de hals van de vorige regering schuiven en u zult ieder concreet antwoord ontwijken. Vergeet daarbij niet dat er voor het eerst sinds jaren wat budgettaire ruimte is, dankzij de vorige regering. Vergeet daarbij niet dat dit nu precies de kans bij uitstek was om iets voor de gezinnen te gaan doen. U speelt heel graag Sinterklaas maar ik heb de indruk dat u hooghartig de kinderen voorbijloopt. Deze begroting laat de gezinnen in de steek, de vaders en moeders die hun rol als vader of moeder, echtgenoot en werknemer, willen combineren op een leefbare manier. Mijn gezinsspartij, de CVP, weigert gezinnen in de kou te laten staan. De CVP zal snel en efficiënt een aantal voorstellen indienen die gezin en arbeid leefbaarder moeten maken. Indien u ook voor deze voorstellen als meerderheid opnieuw forfait laat gaan, zal uw tegenprestatie duur betaald moeten worden.

M. Jean-Jacques Viseur (PSC) : Monsieur le président, madame la ministre, monsieur le ministre, chers collègues, mon intervention portera sur quatre points. Je vous parlerai de l'Etat social actif, de la réduction des cotisations sociales dans le secteur marchand, du désintérêt à l'égard du secteur non-marchand et enfin du problème des pensions et de la réserve démographique.

En ce qui concerne l'Etat social actif, je ne répéterai pas toute la discussion qui a eu lieu en commission. Mais en lisant "Le Soir" de ce matin, j'ai découvert les premiers résultats de l'enquête réalisée par le Professeur Peers et son équipe. Ils confirment que la situation est bien celle que nous craignons, à savoir que l'écart s'accroît entre les bénéficiaires de la croissance et ceux qui sont victimes de l'évolution de la société. Cette enquête fait apparaître un élément extrêmement lourd de conséquences : par rapport à 1921 et à 1950, l'écart augmente entre la longévité des personnes appartenant aux classes les plus faibles et celle des personnes profitant de la société d'abondance. Malgré les efforts réalisés en matière de sécurité sociale, les risques de souffrir de maladie ou de mourir jeune sont plus importants si l'on dispose de revenus faibles que si l'on bénéficie de gros revenus, et cet écart augmente au fil des années. Dès lors, je considère que le système de l'Etat social actif où tout est centré sur l'activité et où l'on gomme les inégalités au nom de cette activité, n'est pas adapté à nos besoins. Pour moi, il y a une grande différence entre l'Etat providence actif et l'Etat social actif puisque ce dernier se fonde essentiellement sur la notion d'activité et non sur la lutte contre les inégalités. En entrant dans cette logique qui a fait tant de mal aux Etats anglo-saxons, vous

Jean-Jacques Viseur

acceptez que l'on passe d'un système social démocrate, que les socialites et les sociaux-chrétiens ont défendu pendant des années, vers un système à l'anglaise où l'activité économique prend le pas sur les inégalités sociales.

Je pense que, de cette manière, nous nous dirigeons vers un Etat libéral, ce qui fait sans doute plaisir à M. Bacquelaine. Pour ma part, je crois que les membres du gouvernement qui n'aiment pas l'Etat libéral se sont laissés piéger par un accord de gouvernement qui sacrifie la sécurité sociale, alors qu'il donne l'impression de la sauvegarder, et abandonne la logique qui a été défendue pendant des années. Je citerai un exemple d'actualité : la notion qu'a M. Karel De Gucht de l'Etat social actif est très libérale en ce qui concerne l'intégration des étrangers puisqu'il estime que les étrangers régularisés doivent apporter la preuve de leur intégration.

Cette preuve, c'est la connaissance des langues nationales, le suivi de cours de langues ou encore l'adaptation. Ceci est l'illustration parfaite de l'activité telle que les libéraux l'entendent, c'est-à-dire une volonté de créer une relation contractuelle, et non pas assurantielle, avec les gens.

Si aujourd'hui, on demande à l'étranger de prouver son intégration à travers une série d'activités, pourquoi ne demanderait-on pas demain au chômeur de prouver son intégration en se prêtant à toute activité, quelle que soit la rémunération qui lui sera allouée ? De même, pourquoi ne demanderait-on pas demain aux malades de s'intégrer en faisant une série de démarches qui limitent leur liberté et qui les amènent à coûter moins cher à la société ?

A travers cette notion d'Etat social actif, je pense que vous vous inscrivez dans une logique qui corrompt la notion d'Etat providence actif à laquelle nous tenons, c'est-à-dire ce passage d'une logique d'indemnisation financière de soutien des personnes et de réponse aux inégalités à une logique d'intégration. Vous avez ouvert la boîte de Pandore et je crois que, comme dans d'autres matières, il ne faudra pas attendre des années avant qu'au lieu de combattre l'exclusion, on voie l'Etat renforcer celle-ci au nom de l'activité et de la modernité.

Par ailleurs, dans le concept politique d'activation, il n'y a pas à l'égard des inégalités l'effort qu'on aurait pu attendre. On devrait plutôt poser la question des minima sociaux qui sont, de l'avis général, insuffisants pour répondre au minimum vital conformément au prescrit de l'article 23 de la Constitution. Or, vous disposez de marges, que vous consacrez à autre chose. Ce faisant, vous ne répondez pas aux véritables besoins de la société.

Je pense, comme vous, que les équilibres sociaux sont à réinventer mais cela ne doit pas se faire par la stigmatisation des exclus ou par la marchandisation comme base de réflexion. Nous assistons à un système dans lequel la protection sociale s'affaiblit face à l'activation. Cela n'est plus un Etat providence actif, c'est un Etat actif dans lequel les exclus ne sont plus pris en compte.

La plus belle illustration de ce système, c'est la réduction des cotisations sociales. Il était important d'aboutir à ce que les cotisations sociales soient réduites pour développer l'emploi. Cette politique avait d'ailleurs été utilisée depuis plusieurs années, mais il y avait toujours une liaison évidente entre réduction de cotisations, diminution structurelle des charges du travail et emploi. Grâce au coup d'accélérateur du gouvernement (de 64,8 milliards à 89,1 milliards), on aurait pu considérer que le gouvernement allait renforcer les éléments permettant de lier cette réduction des cotisations sociales à une augmentation de l'emploi. Or, ce n'est manifestement pas le but poursuivi.

D'ailleurs, avant les élections, la famille libérale - qui était encore dans l'opposition - insistait toujours sur le fait qu'il y aurait ce que l'on appelle le fameux effet retour, qui devait représenter un pourcentage dépassant très largement la moitié des réductions de charges sociales accordées. Aujourd'hui, on fait brusquement preuve d'une plus grande prudence et on parle beaucoup moins d'effet retour. En réalité, c'est parce qu'on ne parle plus d'exigence retour. Dès lors qu'il n'y a plus d'exigence retour, il y aura évidemment, à travers cette réduction de cotisations sociales dans le secteur marchand, un effet d'aubaine important. Celui-ci sera d'autant plus important que la situation économique va s'améliorer.

Mais il n'y aura aucune exigence claire de liaison de cette réduction supplémentaire à la création d'emplois. Je pense donc que, sur ce plan-là, nous pouvons réellement parler d'un cadeau offert par cette amplification de la réduction des charges sociales sans exigence compensatoire au niveau de la création d'emplois.

Comme troisième élément de ma réflexion, j'évoquerai un problème délicat à gérer dans notre pays, que je cernerai en termes de désintérêt latent pour le secteur non marchand. Le budget 2000 consacre à ce secteur 11,2 milliards de francs, ce qui correspond à 8% du montant total des réductions des cotisations sociales octroyées aux secteurs marchand et non marchand confondus. Or, le pourcentage d'emplois occupés dans le secteur non marchand correspond à 12,2% de l'emploi total.

Partant, en ne retenant pas - comme le précédent gouvernement l'avait fait - le chiffre de 12,2% pour le secteur non marchand, il est manifeste que l'effort n'est pas comparable et que moins d'efforts sont réalisés en

Jean-Jacques Viseur

faveur du secteur non marchand, comparativement à ceux entrepris pour le secteur marchand. C'est d'autant plus paradoxal que nous sommes tous d'accord - et on le dit et redit à l'envi - sur le fait que le secteur non marchand crée automatiquement des emplois lorsque l'on augmente la réduction de charges et sur le fait que se produit, à travers le MARIBEL social, une augmentation mathématique de croissance de l'emploi liée à la réduction des charges sociales.

Pourquoi dès lors ne pas avoir appliqué - comme ce fut le cas précédemment pourtant - la même clé et, même, pourquoi ne pas avoir augmenté la clé en faveur du secteur non marchand, à partir du moment où se présentent des marges d'un tel ordre ?

L'explication en est très prosaïque et, en fin de compte, très belge. Dans l'ensemble du monde occidental, tout le monde partage la conviction que le secteur non marchand constitue l'un des éléments majeurs, d'une part, de la création d'emplois et, d'autre part, de la satisfaction d'un certain nombre de besoins dans le chef des populations. Quand on évoque la nécessité de la restauration du lien social, l'unanimité existe pour affirmer que cette restauration ne pourra se réaliser ni uniquement par les pouvoirs publics, ni en premier lieu par le secteur marchand, mais que c'est le secteur non marchand qui en est la clé. Dans les pays voisins - et je pense notamment à la France -, l'on trouve à l'égard de ce secteur non marchand une volonté de développement, afin de mieux répondre aux besoins de leur population.

Pourquoi dès lors, en Belgique, en arrive-t-on, tout en proclamant les mêmes idées, à réduire l'enveloppe du non-marchand de 12,2% à 8% ? La réponse réside simplement dans cette fiction ridicule, mais néanmoins fort implantée dans la mentalité d'un certain nombre de partis politiques, selon laquelle qui dit secteur non marchand dit prédominance du secteur chrétien et des partis qui portent un "c" dans leur sigle. C'est une fiction. La question ne consiste pas du tout dans un enjeu de mainmise par un parti politique sur un secteur. Au contraire, il y a lieu à agir en telle manière que ce secteur, pleinement reconnu au sein de la société, trouve à se développer comme il se doit dans l'intérêt de cette dernière.

Je crois que la réponse tient également au fait que le secteur non marchand n'a jamais été la tasse de thé des tendances libérales. Une fois encore, nous nous trouvons dans un domaine où, en apparence, les socialistes gèrent ces départements, mais où, en réalité, se cache en filigrane une politique libérale - et je vois que MM. Bacquelaine et Anthuenis se réjouissent. Pour caricaturer la politique du nouveau gouvernement, je reprendrai le dessin cruel de Royer : cette automobile bleue,

avec un autocollant rouge et un autocollant vert, lesquels autocollants se dissolvent à la suite des conditions météorologiques, pour ne voir demeurer que ce véhicule bleu qui constitue l'essentiel de cette nouvelle politique.

Voilà donc un domaine pour lequel je souhaiterais obtenir des explications de la part du gouvernement : pourquoi, en effet, ne sommes-nous même pas capables d'appliquer au secteur non marchand le même taux de réduction de cotisations sociales que celui en vigueur pour le secteur marchand, alors que le secteur non marchand a sa place dans la société, alors qu'il crée, lui, des emplois directs ?

Je ne veux pas être cruel en disant que si on appliquait le taux de réduction sociale au nombre d'emplois nouveaux créés, ce n'est pas 12% mais certainement aux alentours de 20% que l'on devrait consacrer à ce secteur non marchand.

Si je me réfère aux discussions qui se sont déroulées au sein de la commission des Affaires sociales sur le projet de loi en vue de la promotion de l'emploi, et plus particulièrement au tableau élaboré par le gouvernement comparant les avantages accordés au secteur marchand et au secteur non marchand, et ce uniquement pour les aides Maribel sociales et la réduction structurelle des charges sociales, je constate, pour autant que le tableau soit fiable, qu'il reflète fidèlement la politique gouvernementale ancienne et actuelle.

En 1999, le secteur non marchand bénéficiait d'avantages conséquents : depuis le 1er juillet, 11 600 francs en moyenne par trimestre pour le secteur non marchand et 6 075 francs pour le secteur marchand; en 2000, nous alignons nos deux types de réduction et, à partir du 1er juillet 2000, ce sera 11 600 et 13 850 francs pour le secteur non marchand contre 13 075 pour le secteur marchand. En tenant compte des diverses autres aides à l'emploi dont l'essentiel se situe dans le secteur marchand, l'on ne peut que constater la volonté du gouvernement actuel de privilégier l'emploi du secteur marchand en lieu et place de l'emploi dans le secteur des services, ce qui a des conséquences, non seulement en matière d'emploi mais aussi en matière d'organisation de la société. Ce n'est plus du socialisme, ce n'est plus de la social-démocratie, encore une fois c'est du libéralisme.

Il vaut mieux dire clairement les choses : ce gouvernement est un gouvernement libéral.

J'en arrive au dernier point tout aussi essentiel. Il s'agit de l'avenir en matière de pensions. Les notes qui ont été déposées ont montré le taux de dépendance, l'évolution en la matière. A mon avis, dans les dix années à venir, nous allons connaître un problème de couverture de la situation des personnes les plus âgées. A ce phénomène, aucune réponse cohérente n'est apportée.

Jean-Jacques Viseur

Sous le précédent gouvernement, deux partis, le SP et le PSC, insistaient sur la nécessité de créer une réserve démographique pour faire face au choc prévu dans ce domaine. Nos partenaires au sein du gouvernement ont, sans nous convaincre, défendu l'idée que la meilleure garantie des pensions dans la première décennie du XXIème siècle serait l'assainissement des finances publiques et la réduction de la dette. J'estime que les deux points de vue sont défendables, à la seule différence que la constitution d'une réserve démographique assortie d'un certain nombre de garanties pour éviter que cette réserve soit détournée de son objectif, est une assurance réelle tandis que la réduction de la dette et la diminution des dépenses publiques présentent un inconvénient, en ce sens que cette diminution suscite immédiatement chez certains le souhait d'en voir une traduction au travers de réductions fiscales.

L'année passée, le ministre suédois des Finances que j'interrogeais en la matière m'apprenait que la Suède ne connaît pas seulement un équilibre budgétaire mais également un boni de l'ordre de 2,5%. Quand je lui ai demandé à quoi servait un boni de 2,5% alors qu'il pourrait réduire les impôts, il m'a signalé que le maintien de la fiscalité pratiquée en Suède ne constitue pas un handicap pour le développement économique du pays. J'aurais aimé connaître le développement de la Suède durant les trois dernières années. La démonstration est clairement faite qu'en Europe, il n'y a pas de lien entre développement économique et fiscalité. Le taux de fiscalité, quel qu'il soit, n'empêche pas le développement économique.

En refusant la réserve démographique, en l'abandonnant dans vos préoccupations, vous placez les futurs gouvernements - dans 5 ou 6 ans - dans une situation impossible. Dans les années à venir, vos partenaires vont demander, et sans doute obtenir, des réductions d'impôts. Cela va à l'encontre de l'idée selon laquelle l'assainissement des finances publiques peut amener à la constitution d'une réserve suffisante pour couvrir les pensions. Ce n'est en effet possible qu'en maintenant la fiscalité au taux actuel.

En renonçant à la constitution d'une réserve démographique, vous sacrifiez le futur au profit du présent et au profit d'une satisfaction immédiate, à but purement électoral. En d'autres termes, vous ne gérez pas cet Etat dans l'intérêt de ses citoyens. Vous ne créez pas les conditions d'un Etat providence actif. Vous risquez d'avoir demain, non plus une lutte des classes, mais une lutte des classes d'âge. Dans les années 2005 à 2010, il va, en effet, falloir faire des arbitrages entre les besoins des diverses classes d'âge et les moyens dont on disposera.

En conclusion, dans le domaine social, si important pour notre société, ce gouvernement sacrifie l'avenir au profit du présent. Il présente une logique profondément impré-

gnée du modèle anglo-saxon. Je préférerais que nous maintenions un modèle rhénan de qualité. Hélas, je ne trouve, ni dans les notes de politique générale, ni dans le budget, la confirmation de cette voie, mais au contraire, une dérive dont nous paierons les conséquences dans les années à venir.

De **voorzitter** : Collega's, door omstandigheden en omwille van het gezondheidsprobleem van minister Onkelinx is minister Vandenbroucke verplicht deze assemblee te verlaten tussen 10.45 uur en 11.45 uur, om ons daarna opnieuw te vervoegen.

Mijnheer de minister, ik stel voor dat u zou luisteren naar de uiteenzettingen en de vragen van de heer Paul Timmermans, de dames Frieda Brepoels en Greta D'Hondt en de heer Luc Goutry alvorens de vergadering te verlaten om na uw terugkomst uw antwoorden te verstrekken.

De heer **Luc Goutry** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, wij begrijpen weliswaar de verplichtingen van de minister van Sociale Zaken, maar niettemin is het vervelend om vast te stellen dat de regering, wetende dat de begroting in plenaire vergadering wordt besproken tijdens een welbepaalde week, zich niet kan organiseren om alsdan voortdurend aanwezig te zijn.

Ik heb over deze materie weinig vragen te stellen, maar ik wens wel mijn stelling te verdedigen en volgens mij heeft het weinig zin hiertoe over te gaan als de minister niet aanwezig is. Hoe kan in dergelijke omstandigheden een debat worden gevoerd ?

De **voorzitter** : Ik ben het met u eens, mijnheer Goutry, maar het is vooral door de plotse onbeschikbaarheid van minister Onkelinx dat de zaken worden bemoeilijkt.

Minister **Frank Vandenbroucke** : Mijnheer de voorzitter, gelieve mij te verontschuldigen voor de moeilijkheden terzake, maar ik heb een afspraak met minister Onkelinx.

Voorts verzeker ik de sprekers dat minister Aelvoet alsmede mijn kabinetschef de vragen en uiteenzettingen zorgvuldig zullen noteren tijdens mijn afwezigheid, om mij toe te laten hierop te reageren zodra ik terug ben.

De **voorzitter** : Mijnheer de minister, u zult hoe dan ook terug zijn om 11.45 uur.

Mevrouw D'Hondt, wenst u bondig uw uiteenzetting te houden terwijl minister Vandenbroucke nog aanwezig is, of mag ik het woord geven aan de heer Paul Timmermans en nadien aan mevrouw Frieda Brepoels om hun vragen te stellen ?

Mevrouw **Greta D'Hondt** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, wij zijn wel flexibel, maar deze gang van zaken is niet coherent. Immers, vragen maken soms deel uit van de verdediging van een stelling en dan is het aangewezen dat de regering aanwezig is.

Het zal zeker niet aan ons liggen als de begroting deze week niet wordt goedgekeurd.

Mijnheer de minister, naar aanleiding van de bespreking in de commissie beloofde u in te gaan op een aantal bedenkingen van het Rekenhof, waarover ook ik vragen had gesteld. Het gaat om de volgende items : het saldo van het globaal financieel beheer; de lage lonen en de alternatieve financiering van de sociale zekerheid, meer speciaal over het BTW-percentage dat daarvoor wordt afgestaan; de exogene factoren in de gezondheidszorg; de kostprijs van de beroepsloopbaanonderbreking en de compensatie daarvan, al dan niet ten laste van het algemeen financieel beheer en tot slot de jaarlijkse vakantie en de verhoogde bijdrage voor werkgevers die veelvuldig een beroep doen op de economische werkloosheid.

Misschien had u inmiddels de gelegenheid uw antwoorden hieromtrent voor te bereiden of misschien kunt u verwijzen naar schriftelijke verslagen in dat verband.

Naar aanleiding van de bespreking van vorige week over de programmawetten vroeg ik u om, samen met minister Onkelinx en minister Aelvoet, precieze cijfers omtrent de loonkostenverlaging naar voren te brengen. Immers, de cijfers die u liet publiceren in de gemeenschappelijke persnota wijken af van de cijfergegevens die minister Onkelinx liet opnemen in het verslag van de bespreking van de programmawet.

Thans lijkt het mij aangewezen terzake over exacte cijfers te beschikken. Het zou mij verheugen mochten wij uiteindelijk kunnen ontsnappen aan deze cijferdans en mocht degene die verantwoordelijk is voor de verkeerde gegevens, in de toekomst zijn werk beter verifiëren.

M. Paul Timmermans (AGALEV-ECOLO) : Monsieur le président, ma première question s'adresse à M. Vandebroucke. Elle concerne le remboursement des aides Maribel bis et ter.

Cette question a déjà été posée en commission. La réponse ne m'avait pas paru satisfaisante, mais on peut émettre l'hypothèse que la question ne l'était pas non plus. Je vais donc tenter d'être plus clair.

La Commission européenne a condamné ces aides parce qu'elle considérait qu'il s'agissait de concurrence déloyale. Elle a saisi la Cour de justice qui aurait dû rendre un avis rapidement.

J'ai quelque inquiétude sur l'équilibre budgétaire de notre plan de promotion de l'emploi et j'aimerais savoir comment, monsieur le ministre, vous envisagez le remboursement de ces aides. Les entreprises vont-elles réellement les rembourser ? Il semble que la Fédération des Entreprises de Belgique considère que c'est absolument impossible. Le gouvernement va-t-il accorder des compensations aux entreprises qui n'ont pas bénéficié de ces aides ? Ou bien le montant va-t-il être déduit des aides nouvellement octroyées ?

Il s'agit d'une somme estimée entre 21 et 23 milliards et qui correspond curieusement au montant de l'augmentation budgétaire en matière d'exonération de charges sociales.

Par ailleurs, j'ai quelques remarques à formuler dans des domaines où les intentions du gouvernement ont été clairement annoncées mais où les budgets ne semblent pas être à la hauteur de ses ambitions. Je souhaiterais que, lors d'un prochain contrôle budgétaire, nous puissions remédier à cet état de faits.

Trois points me paraissent significatifs.

Le budget consacré à l'égalité des chances entre hommes et femmes. Il s'agit d'un petit budget : 72 millions en 1998, 61 millions pour 2000. Symboliquement, il n'était pas opportun de le diminuer.

Le congé éducation. On répète, d'une manière presque incantatoire, que la formation est la clef d'une promotion de l'emploi. Or, la part que l'Etat consacre au congé éducation, dont le budget était déjà en mauvaise santé, est sensiblement diminuée. Cela pourrait être préjudiciable pour la formation des travailleurs.

Le plan d'accompagnement des chômeurs. Le plan emploi jeunes que nous avons voté met l'accent sur les personnes peu qualifiées. Celles-ci ont besoin d'un accompagnement important pour être remises sur le marché du travail. Or, je m'aperçois que le budget consacré au plan d'accompagnement des chômeurs va en diminuant.

Cela me paraît également préjudiciable pour la réussite du plan.

Voilà donc trois points qui mériteront toute l'attention et la vigilance des partenaires et des collègues.

Nous espérons que nous pourrions remédier à ces problèmes lors du prochain contrôle budgétaire.

Mevrouw **Frieda Brepoels** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag handelt over de terugbetaling van autosondagekatheters bij kinderen met een gestoorde blaasfunctie. Volgens het RIZIV en

Frieda Brepoels

het college van geneesheren-directeurs is de niet-terugbetaling van deze katheders een leemte in de ziekteverzekering omdat de behandeling kostenbesparend voor de maatschappij kan zijn.

Op dit ogenblik kunnen de patiëntjes een beroep doen op het Bijzonder Solidariteitsfonds. De procedure is echter bijzonder omslachtig, de aanvragen moeten steeds hernieuwd worden en de uitbetalingstermijnen zijn erg lang.

Mijnheer de minister, ik wens u een aantal vragen te stellen.

Waarom is de terugbetaling van de autosondagekatheders nog steeds niet opgenomen in de nomenclatuur? Wanneer zal dit ten vroegste gebeuren?

Vindt u het opportuun dat de betrokkenen een beroep moeten blijven doen op het Bijzonder Solidariteitsfonds en de daaraan verbonden administratieve rompslomp?

Naar verluidt worden ongeveer 800 patiënten met deze problematiek geconfronteerd. Kunt u het exacte aantal dossiers meedelen?

Hoe lang duurt het gemiddeld vooraleer een dossier is afgehandeld?

Aan welke voorwaarden moeten de betrokken patiënten voldoen om te kunnen genieten van de uitkering van chronisch zieke?

De **voorzitter**: Mijnheer de minister, de Kamer verwacht u binnen een uurtje terug om te antwoorden op de vragen.

M. Daniel Bacquelaine (PRL FDF MCC): Monsieur le président, madame et monsieur le ministre, chers collègues, lors du débat sur les lois-programmes de la semaine dernière, je suis intervenu sur la problématique de la santé et sur le dossier social. Je ne répéterai donc pas ce que j'ai déjà dit. Cependant, je voudrais attirer l'attention du gouvernement sur certains points qui me semblent importants et qui ont trait à la politique de santé dans ce pays.

Auparavant, je voudrais faire part de mon étonnement lorsque j'ai entendu M. J.J Viseur. Il se réjouit du libéralisme retrouvé.

(Interruption de M. Jean-Jacques Viseur)

Vous ne vous réjouissez pas mais vous donnez en tout cas l'impression de regretter le socialisme pur et dur. Vous dites être contre un Etat social actif. Qu'entendez-vous par là? Etes-vous contre l'Etat? Etes-vous contre le social? Etes-vous contre l'actif? Ou êtes-vous contre les trois en même temps?

(Interruption de M. Jean-Jacques Viseur)

J'entends bien. Mais vous dites que vous êtes contre l'Etat social actif. Peut-être êtes-vous contre l'Etat? Dans ce cas, permettez-moi de vous dire que vous avez tort car un Etat est nécessaire et même le PSC devrait le comprendre.

Vous êtes contre le social. Pour notre part, nous sommes pour le social et nous défendons le concept d'Etat social.

Si vous êtes contre l'actif, c'est que vous êtes pour le passif. En ce qui nous concerne, nous combattons le passif, votre passif! Je pense d'ailleurs que chacun considère que cela est nécessaire.

M. Jean-Jacques Viseur (PSC): Monsieur Bacquelaine, vous parlez de passif. Vous oubliez les marges que le gouvernement précédent vous a laissées!

M. Daniel Bacquelaine (PRL FDF MCC): Vous parlez de la dioxine ou du financement de l'enseignement?

M. Jean-Jacques Viseur (PSC): Je parle des dizaines de milliards dont dispose le gouvernement actuel grâce à la gestion efficace du précédent gouvernement.

Je parle également de l'assainissement des finances publiques et de la réduction du déficit de l'Etat à moins d'un pourcent.

M. Daniel Bacquelaine (PRL FDF MCC): Vous évoquez là les années 81-82!

M. Jean-Jacques Viseur (PSC): Oui. Mais nous y sommes quand même arrivés. J'estime donc que nous vous avons légué beaucoup d'actifs.

Indépendamment de cela, les libéraux ont toujours reproché à la société sociale démocrate et à l'Etat de lutter contre les inégalités, "d'alourdir la société" en l'empêchant de se libérer et de se développer.

Je constate, aujourd'hui, que le concept que vous proposez a été utilisé dans les pays anglosaxons. Il a abouti au résultat suivant: en Angleterre, en ce qui concerne l'espérance de vie, l'écart par rapport à la moyenne était moins important en 1921 qu'en 1999. Si c'est là l'Etat social actif que vous préconisez, je vous réponds qu'il s'agit d'un Etat libéral actif, c'est-à-dire un Etat qui est contre les plus faibles et qui rejette les exclus de la société.

M. Daniel Bacquelaine (PRL FDF MCC): Monsieur le président, je constate que le PSC est contre l'Etat social actif, ce qui donne à s'inquiéter. A mon sens, le pire serait un Etat asocial passif: tout le monde devrait s'y opposer. Mais être contre un Etat, être contre le fait qu'il prône l'activité et qu'il soit lui-même actif aux fins de réduire les inégalités m'apparaît comme un faux débat ou comme le symptôme d'une incompréhension totale du concept.

Daniel Bacquelaine

Pour ma part, je voudrais répéter que nous sommes favorables à ce concept d'Etat social actif : d'une part, nous considérons que l'Etat a un rôle à jouer, indispensable à la bonne organisation de notre société, même si nous restons particulièrement attachés à la liberté de l'individu et à la possibilité pour lui de s'exprimer pleinement dans la société. A cet égard, l'Etat a un rôle à jouer pour lui garantir cette possibilité.

Nous sommes favorables à un Etat social parce que nous jugeons inacceptable d'évoluer vers une société duale qui trouverait une classe sociale privilégiée et une classe sociale de plus en plus pauvre. Une évolution dans ce sens doit être combattue : c'est la raison de notre engagement pour un Etat social.

Pour un Etat actif également puisque nous estimons indispensable de prôner l'activité dans notre pays. A défaut de taux d'activité suffisant, il sera de plus en plus difficile d'assurer la solidarité entre les groupes sociaux. Il nous paraît pourtant obligatoire de soutenir cette solidarité.

En fait, nous voulons que de plus en plus de personnes paient des impôts, mais que chacun en paie de moins en moins. Toute autre évolution, comme celle que nous connaissions ces dernières années, ferait que de moins en moins de personnes paieraient des impôts; sans doute, en paieraient-elles de plus en plus mais, à terme, une telle situation n'est pas durable. Tôt ou tard, cela mènerait à une situation dans laquelle, faute de création de richesses suffisantes, l'Etat se verrait incapable d'assurer la solidarité.

Au contraire, le concept d'Etat social actif est de préconiser la création de richesses pour permettre l'expression de la solidarité, indispensable. Quand M. Viseur nous dit que c'est le secteur non marchand qui crée le plus d'emplois dans ce pays, c'est simplement drôle et ça n'ira pas plus loin. Il faut en revenir à certaines réalités économiques et tenir compte de la nécessité de recommander un taux d'activité suffisant dans notre pays, favoriser l'activité par la diminution des charges sociales, par l'abolition des pièges à l'emploi et par la promotion de l'intérêt au travail.

Voilà des notions qui, à mon sens, doivent rassembler le plus grand nombre pour assurer la nécessité de prendre en compte la situation des plus défavorisés et une solidarité à leur égard.

De heer **Luc Goutry** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik heb het gevoel dat de heer Bacquelaine aan het zwalpen is. Hij levert kritiek op collega Viseur en ontwikkelt hierbij een eigen definitie van de actieve welvaartsstaat. Verdedigt hij het liberale model van de actieve welvaartsstaat of het regeringsmodel waarover ik minister Vandebroucke zeer interessante dingen heb horen vertellen ?

Ik betwijfel of hij het socialistische regeringsmodel verdedigt aangezien hij vroeger een felle tegenstander was van PWA's, Smet-banen enzovoort. Dit waren nochtans de voorlopers van de actieve welvaartsstaat.

M. Daniel Bacquelaine (PRL FDF MCC) : Monsieur Goutry, ce n'est pas parce qu'un ancien ministre social-chrétien défend un modèle socialiste qu'un libéral doit aussi défendre un tel modèle socialiste. En l'occurrence, il ne s'agit pas de défendre un modèle socialiste, mais un concept qui a obtenu l'accord du gouvernement et qui présente un Etat social actif. En effet, il nous semble que ce concept regroupe une série de priorités qui mettent en oeuvre des recettes libérales - je pense à la création de richesses -, mais aussi des recettes prônées par des socialistes et par d'autres en matière de redistribution de la richesse produite.

A cet égard, je n'ai qu'à me féliciter d'un accord de gouvernement qui assure au pays une création de richesses et une solidarité sociale, ce qui correspond parfaitement au but d'un Etat social actif. Nous devrions tous opter pour cette idée, sauf les dogmatiques, les sectaires et ceux qui naviguent dans d'éternels regrets.

J'en arrive à quelques points concernant la santé publique et, plus particulièrement, l'échelonnement. En cette matière, il conviendrait d'aller plus loin pour répondre à notre objectif. Il reste certainement des questions à poser.

Pour ma part, je me réjouis de l'accord trouvé sur le plan du dossier médical. Après avoir longtemps discuté sur la question, nous en sommes arrivés à un concept intéressant puisqu'il différencie la partie objective du dossier de sa partie purement subjective et qu'il permet d'être progressivement étendu à toute la population dans le cadre d'une accessibilité plus grande aux soins de santé et d'une meilleure santé publique, en fonction des besoins du patient. C'est important à nos yeux.

Il faudra également avancer davantage dans la redéfinition des relations entre l'intra et l'extra muros quant à l'hôpital. Pour ma part, je soutiens une sortie progressive de l'hospitalocentrisme : quand on parle de l'organisation des soins de santé, on part de l'hôpital pour gagner ensuite l'extra muros; or, d'après moi, il conviendrait d'agir dans le sens inverse.

Certains mots sont symptomatiques. La note de politique générale du ministre des Affaires sociales reprend la notion de gestion du départ de l'hôpital. Je préférerais que l'on parle de la gestion du retour à domicile car le terme "départ" est toujours ambigu. Le retour à domicile implique un aspect plus positif. Gérer le retour à domicile avec le concours du médecin généraliste et de toute l'équipe participant à l'encadrement du patient à domicile me paraît plus adéquate que de gérer le départ de

Daniel Bacquelaine

l'hôpital qui voudrait que l'hôpital continue à assurer l'encadrement du patient en dehors de ses murs. Il y a encore beaucoup de travail à faire dans ce domaine. Il faudrait progresser dans la définition du concept d'une médecine de première ligne en dehors de l'hôpital qui renforcerait les possibilités logistiques des médecins généralistes, de telle manière que l'hôpital soit de moins en moins nécessaire.

En ce qui concerne la politique du médicament, je suis favorable à une plus grande accessibilité des produits. A de multiples reprises, j'ai plaidé pour l'accélération des procédures d'enregistrement et surtout de la mise à disposition des médicaments à l'égard des patients. Il est inacceptable que certains médicaments utiles et efficaces soient mis à disposition des patients dans certains pays européens alors qu'ils ne le sont toujours pas en Belgique. Cela crée en effet une profonde inégalité. Certains patients peuvent se permettre de se procurer n'importe quel médicament dans le monde, mais d'autres n'ont pas cette possibilité. Donc le fait de retarder l'enregistrement de médicaments innovants crée une profonde inégalité entre les différentes couches sociales. Il me semble que, dans un Etat social actif, il faudrait faire en sorte que chacun ait la meilleure accessibilité aux médicaments.

Il serait aussi urgent de créer un groupe de réflexion en matière d'évolution de la politique du médicament dans ce pays et ne pas s'en tenir à une vue purement budgétaire. Il est vrai que le budget du médicament augmente chaque année, mais il faut resituer le budget du médicament dans le cadre d'un budget général des soins de santé et voir dans quelle mesure de nouveaux médicaments pourraient améliorer la santé de la population du pays et diminuer les frais dans d'autres secteurs, tout en augmentant le confort du patient. A mon avis, il est préférable de prendre un médicament une fois par jour pour soigner une maladie que de recourir à la chirurgie. Le médicament devrait perdre l'aspect péjoratif dû à son implication budgétaire. Le médicament peut être très positif à partir du moment où il est efficace, qu'il entraîne peu d'effets secondaires et permet d'éviter des actes plus agressifs. Il faudrait donc en revenir à une conception du médicament plus positive, tout en veillant évidemment à ce que le prix du médicament ne soit pas prohibitif et que l'usage du produit soit la plus rationnelle possible.

Au niveau du financement des hôpitaux, il faudrait revoir le système actuel et différencier clairement le prix de journée des honoraires médicaux. Il faut éviter les confusions et la surconsommation des actes techniques en milieu hospitalier.

Quant à la réforme de l'ordre des médecins, il faut progresser dans cette voie, madame la ministre. Personnellement, je suis favorable à un rajeunissement des

cadres, à une distinction entre l'opération de l'instruction et l'opération du jugement qui améliore les droits de la défense, permette la réhabilitation et tienne compte de certaines incompatibilités. Le PRL et le FDF sont bien d'accord sur ce point.

Nous pensons qu'il est dangereux de s'orienter vers cette option de ne faire de l'ordre des médecins qu'un organisme dépendant du ministère de la Santé publique, des Affaires sociales ou même du gouvernement. Pour moi, il n'y a pas de nécessité d'ordre dans quelque profession que ce soit si cet ordre n'est pas l'émanation de la profession elle-même. Si cet ordre ne fait que répercuter des positions officielles, gouvernementales ou administratives, il n'a aucune utilité. Il suffit alors d'appliquer le droit commun. Un ordre n'a de signification que s'il est l'émanation de sa profession et qu'il peut agir en toute indépendance. Notre position à cet égard est extrêmement claire.

L'indépendance du praticien est fondamentale. Le jour où il la perd, la santé du patient est en danger. Cela peut même être une question de vie et de mort en matière de santé publique. Le praticien doit disposer d'une liberté d'action vis-à-vis de l'Etat, des administrations, des assureurs et des employeurs. C'est à cette seule condition qu'il peut être le meilleur avocat du patient.

Enfin, je pense que le code de déontologie est un instrument qui est insuffisamment utilisé. A l'heure où l'on parle du droit des patients ou de la charte du patient, il faudrait se poser la question de savoir si le code de déontologie ne pourrait pas avoir, à l'avenir, force de loi. En l'analysant finement et complètement, on constate que tout s'y trouve. Bien sûr, il demandera probablement des changements car comme tout code, il doit forcément être évolutif. Mais la majorité du droit du patient, qui est à l'ordre du jour dans ce pays depuis un certain nombre d'années, se retrouve textuellement dans le code de déontologie.

Le code de déontologie est le fruit d'une réflexion très approfondie, qui évolue depuis de nombreuses années. Je pense qu'il serait opportun d'envisager de faire passer celui-ci dans notre droit. Ce faisant, on pourra assurer plus efficacement la défense des intérêts du patient.

Voilà, monsieur le président, madame la ministre, quelques questions que je souhaitais poser en complément de ce que j'ai déjà dit la semaine dernière lors du débat de la loi-programme.

De heer **Koen Bultinck** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, vandaag debatteren we in plenaire vergadering, overigens weer onder zeer matige belangstelling, over de beleidsbrieven en de begroting voor Sociale Zaken, Volksgezondheid en Pensioenen. In het korte tijdsbestek dat ons is toegemeten, zullen we trachten een aantal thema's van naderbij te bekijken.

Koen Bultinck

In de eerste plaats betreuren wij dat ook deze regering er andermaal niet is in geslaagd om één minister verantwoordelijk te maken voor de departementen Sociale Zaken en Volksgezondheid. Het Vlaams Blok meent dat dit met het oog op een duidelijk beleid nochtans logisch zou zijn. Dat binnen het algemeen sociaal beleid wordt getracht de mensen door het wegwerken van allerlei werkloosheidsvallen aan te moedigen om te gaan werken, kan alleen maar worden toegejuicht. Ik meen dat meerderheid en oppositie het hierover eens zijn.

Ook wordt aangekondigd dat er een beter systeem van verhoogde kinderbijslagen komt, vooral dan voor gehandicapte kinderen. Uiteraard kan het Vlaams Blok deze beleidsintentie onderschrijven. Ik grijp dit thema aan om even te polsen naar de intenties van de regering in het dossier van de kinderbijslagen. Op dit ogenblik is de grootte van die bijslagen afhankelijk van de beroeps-situatie van de ouders. Het Vlaams Blok blijft erbij dat de grootte van de kinderbijslagen los moet staan van het feit of het kind wordt geboren in een werknemersgezin of in een zelfstandigengezin. Ook al vonden we in het regeerakkoord en de begroting niets terug over de wegwerking van de discriminatie met betrekking tot kinderbijslagen van de zelfstandigen, meenden wij uit eerdere uitspraken van minister Gabriëls te mogen afleiden dat hij in die richting dacht. Hij liet duidelijk verstaan dat de verhoging van de laagste pensioenen, waaronder ook die van de zelfstandigen, voor hem een eerste aanzet was voor een algemene verbetering van het sociaal statuut van de zelfstandigen. Daarom vraag ik of de regering in onderling overleg eventueel bereid is de verschillen die nu bestaan op het vlak van de kinderbijslagen weg te werken.

Wij vragen ons trouwens af waarom deze regering geen werk wil maken van een algemene verhoging van de kinderbijslagen of van de invoering van een opvoedersloon voor de thuiswerkende ouder. Het Vlaams Blok staat met deze eis trouwens op een lijn met de grootste gezinsbeweging in Vlaanderen, de Bond van Grote en Jonge Gezinnen.

De heer **Joos Wauters** (AGALEV-ECOLO) : De heer Van Mechelen is niet langer voorzitter van de Bond.

De heer **Koen Bultinck** (Vlaams Blok) : Laten we hopen dat zijn verdwijnen geen negatieve invloed zal hebben op de standpunten van de Bond en dat de organisatie de vooropgestelde lijn consequent verder zal volgen.

Tussendoor wordt ook het statuut van de kunstenaars vermeld, evenals een sociale regeling van het vrijwilligerswerk. Het Vlaams Blok steunt deze beleidsintenties. Met betrekking tot de responsabilisering van de sociale parastatalen moeten we durven toe te geven dat het parlement nauwelijks nog zicht heeft op wat zich bij het RIZIV afspeelt. Het RIZIV is een doolhof van tientallen

commissies en subcommissies die elk hun zegje moeten doen over een bepaald voorstel. Dit werkt niet alleen vertragend, maar geeft ook vrij spel aan de talrijke belangengroepen in de ziekteverzekering. Het afsluiten van een beheersovereenkomst tussen de regering en de sociale parastatalen gaat in de goede richting, maar is nog onvoldoende.

Ik verwijs nog even naar het voorbeeld van het RIZIV. Het moet toch mogelijk zijn het aantal commissies en subcommissies te verminderen. Trouwens, de bespreking van alle adviesorganen van het RIZIV neemt in het zeer recent actueel geworden rapport-Peers liefst 22 pagina's in beslag, laat staan dat een gewoon parlementslid nog zou kunnen weten wat er zich in het RIZIV afspeelt of wat er daar gebeurt.

Het tweede grote luik dat ter bespreking voorligt is de sector van de gezondheidszorg. Als wij eerlijk zijn, moeten wij toegeven dat wij vandaag geen ernstige bespreking van de begroting voor de Sociale Zaken en Volksgezondheid kunnen voeren zonder te verwijzen naar het rapport van de werkgroep van Jan Peers. Dit rapport maakt brandhout van het Belgisch gezondheidsbeleid. Men schrijft onomwonden dat het gezondheidsbeleid samenschap en visie mist en vooral gaat over de belangen van de beroepsgroepen. De overheid poogt alleen het budget onder controle te houden. De overheid heeft in het verleden diverse maatregelen genomen om een aantal medische prestaties te doen dalen, doch dit is niet gelukt. De maatregelen om de prijzen en tarieven te drukken, brachten op korte termijn wel soelaas. Op langere termijn echter werden de prijsverminderingen door de zorgverleners gecompenseerd door de verhoging van het aantal prestaties of door een verschuiving naar duurere prestaties. Die verschuiving bracht mee dat er nu veel meer dure technische prestaties worden geleverd. De besparingen uit het verleden hebben er ook toe geleid dat de kostprijs voor de patiënt uiteindelijk veel hoger is geworden.

Deze opmerkingen uit het rapport-Peers moeten ons fundamenteel doen nadenken over het gezondheidsbeleid in globo. Namens het Vlaams Blok kan ik zeer duidelijk vanop deze tribune aandringen op een snelle parlementaire bespreking van het rapport-Peers. Misschien kan de bespreking hiervan worden gekoppeld aan de bespreking van het vierde rapport-Jadot, bespreking die reeds zolang is aangekondigd. Ook dit laatste rapport zal opnieuw bevestigen dat deze regering het fundamentele probleem in de sector van de gezondheidszorg uit de weg blijft gaan.

Vlaanderen is vandaag reeds bevoegd voor een deel van de gezondheidszorg. Zo zijn de bouw en de uitrusting van ziekenhuizen een Vlaamse bevoegdheid. De federale overheid bepaalt hoeveel bedden een ziekenhuis moet hebben.

Koen Bultinck

Een dergelijk versplinterd beleid leidt tot inefficiëntie, bevoegdheidsconflicten en kortsluitingen. De Vlaamse visie op de gezondheidszorg verschilt fundamenteel van de Franstalige visie. In Vlaanderen gaat meer aandacht naar thuiszorg en verzorging in dagklinieken. Vlaanderen doet minder beroep op technische prestaties en wil de huisarts een centrale rol geven in de gezondheidszorg. Wallonië daarentegen geeft meer uit aan dure onderzoeken. Meer Walen zitten in rust- en bejaardentehuizen. Wallonië gelooft veel meer in de specialist dan in de gewone huisarts.

Deze tegengestelde visies resulteren in een verschillend uitgavenpatroon en leiden er bovendien toe dat over niets nog wordt beslist en dat de ziekteverzekering verouderd geraakt en uiteindelijk op een faillissement afstevent.

Laten wij duidelijk zijn. Vlaanderen eist alvast de volheid van bevoegdheid voor de gezondheidszorg op. Het Vlaams Blok legt zich dus niet neer bij de bestaande bevoegdheidsverdeling in België met betrekking tot het volledige volksgezondheidsbeleid.

Een algemene consensus zal er zeker te vinden zijn als het gaat over een aantal concreet aangekondigde beleidsmaatregelen. Ik denk bij wijze van voorbeeld onder andere aan een betere financiering van de oncologie of aan de bijkomende 25 miljoen die in de begroting zijn opgenomen voor een betere terugbetaling van de neurostimulatoren. Met betrekking tot de palliatieve zorg stellen wij met tevredenheid vast dat een betere subsidiëring in het vooruitzicht wordt gesteld. Bijkomend belooft men de financiële ongelijkheden tussen thuiszorg en opname in een ziekenhuis met betrekking tot palliatieve zorg weg te werken. Dit is toe te juichen, vermits steeds meer mensen ervoor opteren om hun levenseinde op een waardige manier in eigen familiekring thuis te beleven.

Het Vlaams Blok maakte eerder reeds duidelijk dat het twijfels heeft bij de aangekondigde strikte begrotingsdiscipline. Binnen het RIZIV werd onlangs nog afgesproken om een verdere stap in de financiële verantwoordelijkheid van de ziekenfondsen uit te stellen omdat een bepaalde wetenschappelijke studie niet beëindigd was.

Tijdens de bespreking van de sociale programmawet lieten wij reeds onze kritische opmerking acteren over de aanpassing van de groeinorm van 1,5% tot 2,5%. Het is dan ook overbodig hier nog op terug te komen.

In de beleidsnota Volksgezondheid is terecht sprake van de centrale plaats van de huisarts als vertegenwoordiger van de eerstelijnsgezondheidszorg. Het Vlaams Blok begrijpt dat men de echelonnering stimuleert zolang de doorverwijzing door de huisarts niet verplichtend wordt

gemaakt. Gynaecologen vervullen bijvoorbeeld een eerstelijnsfunctie voor zwangere vrouwen. Die echelonnering van de gezondheidszorg moet dus met een zekere soepelheid worden gehanteerd.

Een specifiek aandachtspunt met betrekking tot volksgezondheid betreft het groeiend tekort aan verpleegkundigen. Het Vlaams Blok herhaalt haar pleidooi voor de herwaardering van het beroep van verpleegkundige. Dit betekent concreet dat er voor deze beroepsgroep betere weddeschalen moeten komen en dat er maatregelen moeten komen om de werkdruk in deze sector, die er effectief te groot is, te verminderen.

Met betrekking tot het globaal medisch dossier stellen we vast dat er eindelijk een einde gekomen is aan de Babelse spraakverwarring. Ook hier blijkt duidelijk dat er een fundamenteel verschil bestaat tussen Vlaanderen en Franstalig België. Dat stond zelfs in de artsenkrant van vorige vrijdag. Het medisch dossier is vooral in Vlaanderen een succes. Dit is voor ons het zoveelste bewijs van de onmogelijkheid een gezondheidsbeleid op federaal niveau te voeren.

De betere regeling van de tegemoetkomingen aan chronisch zieken kan op de steun van het Vlaams Blok rekenen. Zolang men niet gaat in de richting van een echte federale zorgverzekering, is er voor ons geen probleem.

Ik wens van het debat van vandaag toch gebruik te maken om te protesteren tegen het feit dat minister Onkelinx de Vlaamse zorgverzekering nog steeds koppelt aan het Waalse tabaksdecreet. Zij wil duidelijk niet dat het Vlaams decreet betreffende de zorgverzekering er komt. Zolang de federale regering niet naar het Arbitragehof stapt om op te treden tegen het Vlaamse decreet wil Onkelinx niet naar het Arbitragehof stappen om het Waalse decreet betreffende de tabaksreclame te laten vernietigen. Vandaar dat ik minister Aelvoet concreet vraag om vanuit haar federale bevoegdheid met het tabaksdecreet wel degelijk naar het Arbitragehof te trekken.

Het kan voor ons niet dat de Franse gemeenschap Vlaanderen verhindert een eigen zorgverzekering op poten te zetten omdat zij zelf niet over de nodige middelen beschikt. Hoorden wij de eerste minister hier onlangs niet iets wauwelen over een nieuwe communautaire vrede in dit land? Deze blokkering is het duidelijkste bewijs dat er nog niets is veranderd en dat er nog altijd communautaire blokkades bestaan.

Het derde grote hoofdstuk dat wij vandaag bespreken, betreft de pensioensector. De minister van Pensioenen gaat terecht uit van de vaststelling dat er een probleem is van demografische vergrijzing. Vandaar dat het Vlaams Blok betreurt dat men in deze begroting wel echt moet zoeken naar gezinsvriendelijke maatregelen die even-

Koen Bultinck

tueel ook het probleem van de denataliteit kunnen helpen oplossen. Positief is dat de laagste pensioenen eindelijk zullen worden opgetrokken. De bedragen zijn nog altijd te laag, maar we beschouwen dit wel degelijk als een eerste goede aanzet. Dat ook de pensioenen van de zelfstandigen eindelijk worden verhoogd, juichen wij toe. In bijkomende orde vragen we de minister van Pensioenen om zijn collega, bevoegd voor Middenstand, op het hart te drukken om van de twee weken die hem nog overblijven gebruik te maken om zijn beloftes met betrekking tot de pensioenregeling voor de meewerkende echtgenoten van zelfstandigen hard te maken.

Ook de modernisering van het stelsel van het gewaarborgd inkomen voor bejaarden kan op de steun van het Vlaams Blok rekenen.

Met betrekking tot de ambtenarenpensioenen moeten wij vaststellen dat er geen fundamentele wijzigingen worden aangekondigd. Op dat vlak is het windstil.

Tot slot kan ik zeggen dat het Vlaams blok als sociaal voelende partij een aantal aangekondigde maatregelen in de sectoren sociale zaken, volksgezondheid en pensioenen gedeeltelijk kan onderschrijven.

Fundamenteel blijft het voor ons onmogelijk een begroting Sociale Zaken, Volksgezondheid en Pensioenen goed te keuren, zolang de hele sector van de sociale zekerheid nog niet is gedefederaliseerd.

De heer **Joos Wauters** (AGALEV-ECOLO) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de vice-eerste minister, we zullen deze begroting goedkeuren omdat een goede basis wordt gelegd voor de actieve welvaartsstaat. Daarin worden de ecologische, de sociale en de economische aspecten in evenwicht gebracht. Er valt nog een hele weg af te leggen, maar het vertrekpunt is afgebakend. Het sociale en het ecologische vormen de onlosmakelijke voorwaarden voor het economisch welzijn.

De startbanen, het wegwerken van de werkloosheidsvallen, de maatregelen in de sector van de ziekteverzekering en de gezondheidszorg, deze in de sector van de pensioenen en deze voor de gehandicapte kinderen dragen uiteraard onze goedkeuring weg. We hebben steeds gepleit voor een drastische lastenverlaging. We zijn tevreden dat de lasten op arbeid, die in de jaren '80 en '90 nog drastisch werden verhoogd, nu worden verlaagd. Het betekent een ommekeer in het beleid. De lastenverlaging maakt niet alleen arbeid aantrekkelijker, maar brengt eveneens andere productiefactoren in beeld zoals energie, grondstoffen en kapitaal. Deze waren te goedkoop in onze samenleving. Hier wordt eveneens een beter evenwicht nagestreefd.

Lastenverlaging vormt een engagement voor meer tewerkstelling en wordt de graadmeter van deze maatregel. Als deze lastenverlaging geen bijkomende tewerkstelling oplevert, zullen we dit aanklagen en werk maken van andere maatregelen ter bevordering van de tewerkstelling.

In ieder geval kan de vermindering van de sociale zekerheidsinkomsten niet worden gecompenseerd door besparingen op zieken, werklozen, gepensioneerden en gezinnen, zoals we dat de voorbije vier jaar hebben meegemaakt. Voor ons kan dit niet. De compensatie moet uit andere financieringsbronnen komen. We weten dat dit de bezorgdheid is van de regering en we zullen deze bekommernis dan ook volkomen ondersteunen.

De sociale Maribel is een belangrijk instrument om de tewerkstelling in de socio-profitsectoren te laten toenemen. Dit komt de kwaliteit van de zorg en de hulpverlening ten goede. Werknemers en patiënten varen er wel bij. De drie miljard op jaarbasis vormt een forse bevestiging van deze goede maatregel. We wensen echter dat in de begrotingscontrole wordt nagegaan welke bijkomende inspanningen kunnen worden gedaan inzake de sociale Maribel om beter tegemoet te komen aan de eisen van de werknemers. Dit is belangrijk. Ik pleit er ook voor om de sociale Maribel los te koppelen van de structurele loonlastenverlaging. De sociale Maribel is een tewerkstellingsmaatregel; de structurele loonlastenverlaging is een maatregel die onze concurrentiepositie moet verbeteren ten opzichte van de ons omringende landen.

Bij de regeringsverklaring heb ik met aandrang gevraagd om de loonharmonisatie in de verschillende gezondheidssectoren zoals de ziekenhuizen, de bejaardentehuizen, de RVT's, de thuisgezondheidszorg te realiseren. Ik vraag uitdrukkelijk na te gaan welke opening er mogelijk is. Kwaliteit van de zorg kan enkel als werknemers in de socio-profitsectoren worden gerespecteerd. Welzijn wordt niet gecreëerd op de rug van het onwelzijn van de werknemers.

Eveneens een belangrijk punt zijn de kinderbijslagen.

Voor mij zijn in de voorgaande periode onnodige besparingen doorgevoerd. Vooral voor de arme gezinnen is de kinderbijslag van cruciaal belang. Kinderbijslag voorkomt de armoedeval. De 7 tot 8% arme gezinnen hebben ook de opgelegde inleveringen ondergaan. Ten aanzien van de armen en de armenorganisatie kan een belangrijke beleidsdaad worden gesteld door deze inleveringen ongedaan te maken. Ook daarvoor moeten wij op korte termijn oplossingen vinden.

Mevrouw de minister, uit de debatten die wij in de commissie hebben gevoerd, onthoud ik een aantal zeer belangrijke elementen waarover wij in de komende maanden van gedachten moeten wisselen. Het

Joos Wauters

geneesmiddelenbeleid, het rapport-Jadot, de structurering en echelonnering van de gezondheidszorg, de Orde van geneesheren en de financiering van ziekenhuizen zijn thema's die door verschillende collega's naar voren werden gebracht. De verschillende ministers hebben zich geëngageerd om hierover het debat te voeren. Samen met mijn collega uit de commissie voor de Volksgezondheid zal ik initiatieven nemen om deze debatten daadwerkelijk te organiseren. Als wij hieruit ook politieke conclusies trekken - wat de essentie van de zaak is - ben ik er zeker van dat we niet alleen op het nieuwe millennium zullen kunnen toosten maar ook op bijkomende sociale maatregelen die in 2000 zullen worden genomen.

De heer **Filip Anthuenis** (VLD) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de minister, als goede liberaal zou ik het eerst even willen hebben over het sociaal statuut van de zelfstandigen. Wat de begroting voor het sociaal statuut van de zelfstandigen betreft, verheugt de VLD-fractie zich over de maatregelen die inzake het pensioen van zelfstandigen werden voorgesteld. De gemiddelde verhoging van de laagste pensioenen met 1 000 frank per maand en dus 12 000 frank per jaar is voor het bijzonder lage zelfstandigenpensioen een belangrijke vooruitgang. In de commissie heb ik vastgesteld dat de CVP-fractie het hiermee niet altijd eens was. Ik heb niet goed begrepen waarom dat eigenlijk het geval was, maar we zullen dat ongetwijfeld straks vernemen.

De weg om tot een volwaardig pensioen te komen, is uiteraard nog lang. Ik reken dan ook op de minister van Landbouw en Middenstand en op de minister van Pensioenen, die beiden afwezig zijn, om verder te onderzoeken hoe het pensioen in de toekomst substantieel kan worden verbeterd. De mogelijkheden inzake aanvullende verzekeringen, met onder meer de regeling voor aanvullend pensioen in het sociaal statuut van de zelfstandigen, moeten verder worden gestimuleerd. Vooral inzake de bekendmaking bij het doelpubliek kan er nog veel gebeuren.

Daarnaast verheugen wij ons in het bijzonder over de maatregelen inzake het gewaarborgd inkomen voor bejaarden. Heel wat zelfstandigen moeten hierop een beroep doen omdat hun pensioen lager ligt dan het bedrag van het bestaansminimum. Minister Vandembroucke heeft bovendien in de commissie beloofd om tegen 1 juli 2000 werk te maken van het afschaffen van het doorwerken van de 5%-sanctieregeling bij vervroegde pensionering in het stelsel van het gewaarborgd inkomen. Volgens mij is die maatregel dringend nodig.

Tot slot hopen wij dat deze gelegenheid wordt aangegrepen om een aantal andere wijzigingen in de wetgeving op het gewaarborgd inkomen voor bejaarden te realiseren. Ik zal in de komende weken een aantal voorstellen terzake formuleren die van eerder technische aard zijn.

Voorts ben ik verheugd vast te stellen dat de dioxinecrisis geen noemenswaardige gevolgen heeft gehad op de resultaten van de begroting van het sociaal statuut van de zelfstandigen. Dat betekent dat het sociaal statuut nog steeds een positief saldo vertoont dat zelfs hoger ligt dan vorig jaar. Toch moeten wij in de komende jaren rekening houden met een mogelijke daling van de bijdragen en uiteraard ook met de af te lossen schuldenlast.

Wat de begroting voor pensioenen van werknemers betreft, geldt inzake de laagste pensioenen natuurlijk hetzelfde. Mijn fractie staat positief tegenover het verhogen van de laagste pensioenen en stelt vast dat deze maatregel de uitvoering is van wat in het regeerakkoord werd besloten met betrekking tot deze pensioenen.

Inzake pensioenen lijkt het heetste hangijzer dat van de solidariteitsinhouding. Dat is hier nog niet ter sprake gekomen. Deze solidariteitsinhouding remt de uitgaven af ten belope van 4 300 miljoen frank. Wel rijzen nog steeds juridische problemen met betrekking tot de in de periode van 1 januari 1995 tot 31 december 1996 geïnde solidariteitsbijdragen. Nog steeds is bij de Raad van State een vordering hangende tot nietigverklaring van het koninklijk besluit van 28 oktober 1994 tot inning van de solidariteitsbijdragen. Eerder al hebben hoven van beroep gebruik gemaakt van de exceptie van niet-toepassing. Indien de Raad van State dezelfde redenering volgt, is deze regering verplicht alle gedane solidariteitsinhoudingen terug te betalen. De vraag moet worden gesteld welke houding de regering zal aannemen als de Raad van State tot nietigverklaring zou overgaan. Heeft zij met deze mogelijkheid rekening gehouden in de begroting van de sociale zekerheid? Of blijft zij, net als wij allen, hopen op een gunstige afloop?

- *Voorzitter : de heer Jean-Pol Henry, eerste ondervoorzitter*

Wat de begroting voor gezondheidszorg voor 2000 betreft, verwijs ik naar het betoog van de heer Valkeniers bij de bespreking van de sociale programmawet vorige week. Daarbij werd het standpunt van de VLD inzake de problematiek van de groeinormen en van de exogene factoren verwoord. Ik heb begrepen dat daarover onlangs nog binnen het RIZIV werd gediscussieerd. Er moet dringend duidelijkheid worden geschapen over deze exogene factoren. Ik wil nog ingaan op de ontbrekende maatregelen om te komen tot een rationeel gebruik van geneesmiddelen, zoals ook reeds aangestipt door de heer Bacquelaine. Deze aanbeveling door onze fractie is geen verwijt aan de minister, want in zijn beleidsbrief neemt hij een soortgelijke houding aan voor de toekomst. De VLD voelt al zeer lang de noodzaak aan om de begroting van de sociale zekerheid anders te benaderen dan tot nog toe. Tot nu wordt binnen de gezondheidszorg per sector een bepaald bedrag aan maximumuitgaven vastgesteld. Veelal spelen efficiëntie

Filip Anthuenis

en belang van de drukgroep een grotere rol dan de werkelijke noden. Dat heeft vooral te maken met het feit dat wij tot nog toe over onvoldoende gegevens beschikken om een objectief oordeel te kunnen vellen over de noden in een bepaalde sector. Zo is het bijvoorbeeld onmogelijk om uit de cijfers af te leiden welk effect bepaalde nieuwe geneesmiddelen hebben op een sector als de chirurgie. De nieuwe generatie geneesmiddelen inzake maagklachten leidt er toe dat veel minder chirurgische ingrepen nodig zijn, maar die evolutie is niet merkbaar in de begrotingscijfers, de verdeling van de middelen of de uitgaven in de diverse subsectoren binnen het RIZIV. Indien de bewijzen zouden worden geleverd, zou het kunnen dat moet worden beslist een deel van het budget voor de ziekenhuizen toe te wijzen aan de post geneesmiddelen. Een ander voorbeeld in die reeks is dat niet kan worden gemeten in welke mate het dagziekenhuis invloed heeft op de gewone hospitalisaties.

In de gezondheidszorg zijn uiteraard de maatregelen voor chronisch zieken erg belangrijk. Ook hier vindt de VLD een aandachtspunt uit het regeerakkoord terug in de concrete cijfers. De VLD vindt het goed dat verder werk wordt gemaakt van de maatregelen ten voordele van chronisch zieken, maar dringt er ook op aan dat een eerste evaluatie wordt gemaakt van de reeds geldende maatregelen. Meer specifiek zouden wij willen weten in welke mate alle chronische patiënten worden opgenomen in het stelsel, rekening gehouden met de criteria die werden vastgesteld. Vanuit een aantal hoeken bereiken ons immers berichten dat een aantal mensen niet kan genieten van de voordelen, ofschoon het wordt geconfronteerd met zeer hoge gezondheidsuitgaven. Dit wordt veroorzaakt doordat betrokkenen niet in een van de categorieën vallen waarin door de wetgeving wordt voorzien. Belangrijk hierbij is dat mensen die ondanks hun chronische ziekte nog enige zelfredzaamheid kennen, niet worden gediscrimineerd.

Dan is er nog de sector tewerkstelling. Met de goedkeuring van de programmawet vorige week werd hierover reeds uitgebreid gedebatteerd en ik beperk mij nu tot enkele opmerkingen. In de eerste plaats verheugen wij ons natuurlijk over de door de regering aangekondigde loonkostenverlaging. Het belangrijkste is dat het gaat om een substantiële lastenverlaging, vatbaar voor herhaling in het derde jaar van de legislatuur.

Een ander middel om bedrijven te stimuleren tot het creëren van nieuwe jobs is ervoor te zorgen dat de werknemers beantwoorden aan de vereiste kwalificaties. Vermits vorming en opleiding regionale materies zijn, is de rol van de federale overheid terzake beperkt, maar met het Rosetta-plan wordt bewezen dat de regering, via samenwerking met de deelgebieden, een belangrijke rol kan spelen. Via het Rosetta-plan wordt tegemoetgekomen aan het probleem van de lage participatiegraad

van jongeren. De participatie van ouderen ligt in België echter een flink stuk onder die van onze buurlanden. Daarom lijkt het ons fundamenteel iets te ondernemen om de vervroegde uittreding te ontraden of alleszins meer te faseren, bijvoorbeeld, via formules van deeltijdse eindeloopbaanonderbreking. Het is niet langer houdbaar dat het potentieel en de know how van oude werknemers verloren gaat op een arbeidsmarkt die, vooral in Vlaanderen, steeds meer wordt geconfronteerd met een tekort aan gekwalificeerde werknemers. De problematiek wordt overigens ook aangestipt in het recentste evaluatierapport van het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid, waaraan wij in de commissie ongetwijfeld nog een bespreking zullen wijden.

Inzake het wegwerken van de zogenaamde werkloosheidsvallen is het positief dat in het sociaal overleg een consensus werd bereikt over een aantal remediërende voorstellen. Toch wil ik eraan herinneren dat de werkloosheidsvallen meer zijn dan een financiële kwestie. Het lijkt ons noodzakelijk dat er voldoende aandacht wordt besteed aan de niet-financiële vallen, zoals de kinderopvang, de mobiliteit en ook wel de kennis van de tweede landstaal.

Ik wens het nog even te hebben over de sanering en de vereenvoudiging van de diverse werkgelegenheidsmaatregelen. Reeds drie jaar geleden circuleerde in de administratie een nota waarin het probleem werd aangeklaagd dat de veelvuldigheid van het aantal banenplannen werkgevers afschrikt omdat ze door de bomen het bos niet meer zien. Dergelijke contraproductieve toestanden moeten worden weggewerkt. Dat kan alleen indien het aantal maatregelen overzichtelijk blijft en indien deze elkaar niet overlappen. De kwestie is een oud zeer, dat door ons herhaaldelijk werd aangekaart. De beterschap die in het verleden in het vooruitzicht werd gesteld, is er niet of nauwelijks gekomen. Misschien, mevrouw D'Hondt, zal het helpen indien ook uw fractie, vanuit de oppositie, blijft vragen om een vereenvoudiging van het complexe web van banenplannen waarop ze gedurende zoveel jaren haar ministeriële stempel heeft gedrukt. Een journalist, die u blijkbaar goed gezind is, heeft gezegd dat het voorstel van u komt, mevrouw D'Hondt, maar het lijkt mij een beetje eigenaardig dat u het niet heeft kunnen doordrukken.

Mevrouw **Greta D'Hondt** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik laat het aan de journalisten over om te oordelen wat belangrijk is.

Mijnheer Anthuenis, ik stel vast dat de journalisten het juist begrepen hebben en dat u waarschijnlijk de ingediende wetsvoorstellen niet hebt gelezen, anders zou u hebben gemerkt dat wij een achttal weken geleden een wetsvoorstel hebben ingediend met betrekking tot de diverse banenplannen. Ik heb er vorige week op gewezen dat wij geen drukproeven ontvangen, omdat alle

Greta D'Hondt

diensten van de Kamer de jongste weken meer dan 100% benomen zijn met het werk voor de regering en niet voor de parlementsleden. Onze wetsvoorstellen geraken niet gedrukt en kunnen dus ook niet in de commissie worden behandeld. De journalist waarover u het hebt had gelijk toen hij schreef dat ons wetsvoorstel was ingediend vooraleer het andere werk werd aangevat. Ik hoop op uw steun op het ogenblik dat ons voorstel wordt besproken.

De heer **Filip Anthuenis** (VLD) : Mevrouw D'Hondt, ik heb daar geen probleem mee en u zult ongetwijfeld op het gepaste moment onze steun krijgen. Ik wou er alleen op wijzen dat het probleem al drie jaar aansleept. In verband met uw wetsvoorstel zullen wij een positief gesprek voeren in de commissie, maar ik ben van mening dat het al drie jaar geleden ingediend had kunnen zijn.

Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik wens hier geen welles-nietesspelletje te spelen. Wij zullen samen proberen het probleem op te lossen.

Uit de begrotingsbesprekingen blijkt dat de regering ernstig werk probeert te maken van een activerend werkgelegenheidsbeleid. Hopelijk wordt dit vertaald in meer tewerkstelling en een breder economisch draagvlak. Vanuit dit oogpunt steunt de VLD het werkgelegenheidsbeleid.

Mevrouw **Trees Pieters** (CVP) : Mijnheer Anthuenis, ik zou even willen reageren op een opmerking die u hebt gemaakt in het begin van uw betoog inzake het pensioen van de zelfstandigen.

De heer **Filip Anthuenis** (VLD) : Ik heb gezegd dat ik het goed vond dat de minimumpensioenen en het gewaarborgd inkomen van de zelfstandigen worden opgetrokken. Uit de uitleg in de commissie had ik begrepen dat u daarmee bepaalde problemen had, maar ik had niet goed begrepen wat die problemen zijn. Ik wou beklemtonen dat de VLD er absoluut voorstander van is dat dienaangaande eindelijk iets wordt gedaan.

Mevrouw **Trees Pieters** (CVP) : Ik heb zowel in de commissie voor het Bedrijfsleven als in de commissie voor de Sociale Zaken gezegd dat wij helemaal niet tegen het verhogen van het pensioen van de zelfstandigen zijn. Wij zijn daarvan 100% voorstander, op voorwaarde dat de algemene middelen zouden worden aangewend om de 2,2 miljard frank die hiervoor nodig zijn, te financieren. Wat blijkt echter ? Dit stelsel, dat door de jaren heen een precair boni heeft opgebouwd ter aflossing van haar schulden, moet nu opdraaien om deze pensioenverhoging te financieren. Daarmee zijn wij niet gelukkig.

De heer **Filip Anthuenis** (VLD) : Het zal de zelfstandigen worst wezen uit welke kas de verhoging van hun pensioen komt. Ik ken mensen die in deze situatie zitten en die zeer tevreden zijn met hetgeen deze regering voor hen heeft verwezenlijkt.

Mevrouw **Trees Pieters** (CVP) : Uw woorden getuigen van een beperkte visie. De zelfstandige van vandaag is niet ongelukkig, maar de zelfstandige van de toekomst zal geen pensioen meer hebben.

De heer **Filip Anthuenis** (VLD) : Samen met de zelfstandigen die 1 000 frank opslag krijgen, hebben wij een beperkte visie, maar zijn we toch blij.

M. **Jean-Marc Delizée** (PS) : Monsieur le président, madame et messieurs les ministres, chers collègues, je souhaiterais essayer d'indiquer en quoi les différents secteurs du budget que nous examinons ce matin - à savoir l'emploi, les affaires sociales, les pensions, la santé publique - sont nettement moins d'inspiration libérale que ce que M. Viseur a bien voulu prétendre tout à l'heure. Je constate qu'il n'est malheureusement plus là maintenant pour écouter mon allocution et je me demande par ailleurs si tous les membres du groupe PSC se rangent unanimement derrière le ton du discours tenu par M. Viseur ce matin. Je présume que M. Fournaux ou M. Grafé auraient peut-être pu donner d'autres accents à leur discours.

Quoi qu'il en soit, je pense que la question n'est pas de savoir si ce budget est trop bleu, trop rouge, ou trop vert. Il est le résultat d'un accord de gouvernement qualifié d'arc-en-ciel, lequel accord est le fruit de négociations intenses. En conséquence, je défends, pour ma part, ce budget en tant que tel.

En sus, pour nous, socialistes, ce budget comporte de nombreux points positifs, ce qui me paraît avoir déjà été souligné la semaine passée dans le débat relatif aux lois-programmes sociales et emploi, lesquelles d'ailleurs, sauf erreur de ma part, n'ont pas été rejetées par le groupe social-chrétien. Je ne sais plus si le PSC était présent en commission; par contre, ce dont je suis sûr, c'est que le CVP s'est abstenu à cette occasion, parce qu'indubitablement il y a là toute une série de mesures positives et concrètes prévues pour l'an prochain.

Je rejoins, par contre, un trait soulevé par plusieurs intervenants, à savoir le fait que, si ce budget contient aujourd'hui des points positifs et favorables, c'est assurément dû aussi aux politiques menées dans les années antérieures pour permettre des marges de manoeuvres plus grandes et un assainissement des finances publiques. Cela est tout à fait exact : nous nous trouvons cette année davantage dans un contexte favorable et propice à l'élaboration d'un budget que ce ne fut le cas au cours des années antérieures.

Jean-Marc Delizée

Cela étant dit, l'emploi constitue, avec raison, une priorité absolue pour le gouvernement. Plus de 24 milliards supplémentaires sont alloués pour l'an prochain à une réduction structurelle des charges patronales. Tout le monde est conscient de la difficulté de mener une politique de l'emploi comprenant une réduction du coût du travail, sans que l'impact brut de cette mesure ne se trouve d'une manière ou d'une autre diminué, au niveau de l'emploi global, par certains effets d'aubaine.

Je voudrais souligner le fait que l'accord interprofessionnel est clair : si le niveau des cotisations sociales doit être ramené, d'ici à 2005, à celui de la moyenne de nos trois pays voisins, il en va de même pour la formation permanente et l'emploi. Les partenaires sociaux s'y sont engagés et nous serons particulièrement vigilants quant aux résultats de cet engagement réellement audacieux.

L'accord du gouvernement se montrait également formel à un autre égard : d'une part, la programmation pluriannuelle de la réduction des charges est liée à la création de nouveaux emplois et, d'autre part, les moyens financiers de la sécurité sociale devront être garantis non seulement pour les besoins actuels, mais aussi pour de nouvelles initiatives, comme l'amélioration de la situation des malades chroniques ou encore la revalorisation des pensions les plus modestes.

Notre taux de chômage de longue durée, particulièrement chez les jeunes, a suffisamment été mis en évidence ces derniers mois, pour que chacun puisse mesurer l'importance de notre handicap par rapport à nos partenaires européens. A cet égard, nous sommes convaincus qu'il est indispensable de tourner le dos à une politique consistant à disperser les efforts sur une multitude de mesures de "remédiation", avec l'effet désastreux de rendre la politique de l'emploi totalement illisible pour les acteurs concernés. Il est d'ailleurs significatif que la Commission européenne considère notre plan d'accompagnement des chômeurs comme non conforme aux critères retenus par l'Europe pour s'attaquer aux taux d'entrées dans le chômage de longue durée. Je rappelle aussi que l'introduction d'un premier emploi pour les jeunes, dans les six mois de leur sortie de l'école est la première des sept mesures actives que la voie vers le vingt et unième siècle avait l'ambition de mettre sur pied. Pour un jeune, avoir un travail reste la clé d'accès à la citoyenneté, c'est pouvoir se regarder dans un miroir sans honte, c'est donner un sens à sa vie et à ses années d'études.

Inversement, être réduit à traîner dans des files de chômage ou du CPAS signifie un long et profond désarroi moral, une tendance à la marginalité et à la débrouille. Avoir toute la vie devant soi, mais ne trouver qu'un tunnel obstinément bouché et un ciel plombé, c'est un véritable défi pour notre démocratie et pour notre Etat social actif.

Le faible succès du stage des jeunes a conduit le gouvernement à imaginer une formule alternative et de grande ampleur dont l'objectif est de briser le cercle vicieux conduisant beaucoup trop de jeunes à se soucier davantage - sans doute en toute légitimité d'ailleurs - de la perception d'une allocation que de l'acquisition d'une première expérience professionnelle. C'est donc une stratégie de prévention contre l'enlèvement des jeunes dans le chômage de longue durée qui s'est imposée puisque le projet de loi a été adopté la semaine dernière.

Faut-il rappeler aussi que l'emploi ne se décrète pas ? A l'instar du "contrat d'avenir pour la Wallonie", la convention de premier emploi ne sera un succès que si toutes les forces vives, en ce compris les jeunes, trouvent dans le cadre créé par le gouvernement les outils appropriés pour relever le défi.

Autre atout et non des moindres, le plan Rosetta se démarque des plans et contre-plans qui ont ponctué les politiques de ces dernières années. C'est bien une politique intégrée qui est amorcée ici, une politique qui ne superpose plus des mesures disparates, qu'elles soient fédérales ou régionales, mais qui les coordonne dans une suite logique et les simplifie au maximum.

Par ailleurs, les employeurs doivent être sensibilisés à un type d'entreprise où l'accent est mis sur une utilisation optimale du capital humain. Trop souvent, en effet, on assiste à une surqualification à l'embauche dont le revers est la sous-utilisation des capacités des personnes engagées et le rejet permanent des moins qualifiés dans la file de pointage. C'est un aspect qui a également été souligné dans le débat en commission, tant cette semaine que les semaines antérieures.

Au regard des exigences actuelles d'adaptation et de mobilité de la main-d'oeuvre, il serait vain de tout miser sur une stricte adéquation entre formation et emploi, en d'autres termes sur la seule bonne qualification à l'embauche. Certes, une bonne qualification reste un facteur déterminant pour l'obtention d'un emploi, mais c'est surtout pour la qualité et la continuité des carrières une politique de formation permanente et de recyclage qui sera rentable à long terme.

Dans cette optique, il faut que chaque jeune ait l'opportunité de construire sa propre compétence sur le terrain. C'est un point de départ car, on ne le dira jamais assez, la meilleure formation est celle qui se construit au fil des expériences professionnelles.

Le même problème se pose en ce qui concerne notre taux d'emploi des personnes âgées de plus de 55 ans, qui est le plus faible d'Europe. Les relations âge/travail sont des relations dynamiques appelées à évoluer dans le temps. Auparavant, le recours massif aux prépensions se justifiait dans une optique conjoncturelle de lutte contre le chômage des jeunes. Aujourd'hui, alors que ce

Jean-Marc Delizée

sont des classes d'âge en nette diminution qui arrivent sur le marché du travail, le recours à cette forme de pré-retraite ne peut devenir un mode de régulation structurelle du marché du travail. Cette tendance, heureusement à la baisse, laisse toutefois apparaître un autre phénomène inquiétant, à savoir l'augmentation sensible du nombre de chômeurs âgés.

Ce constat nécessite de reconsidérer d'urgence le profil des carrières en développant, entre autres, des formes plus audacieuses d'aménagement et de réduction du temps de travail, afin que les entreprises n'éliminent plus de leurs rangs un capital d'expérience et de savoir-faire fondamental au profit de jeunes à moindre coût et, il faut bien le dire, aussi partiellement aux frais de la collectivité.

Nous avons aussi abordé souvent dans les débats, en commission ou en séance plénière, la question des pièges à l'emploi dont le plus visible sera progressivement désamorcé à partir du 1er janvier de l'an prochain, donc très bientôt, par l'augmentation du salaire poche d'un certain nombre de travailleurs. C'est un premier pas mais nous sommes bien conscients qu'il reste beaucoup à faire en la matière.

Une série de mesures concrètes et positives ont été proposées dans le cadre de l'accord interprofessionnel 1999-2000 : frais de garde d'enfants, allocations familiales majorées, en passant par les saisies pour dettes et les primes de reprise. Les partenaires sociaux ont donc fait des propositions. Il s'agira maintenant de traduire tout cela sur le terrain.

D'autre part, n'oublions pas que l'Etat social actif, c'est aussi la volonté de démonter les multiples mécanismes internes de la réglementation du chômage qui enferment les chômeurs dans leur statut. Nous demandons que cette situation pénalisante, sous plusieurs formes, qui résulte de l'acceptation d'un travail à temps partiel, soit également combattue.

Pour terminer ce volet emploi, je rappellerai que les politiques de l'emploi ne sont pas des choix techniques mais avant tout des choix de société. Notre modèle social est le produit d'une longue concertation avec les partenaires sociaux, concertation dont les enjeux ne sont pas circonscrits à des seules questions de partage de gain de productivité. C'est pourquoi il est primordial que les interlocuteurs sociaux continuent à être partie prenante dans l'exploration des pistes pour l'emploi.

J'en viens à la sécurité sociale. Chaque année, la détermination des besoins en matière de soins de santé dans le cadre des budgets fait l'objet de confrontations de chiffres parfois les plus divers. Cet exercice était nettement plus périlleux qu'aujourd'hui dans les années précédentes. Il donnait lieu à des arbitrages délicats, souvent douloureux. Ce débat continue cependant de nous interpeller.

Notre modèle de soins de santé concilie de façon remarquable les principes de solidarité, de qualité et de liberté de choix, tout en maintenant un coût global qui doit rester dans des proportions raisonnables par rapport à la richesse nationale et par rapport aux autres pays européens.

Notre système de santé est à la croisée des chemins. Il est confronté à un environnement en mutation rapide et profonde. A la fois sur les plans démographique, technologique et socio-économique, une série de tendances lourdes se précisent. Elles affectent d'ailleurs l'ensemble de notre protection sociale et pèsent sur les équilibres budgétaires. Nous devons bien sûr relever ces défis, mais surtout assurer la pérennité du système - c'est bien l'objectif que nous poursuivons - qui, toutes les études l'attestent, a démontré son efficacité.

Dans ce contexte, la responsabilité première de l'Etat est de fixer un budget suffisant qui assure au citoyen l'accès à une couverture santé répondant à ses attentes. Le repli, l'effacement devant cette responsabilité reviendrait à laisser une initiative au marché; ce serait la porte ouverte à la logique commerciale basée sur la sélection des risques et la segmentation.

Si l'option du groupe socialiste était de réviser la norme de croissance sur base d'un modèle prévisionnel de l'évolution des besoins, il constate toutefois qu'il y a un net progrès puisque le relèvement à 2,5% correspond à l'évolution de la croissance économique à long terme. Avec un financement additionnel de 24,5 milliards pour l'an 2000, il s'agit incontestablement d'un budget plus réaliste qui colle davantage à une dynamique largement naturelle de l'évolution des coûts et des besoins sociaux.

Le groupe socialiste tient à répéter, à l'occasion de ce débat budgétaire, que toute contrainte normative ne peut être socialement acceptable que si les efforts demandés sont indolores pour le patient et s'ils participent à l'édification d'un modèle plus performant, mais aussi plus solidaire.

La maîtrise des dépenses est une exigence qui s'impose avec d'autant plus d'acuité que nous serons toujours amenés à concilier augmentation graduelle des dépenses de santé et croissance modérée des ressources publiques. C'est donc une nécessité économique, mais aussi une obligation sociale qui interpelle la responsabilité et le consensus de tous les acteurs de l'assurance. En effet, on ne peut pas croire que l'on va pouvoir mener à terme une réforme qui soit couronnée de succès si l'un des acteurs a le sentiment qu'elle se joue contre lui.

Pour une allocation plus efficiente des moyens en fonction des besoins réels, plusieurs pistes sont possibles. La loi sociale que nous avons votée la semaine dernière en concrétise déjà un certain nombre, comme par exemple le développement des activités du conseil scientifique de l'INAMI.

Jean-Marc Delizée

Les systèmes de financement sur base forfaitaire, en tenant compte des besoins et de la qualité des soins, doivent être favorisés. En sortant de la rigidité curative de la nomenclature, le forfait permet de travailler plus en fonction d'objectifs à atteindre en termes d'utilité et d'efficacité qu'en termes de production.

C'est donc surtout une prise en charge intégrée de la santé du patient qui permettra ce type de financement.

Des progrès sensibles ont déjà été obtenus, notamment dans la biologie clinique et l'imagerie médicale. Il faut poursuivre ces efforts.

Enfin, si la loi sociale tend à renforcer l'efficacité des procédures de correction budgétaire, il ne faudrait pas perdre de vue qu'un décloisonnement des secteurs serait aussi un facteur de responsabilisation.

Dans le secteur des médicaments, l'instauration d'une politique cohérente de fixation des prix des médicaments est un élément fondamental de la maîtrise des coûts.

Des mécanismes comme les contrats prix-volume, la réduction du prix des médicaments, dont les coûts de fabrication et de recherche ont été amortis, ou encore la fixation des prix et tarifs de remboursement en comparaison avec des produits identiques ou comparables doivent être renforcés.

Nous savons que l'industrie pharmaceutique menace de délocaliser et accuse parfois le politique de monter des budgets irréalistes créant chaque année un rituel infernal de dépassements et de nouvelles économies.

Il est grand temps de responsabiliser davantage un secteur qui, trop souvent, ambitionne des objectifs mercantiles au détriment du patient et de la sécurité sociale.

Nous attendons, dès lors, que ce secteur fasse preuve de maturité et qu'il limite sérieusement ses dépenses. Si l'effet budgétaire n'est pas obtenu, nous plaçons pour des mesures structurelles sur le plan fiscal de manière à réduire à la fois la consommation des médicaments et le prix de ces derniers.

Stimuler l'utilisation des médicaments génériques peut également contribuer à la réalisation d'économies importantes dans un pays où leur qualité et leur homologation sont garanties.

Ces conditions sont réunies chez nous où, faut-il le rappeler, les médicaments originaux et génériques sont soumis aux mêmes procédures d'enregistrement et de contrôle qui comptent parmi les plus sévères au monde.

Nous pensons, toutefois, qu'une simple sensibilisation des médecins et du grand public à l'utilisation de ce type de produits blancs, si on peut les appeler ainsi, ne sera pas nécessairement suffisante. Il faut tout d'abord stimuler la percée de ces produits sur le marché.

Dans cette perspective, le droit de substitution devrait sérieusement être envisagé avec, bien entendu, des garanties sérieuses sur le plan des alternatives bio-équivalentes comme, par exemple, l'élaboration de listes de produits de substitution homologués officiellement.

Une autre manière plus large d'atteindre cet objectif serait d'instaurer la prescription générique ou encore d'autoriser le pharmacien à délivrer le médicament le moins cher correspondant à la molécule et au dosage prescrits par le médecin.

Pour terminer cette intervention, je voudrais ajouter quelques mots sur les pensions.

Dans le droit fil de l'accord de gouvernement, notre ministre des Affaires sociales a annoncé que le revenu mensuel d'environ 450 000 seniors sera augmenté, dès le 1er juillet de l'an prochain, et nous nous en réjouissons.

A part une revalorisation réelle des pensions au début des années 90, et une petite adaptation sélective au bien-être en 1999, nous devons bien constater que les pensions ont rarement été adaptées aux salaires au cours de la dernière décennie. Ainsi, pour illustrer ce propos, me basant sur les chiffres de 1997, il apparaît que les rémunérations brutes des travailleurs salariés, pour les équivalents temps-plein, sont passées d'un indice 100, en 1990, à un indice 134, en 1997, l'indexation des salaires, n'intervenant pas pour la moitié dans cette augmentation.

Il va donc de soi que l'évolution des pensions n'a pas suivi la même progression.

Poursuivre dans une telle voie, signifierait que l'on abandonne aux régimes complémentaire de retraite, le soin de compenser la diminution en termes relatifs des pensions légales. C'est évidemment un enjeu essentiel. Une telle vision n'est pas, selon nous, acceptable.

La garantie d'une pension légale à part entière est absolument prioritaire. Les deuxième et troisième piliers doivent garder leur caractère supplétif et ne peuvent en aucun cas devenir des suppléments indispensables à une pension légale réduite progressivement à un minimum identique pour tous. C'est la raison pour laquelle le groupe socialiste francophone est partisan du rétablissement de la liaison automatique des pensions à la courbe des salaires de la même manière que le plafond de rémunération est adapté tous les deux ans sur base de la norme salariale.

Pour conclure sur ce point, je dirai que le budget 2000 éclaire davantage le concept d'Etat social actif. Evidemment, ma lecture n'est pas la même que celle de notre

Jean-Marc Delizée

collègue M. J.J Viseur, à laquelle j'ai fait référence au début de mon intervention. Vous n'étiez pas présent, dans cet hémicycle à ce moment-là, monsieur Viseur, mais vous pourrez lire les annales pour prendre connaissance de mes propos.

Vous nous avez taquinés sur ce plan et je vous ai répondu, monsieur Viseur.

Je pense donc que le budget 2000 éclaire encore davantage ce concept d'Etat social actif. Certains peuvent y voir une sorte d'Etat providence éculé auquel quelques additifs auraient été ajoutés. Cette vue des choses est passiste.

Au contraire, nous pensons qu'il s'agit d'un Etat beaucoup plus volontaire qui a le souci d'améliorer la qualité de vie et donc aussi le bien-être de tous les individus. Il ne s'agit plus de gérer l'adversité morale et matérielle, mais bien de la prévenir activement en plaçant l'homme au centre de l'économie pour qu'il puisse accéder au rang de citoyen à part entière. N'oublions pas que, si le travail est source de revenus et de sécurité, il est surtout le ciment de la valeur sociale par excellence.

Dans le domaine des soins de santé, l'assurance sociale active replace aussi le citoyen aux commandes de sa propre santé et le patient au centre des préoccupations. Il définit un cadre et des conditions favorables permettant aux professionnels de la santé de se dépasser et d'évaluer la valeur de leur activité. Il responsabilise aussi tous les acteurs, sans oublier les mutualités, les organismes assureurs dont les missions doivent se poursuivre dans un esprit de prévoyance, d'assistance mutuelle et de solidarité.

Pour terminer, monsieur le président, messieurs les ministres, chers collègues, j'en arrive à la troisième et dernière partie de mon intervention relative à la santé publique, l'environnement et l'intégration sociale. Etant donné le peu de temps qui m'est imparti, je me limiterai à épingler brièvement quelques priorités déjà évoquées par le groupe socialiste dans les débats antérieurs.

Tout d'abord, nous nous réjouissons que la politique de santé publique reste centrée sur le patient. Cette place privilégiée suppose une modification du rôle des autorités, des dispensateurs de soins, des professions paramédicales; c'est évident. Le moment est venu de mettre l'accent plus fortement sur les soins de santé de première ligne. Le rôle du généraliste et des autres prestataires de soins devra faire l'objet d'une évaluation interne, complétée par les informations objectives recueillies grâce au système du "peer review".

Nous avons également souligné en commission combien la mise au point d'un code de santé publique serait de nature à développer une stratégie cohérente comprenant les droits du patient, les droits des travailleurs sociaux et

de la santé, les principes fondamentaux des infrastructures de soins, les médicaments et l'ensemble sang-organes-tissus. Nous saluons cette initiative et nous espérons qu'elle devienne rapidement effective. Il va de même en ce qui concerne le milliard promis pour les maladies chroniques.

Enfin, nous insistons à nouveau sur la nécessité de maîtriser le volume de l'offre en ce qui concerne les soins intra muros afin d'éviter tout dérapage budgétaire.

Peut-être me permettrai-je d'émettre quelques regrets par rapport à certaines lacunes de la note de politique générale. Les questions bioéthiques n'ont pas suffisamment été abordées, me semble-t-il. Il en va de même à propos de la politique en matière de toxicomanie ou de la dispensation de soins de santé aux demandeurs d'asile.

Enfin, comme l'a suggéré une de nos collègues, une réflexion s'impose sur la nécessité de prévoir une concertation entre généralistes et hôpitaux pour mettre en place un accueil d'urgence pour les patients les plus précarisés. A cet égard, nous considérons positivement la future concertation prévue avec les organisations représentatives des indigents et les projets concernant la médiation interculturelle.

En matière environnementale, nous voulons également insister sur la nécessité de poursuivre une politique de produits orientée vers des modes de consommation et de production durables, ainsi que la concrétisation de nos engagements internationaux, contractés dans le cadre du protocole de Kyoto, notamment en matière d'abaissement des émissions de CO₂.

Je terminerai par le volet relatif à l'intégration sociale. Notre groupe s'est réjoui de l'activation du minimum de moyens d'existence en termes de création d'emplois. Nous plaçons aussi pour une harmonisation des taux de remboursement entre minimex et aide sociale dans les communes, en fonction de critères sociaux. En outre, nous prenons bonne note, suite aux remarques formulées, de ce que le souci est de garantir aux candidats réfugiés un accueil correct et humain dans les centres ouverts. L'aide matérielle qu'il prévoit ne vise que les candidats réfugiés qui se trouvent dans la première phase d'examen de la recevabilité de leur demande.

Cette aide matérielle sera prise en charge par l'Etat. Ceci méritait, à notre sens, d'être éclairci.

Enfin, nous nous félicitons aussi de ce que la notion de culture ait été intégrée dans la note. De toute évidence, la pauvreté n'est pas qu'un problème financier mais c'est aussi un problème d'accès à la culture. La conférence interministérielle sur la pauvreté qui aura lieu en janvier 2000 devra se pencher sur ce problème ainsi que sur la politique à mener ou à corriger face au problème de plus en plus aigu de l'endettement.

Jean-Marc Delizée

Monsieur le président, chers collègues, voilà les priorités du groupe socialiste que nous souhaitons réaffirmer à l'occasion de ce débat. Les mesures proposées sont courageuses et méritent d'être soutenues. Nous aimerions maintenant qu'elles deviennent rapidement une réalité dans la vie quotidienne de tous nos concitoyens.

Mme **Pierrette Cahay-André** (PRL FDF MCC) : Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, en très peu de temps, le gouvernement s'est attaché à concrétiser les différentes pistes retenues dans son accord :

- nous avons déjà adopté le projet de loi concernant les bas salaires;
- nous avons approuvé le projet de loi de promotion de l'emploi;
- dans le projet contenant des dispositions sociales et diverses, nous trouvons aussi une série de mesures incitatives : mesures d'allègement de charges sociales, de simplification administrative;
- dans le projet contenant des dispositions fiscales, nous avons approuvé également des mesures qui seront favorables à la relance de notre économie.

Nous sommes donc bien entrés de plein pied dans l'Etat social actif.

Mon intention n'est pas de reprendre comme dans un catalogue les différentes mesures législatives et réglementaires, mais de relever quelques points qui ont retenu notre attention :

- sortir les jeunes du statut "professionnel" de chômeur et leur permettre à la fois une insertion sur le marché du travail et une formation qualifiante. C'est un pari difficile;
- les pièges à l'emploi seront combattus. Les mesures concernant les bas salaires et l'octroi d'allocations familiales majorées pendant un délai qui ne s'interrompt pas par la reprise d'un travail, voilà qui rendra le travail plus attractif;
- la mise à la pension à mi-temps, c'est-à-dire plus flexible;
- un statut social pour les artistes qui est attendu depuis de nombreuses années et dont nos deux ministres, Mme Onkelinx et M. Vandenbroucke se préoccupent activement;
- les allocations familiales majorées pour les enfants handicapés seront alignées aux besoins de la famille.

Il serait important, à mon sens, que les allocations familiales majorées servent véritablement à sortir le plus possible l'enfant de son handicap et le faire accéder à l'autonomie; il ne faut pas décourager les parents de faire un effort en diminuant les allocations familiales si l'état de santé de l'enfant s'améliore grâce aux traitements suivis.

La charte de l'assuré social est un instrument qu'il faudra faire connaître dans le grand public par les moyens les mieux adaptés. Comme je vis dans une région de célèbres "bédéistes", pourquoi ne pas utiliser aussi le vecteur de la bande dessinée ?

L'interruption de carrière à temps plein ou à temps partiel reste une mesure intéressante car elle permet au travailleur ou à la travailleuse de réintégrer son milieu de travail. On me dira que ce sont surtout les femmes qui l'utilisent comme d'ailleurs le temps partiel, mais on peut imaginer que de plus en plus l'équilibre homme/femme s'établira.

Dans ce domaine-là, comme dans le domaine politique d'ailleurs, on peut l'espérer.

Nous avons aussi abordé la problématique du bénévolat. Je ne pense pas, comme certains l'ont exprimé, que ce service prend la place d'un emploi rémunéré car les services rendus par les bénévoles, que ce soit dans le domaine social, culturel, sportif, seraient impossibles à financer par les pouvoirs publics ou par le privé. Les bénévoles satisfont les besoins non rencontrés de la société, renforçant les liens de solidarité, brisant la solitude de personnes isolées. Que feraient nos clubs sportifs sans cet apport ? Le nombre de personnes qui entourent notamment les équipes de football, surtout les jeunes, est impressionnant. Le secteur culturel associatif en général s'appuie souvent sur le bénévolat.

Je voudrais aussi faire une brève réflexion sur les pensions : nous sommes dans la ligne du programme puisque les petites pensions seront revalorisées. Deux catégories doivent attirer notre attention : les pensions pour les carrières à temps partiel et celles des indépendants. J'ai eu l'écoute favorable du ministre lorsque j'ai fait remarquer en commission que certains petits indépendants connaissaient de grandes difficultés : s'ils ont dû cesser leur activité anticipativement, parfois pour raison de santé - je pense particulièrement à ceux qui travaillent la terre -, leur pension, contrairement à d'autres régimes, est toujours amputée de 5% par année d'anticipation, et ce sur des montants déjà très faibles. S'ils demandent le complément de revenu garanti, on prend en compte pour le calcul la pension fictive et non réelle. Il en résulte que si les indépendants cèdent à leurs enfants des terres de culture ou des biens pour continuer l'activité professionnelle, le revenu garanti leur est alors refusé. Le ministre est très conscient du problème et a promis d'y remédier. Je retiens votre phrase, monsieur le ministre : "Il ne peut pas y avoir de gens pauvres dans une société riche".

Pierrette Cahay-André

J'en arrive aux ALE. Elles ont prouvé leur utilité. Les objectifs définis étaient de mettre en blanc ce qui était noir. Il ne faut pas être expert-comptable pour savoir que des travaux ménagers ne peuvent être financés uniquement par les personnes qui ont besoin de personnel d'entretien. Il s'agit souvent d'ailleurs de personnes âgées, dépendantes et des familles.

Deuxième objectif : répondre à une demande de service de proximité qui n'était pas rencontrée suffisamment.

Troisième objectif : remettre les personnes au chômage depuis un certain temps dans le circuit du travail. Cela les valorise et leur donne un peu plus de pouvoir d'achat. Je ne citerai pas tous les services qui peuvent être prestés : garde d'enfants, agents de prévention et de sécurité, etc.

Si l'on peut envisager un changement de statut pour les ALE, je pense qu'il faut leur conserver une certaine souplesse et ne pas alourdir les formalités administratives et les contraintes.

Le coût de la prestation devra rester abordable. L'équilibre doit être trouvé. Par ailleurs, nous devons aussi nous pencher sur la problématique des chèques-service.

J'en viens à l'économie sociale. Les contours sont parfois imprécis, mais je pense qu'il faut être très attentif au développement de ce secteur. Un exemple me vient à l'esprit, sans doute parce qu'il s'agit d'une entreprise de ma région. Je veux parler de "Terre" qui emploie 280 personnes difficiles à placer, chômeurs de longue durée ou personnes très précarisées. L'activité est, entre autres, de récupérer papiers, cartons, vêtements, etc. et de les recycler. Tout ce qui est collecté allège les communes d'un pourcentage important de déchets. En outre, cette activité n'entre pas en concurrence avec l'entreprise privée. Au contraire, elle en est plutôt un partenaire. Au fond, il s'agit d'un partenariat à quatre : les communes, les intercommunales de gestion des déchets, le secteur privé et l'entreprise d'économie sociale "Terre". Ce que je souhaitais mettre en évidence, c'est à la fois mon souci de voir bien traité ce secteur de l'économie sociale, tout en veillant à ne pas créer de distorsion de concurrence.

Quant au non-marchand, il faut bien sûr en tenir compte. Ce concept recouvre d'ailleurs un champ d'activité important. Cela va du secteur associatif à divers domaines : de l'enseignement aux hôpitaux, en passant par des services de proximité, des initiatives de formation, d'éducation permanente, et autres. Mme Onkelinx a d'ailleurs réservé à ce secteur un régime plus favorable puisqu'elle l'a assimilé au secteur public dans son plan pour l'emploi que nous avons adopté la semaine passée. Je veux parler de l'obligation d'engager 3% du personnel en plus.

En conclusion, monsieur le président, je voudrais insister sur le fait que notre travail n'est pas terminé avec ces projets. D'autres sont en chantier. Ce n'est qu'un début, mais c'est un bon début. Nous approuverons donc le budget qui nous est soumis.

Mevrouw **Greta D'Hondt** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de minister, collega's, mijn bondig betoog zal vooral handelen over het werkgelegenheidsbeleid, aangezien andere sprekers het meer in het bijzonder zullen hebben over het gezondheidsbeleid.

Bij de aanhef van de beleidsbrief die ons werd voorgelegd in de commissie, is gestipuleerd dat wij ons mogen verwachten aan nieuwe accenten inzake het werkgelegenheidsbeleid 2000.

Na lezing van de beleidsbrief en na bespreking ervan in de commissie, heb ik nog steeds evenveel vragen omtrent die nieuwe accenten, niet in verband met de gedachten en de principes die aan de basis ervan liggen, maar wel aangaande de concrete uitwerking ervan.

Gelukkig werden het geen Rosetta-banen maar, dankzij het realisme van de sociale partners, startbanen. Zoals ik vorige week reeds aanhaalde naar aanleiding van de bespreking van de programmawetten, blijf ik erbij dat startbanen, ondanks de positieve elementen die zij inhouden, eigenlijk afgestofte stages zijn, maar die wel 4 miljard kosten. Voor die prijs kan er veel worden afgestoft.

Na de startbanen werd het op het tewerkstellingfront oorverdovend stil. De uitdrukking "oorverdovend stil" wordt gebruikt na hels lawaai. En er was hels lawaai, vooral in de media, maar daarna viel er plots een grote stilte, een oorverdovende stilte.

In de plaats van, zoals aangekondigd, nieuwe accenten in het werkgelegenheidsbeleid te leggen, onderstreept deze beleidsnota de stilte. De beleidsnota bevestigt en beklemtoont het nut van bestaande maatregelen : het voordeelbaanplan, de doorstromingscontracten, de dienstenbanen en zelfs het succes van de PWA's. Zo slecht was het beleid tijdens de vorige legislatuur dus toch ook weer niet.

In de beleidsnota wordt vooropgesteld dat er verbeteringen moeten worden aangebracht aan het systeem van de dienstencheques. En hier breekt mijn klomp. Het gaat om aanpassingen aan het stelsel van de dienstencheques, dat door dezelfde minister Onkelinx werd lamgelegd.

De regering zou zich moeten herinneren wat ik reeds bij vorige gelegenheden naar voren heb gebracht, onder andere tijdens het vragenuurtje in plenaire vergadering, met name dat zij zich op onwettelijk terrein bevindt. Misschien was het verstandig geweest het tijdens deze

Greta D'Hondt

begrotingsbespreking te hebben over het aanleggen van provisies om de regering toe te laten zich in te dekken voor het geval zij schadevergoedingen moet betalen ingevolge haar onwettelijk handelen en wanneer de helft van de bevolking hun dienstencheques opvragen.

Voor andere punten die wezenlijke onderdelen zouden moeten zijn van een toekomstgericht tewerkstellingsbeleid - onder andere de vorming van werkenden en werklozen - beperkt de beleidsbrief zich tot principes en volzinnen. Concrete maatregelen vindt men er niet in terug.

Inzake de werkloosheidsverzekering blijft het in de beleidsbrief bij intenties, inzake het gelijke kansenbeleid blijft de inhoud vaag en inzake de administratieve vereenvoudiging nog vager.

Het is choquerend vast te stellen dat inzake democratie in de ondernemingen - voor de meeste partijen van de meerderheid zowel als voor ons toch wel een belangrijk punt - beperkt de regering zich tot de vaststelling dat het in 2000 sociale verkiezingen zijn.

Zijn dat werkelijk alle nieuwe elementen die kunnen worden voorgesteld voor een degelijk tewerkstellingsbeleid ?

Voorts vermeldt de beleidsbrief helemaal niets over de combinatie van gezin en arbeid of, anders uitgedrukt, over de noodzakelijke harmonie die wij moeten trachten te vinden tussen de flexibiliteit gevraagd door de ondernemingen en de flexibiliteit op maat van de werknemers.

De beleidsbrief vermeldt evenmin iets over het statuut van de onthaalmoeders of de onthaalgzinnen.

Belangrijke dossiers werden niet ten onrechte doorverwezen naar de sociale partners. Zij hebben hun huiswerk gemaakt.

Mevrouw de minister, mijnheer de minister, zal de regering de door de sociale partners ingediende voorstellen integraal toepassen ? Zal minister Onkelinx bereid zijn de resultaten van het sociaal overleg voor te leggen aan de commissie voor de Sociale Zaken ?

Alhoewel ik niet wil vooruitlopen op dit debat, wens ik te beklemtonen dat de beleidsnota van de regering en de voorstellen van de sociale partners inzake de oudere werknemers bijna uitsluitend financiële prikkels bevatten. Alles draait rond maatregelen om oudere werklozen opnieuw aan werk te helpen. U hoort me niet zeggen dat deze maatregelen niet noodzakelijk zijn. Voor de CVP staat het echter buiten kijf dat een preventief beleid meer aarde aan de dijk kan brengen.

In de voorliggende ontwerpen vind ik geen concrete voorstellen om te voorkomen dat werknemers op iets oudere leeftijd - bij vrouwen gebeurt dit reeds vrij vroeg - worden ontslagen. Dit jaar kwamen er meer dan 10 000

oudere werklozen bij. Dit moet worden vermeden. Als de regering veeleer preventieve maatregelen zou uitwerken, moet ze achteraf geen financiële middelen vrijmaken om degenen die eerst werden ontslagen opnieuw aan een job te helpen.

De loonkostenverlaging is slagroom op de taart van het tewerkstellingsbeleid.

Voor de non-profitsector is het zure room geworden. De beleidsbrief Tewerkstelling bepaalt terzake, ik citeer : "De bedrijven van de social profitsector nemen volop deel aan de groei en de economische ontwikkeling. Het is in dit opzicht dat de social profitsector moet worden beschouwd als een onontbeerlijke groeisector en al onze aandacht verdient inzake werkgelegenheidsbeleid".

Mijnheer de minister, ik had het niet mooier kunnen zeggen. Ik zou het wel beter hebben uitgewerkt. De beslissing van de regering inzake loonlastenverlaging voor de non-profitsector heeft veel weg van "luister naar mijn woorden maar kijk niet naar mijn daden".

Stop met het cijfergegoochel ! Wees concreet ! De uitleg van meer van minder of minder van meer steekt ons tegen.

Mijnheer de minister, uit uw correct en eerlijk antwoord dat u vorige week hebt gegeven, onthoud ik dat de regering inzake de non-profitsector terugkomt op de bewuste politieke keuze die de vorige regering had genomen om de non-profitsector niet hetzelfde maar meer te geven dan de commerciële sector. Deze regering beslist de non-profitsector hetzelfde te geven. Dat is minder dan meer. Mijnheer de minister, heb de moed om klare taal te spreken. Voor heel de zorg- en verzorgende sector is uw beslissing geen slagroom maar zure room.

De heer **Hans Bonte** (SP) : Mijnheer de voorzitter, ook ik wil het hebben over het werkgelegenheidsbeleid en de beleidsbrief van vice-eerste minister Onkelinx. Het gaat goed met de werkgelegenheid; nog nooit waren er zoveel mensen aan het werk. Tijdens de voorbije jaren hebben we een versnelling gezien in de jobcreatie en ook de vooruitzichten op de arbeidsmarkt zijn goed. Dit is in essentie het gevolg van een goede economische groei, waaraan we relatief weinig kunnen doen. Ik wil echter de aandacht vestigen op de grote continuïteit in het beleid. Die was gebaseerd op een verantwoordelijk budgettair beleid dat werd aangevuld met een geheel van maatregelen die konden bogen op een brede consensus tussen de sociale partners, enerzijds en de overheid en de regering, anderzijds. De afgelopen jaren hebben we ook in dit land iets als het akkoord van Wassenaar zien ontstaan waarbij de belangrijkste actoren op de arbeidsmarkt elkaar min of meer hebben gevonden.

Hans Bonte

De SP is dan ook verheugd dat de begroting en de beleidsintenties van de minister van Werkgelegenheid geen fundamentele breuk in het werkgelegenheidsbeleid met zich brengen. Een aantal maatregelen met betrekking tot de arbeidsmarkt wordt versterkt. De loonmatiging en de vermindering van de lasten op arbeid via een versnelde lastenverlaging zullen worden voortgezet. Er worden specifieke maatregelen genomen om een aantal risicogroepen op de arbeidsmarkt betere kansen op werk te geven. Er wordt voorzichtig werk gemaakt van de arbeidsherverdeling, er worden openingen gemaakt voor de creatie van nieuwe diensten en voor de ontplooiing van nieuwe activiteiten. Ik denk dat deze mix van maatregelen, die in het verleden heeft bewezen vruchten te kunnen afwerpen, met de budgettaire versterking die er nu wordt aan gegeven, nog meer jobs kan opleveren.

Deze goede vooruitzichten mogen ons echter niet blind maken voor een aantal structurele problemen, waarvan ik er drie van naderbij zal bekijken omdat ze in de beleidsbrief onvoldoende ter sprake komen. In de eerste plaats blijven we vaststellen dat de groei van de werkgelegenheid voor een groot deel voorbijgaat aan een aantal zwakke groepen op de arbeidsmarkt. Traditioneel kijken we dan naar scholingsgraden. Ik meen dat we ook eens een andere bril moeten opzetten en nagaan of er inderdaad geen fundamentele discriminatie op de arbeidsmarkt bestaat waardoor migrantenjongeren, oudere werknemers, alleenstaande vrouwen en gehandicapten aan de kant blijven staan. Deze groepen profiteren te weinig van de economische heropleving en de groei in de tewerkstelling.

Rapporten wijzen erop dat er inderdaad fundamentele discriminaties bestaan in de ondernemingen, bij de aanwervingen, in het personeelsbeleid enzovoort. Hierdoor dreigen deze groepen aan de kant te blijven staan. Een regering die de uitbouw van een actieve welvaartsstaat centraal stelt, moet dan ook hefboomen ontwikkelen om discriminaties weg te werken. De maatregelen die door vice-eerste minister Onkelinx en minister Vandenbroucke worden aangekondigd om de werkloosheidsvallen en de invaliditeitsvallen weg te werken, zijn fundamenteel en noodzakelijk. Het doel moet zijn dat elke groep in verhouding tot de grootte in de samenleving moet kunnen worden teruggevonden in de actieve bevolking op de arbeidsmarkt.

De SP zal tijdens de komende weken een wetsvoorstel indienen om de discriminatoire processen in de ondernemingen weg te werken.

Een tweede belangrijk element dat wij te weinig terugvinden in de beleidsbrief van de minister is de aanpak van een belangrijke en hardnekkige discriminatie op de arbeidsmarkt. Vandaag leven wij in een economie waarbij duidelijk de ene werknemer de andere niet is. Daarmee verwijst ik naar de zwakke bescherming die arbeiders

hebben in vergelijking met bedienden op onze arbeidsmarkt. De Belgische arbeiders behoren tot de zwakst beschermde van de Europese Unie. Wij lezen in het regeerakkoord dat dit strakke onderscheid een erfenis is van de industriële samenleving waaruit wij komen. De Belgische Staat is veroordeeld omdat wij het strakke onderscheid blijven behouden. Het verheugt ons dan ook dat de sociale gesprekspartners zich de voorbije weken over dit probleem hebben gebogen. Zij doen de regering een aantal concrete suggesties om daarvan werk te maken.

Wij hebben vernomen dat op 19 januari de regering haar positie zal bekendmaken ten aanzien van de voorstellen van de sociale gesprekspartners. Wij willen vandaag al duidelijk zijn: het voorakkoord dat de sociale gesprekspartners hebben bereikt inzake de opzegtermijnen van arbeiders en bedienden is ontoereikend. Het blijft een magere stap voorwaarts, waarbij een groot deel van de arbeiders zelfs niet zullen kunnen profiteren van de bijkomende CAO.

Het is duidelijk dat de regering niet zomaar de door de sociale gesprekspartners voorgestelde CAO kan overnemen en dan doen alsof dat punt uit het regeerakkoord is ingelost. Wij moeten ambitieuzer zijn. Wij moeten stappen voorwaarts zetten. Aan de vooravond van het nieuwe millennium moet een perspectief worden gecreëerd om tot een eenheidsstatuut tussen arbeiders en bedienden te komen.

Terzake doen wij twee concrete voorstellen. Wij verzoeken de voorzitter van de commissie voor de Sociale Zaken het wetsvoorstel over de opzegtermijnen voor arbeiders en het wetsvoorstel waarmee wij de carenzdag wensen af te schaffen op de agenda te plaatsen. Het gaat verder dan het resultaat dat de sociale gesprekspartners hebben bereikt. Het is een stap voorwaarts naar het eenheidsstatuut waarvan wij alvast dromen.

Een derde element waarop ik met het oog op het toekomstig werkgelegenheidsbeleid zeker de nadruk wil leggen is de strijd tegen de stress. Dit is wellicht de grootste uitdaging van het toekomstig werkgelegenheidsbeleid. Het heeft te maken met het zich verder doorzetten van het tweeverdienersgezin, met de toename van de productiviteit van de economie, met het mobiliteitsvraagstuk. Stress kan worden gedefinieerd als een moderne epidemie die zich pijlsnel uitbreidt. Er bestaan geen toverformules om dit in te dijken. Men moet optreden inzake mobiliteit en de kinderopvangmogelijkheden moeten verder worden uitgebouwd. Er moet een aanpak komen van het mobiliteitsprobleem. Ik kijk zeer benieuwd uit naar het voorstel dat mevrouw Durant heeft beloofd voor de bedrijfsvervoerplannen. Ik heb goed genoteerd dat wij in de loop van januari hierover een wetsvoorstel

Hans Bonte

van de regering kunnen verwachten. Wij hebben terzake een wetsvoorstel ingediend. Het zou goed zijn mochten wij ook daarover snel de discussie in dit parlement kunnen aanvangen.

Inzake de strijd tegen de stress wens ik bijzonder de nadruk te leggen op het belang van de arbeidsherverdeling.

Gisteren heeft de heer Van Rompuy zich nogal afgezet tegen het beleid van mevrouw Smet dienaangaande. Hij zegt dat arbeidsherverdeling en werktijdverkorting nog tot meer stress leiden, terwijl ik mij zeer goed herinner dat wij dit in het verleden tijdens discussies over deeltijdse arbeid en loopbaanonderbreking juist zagen als een bijdrage tot het harmonieuze samenspel tussen gezins- en arbeidstaken.

Ik blijf verdedigen dat de arbeidsherverdeling en de arbeidsduurverkorting belangrijke instrumenten zijn in de strijd tegen de stress. Ik meen dat deeltijdse arbeid via loopbaanonderbreking nog verder moet gaan. Wij hechten echter ook enorm veel belang aan de vierdaagse werkweek omdat dit volgens ons het model is dat de meest gezinsvriendelijke arbeidsorganisatie tot gevolg zou kunnen hebben. De regering moet dus snel werk maken van de beloftes die zij in het regeerakkoord heeft ingeschreven. De SP heeft alvast niet stilgezeten en zal binnenkort een concreet initiatief indienen.

De heer **Danny Pieters** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, vandaag kunnen wij ons voor de derde keer uitspreken over de intenties van deze regering, meer specifiek over sociale zaken.

De eerste keer gebeurde dat naar aanleiding van de regeringsverklaring, de tweede keer bij de bespreking van de State of the Union en vandaag tijdens het debat over de algemene uitgavenbegroting.

De tijdspanne is nu wel korter, namelijk het jaar 2000. Het gevaar om in herhaling te vallen is echter groot. Ik zal trachten dit te voorkomen, alhoewel er op sommige nagels meer dan eens moet worden geklopt alvorens de boodschap duidelijk wordt. Waar nodig, zal ik dat dan ook doen.

Dat deze regering de actieve welvaartsstaat hoog in zijn vaandel draagt, is reeds voldoende bekend. Welke concrete invulling wordt daaraan nu gegeven? De aanhef van de algemene beleidslijnen van de minister van Sociale Zaken en Pensioenen lijkt een begin van antwoord te bieden. Daarin lezen we immers: "De aspiraties van de actieve welvaartsstaat veronderstellen een proactief beleid, met een grotere klemtoon op sociale investeringen, individueel maatwerk en decentralisatie". Voorts staat er dat de "minister zich engageert tot administratieve vereenvoudiging en modernisering van het bestuur van onze samenleving". We kunnen deze

intenties onderschrijven, maar daarmee komt er nog niet veel van in huis. De regering is immers veel minder duidelijk en radicaal in het nastreven van deze doelstellingen dan verwacht zou mogen worden van een beleidsploeg die een nieuwe wind doorheen België wil laten waaien. Vooral op sociaal vlak zou deze regering wel eens te intern verdeeld kunnen blijven.

Het door de bewindsploeg gevraagde rapport van de heer Jadot lijkt al voor een dergelijke tegenstrijdigheid te zorgen. Waar mevrouw Onkelinx, minister van de Waalse socialisten waarvan de heer Jadot ook prominent deel uitmaakt, dit rapport hier vorige week nog als zeer verrijkend verwelkomde, rapporteren de media ons alvast een heel andere en zeer negatieve houding van de Vlaamse socialistische minister Vande Lanotte.

Jadot bekritiseerde de veelheid aan baanplannen die de werkloosheid niet structureel aanpakken. Hij vermeldde de schizofrene houding ten opzichte van de uitstoot of het behoud van oudere werknemers op de arbeidsmarkt en vermeldde de nood om iets te doen voor de werkloosheidsvallen.

Wat dit laatste betreft, suggereerde hij zelfs de noodzaak niet slechts de minimumlonen op te trekken, maar ook de uitkering naar beneden toe aan te passen teneinde het werken meer aantrekkelijk te maken. Stemt de regering met dit denkpad in? Ik lees daar niets over, maar ik had dit graag geweten. De beleidsnota is alvast wel duidelijk over de intentie om de verhoogde kinderbijslag voor langdurig werklozen of arbeidsongeschikten een tijdje aan te houden wanneer deze mensen toch weer aan de arbeid gaan. Dit zou ook weer een middel zijn om een werkloosheidsval te dichten. Zou het echter niet veel wijzer zijn een einde te maken aan de verhoging van de kinderbijslag voor langdurig werklozen en arbeidsongeschikten en eventueel verhogingen in te voeren op basis van de inkomenssituatie van het gezin, welke de arbeidsomstandigheden van de ouders ook mogen zijn.

Dit lijkt me veel beter te beantwoorden aan de noden en het doet tevens iets aan de werkloosheidsval.

Deze regering, inzonderheid de socialistische bewindvoerders op vlak van sociale zaken, namelijk de ministers Vandenbroucke, Vande Lanotte en Onkelinx, houden ervan de sociale bescherming groepje per groepje aan te pakken.

In de sector van de ziekteverzekering - een collega zal hierop dieper ingaan - is deze neiging wellicht nog het meest zichtbaar. Voor elk soort patiënt heeft men een eigen regeling. Het lijkt allemaal zeer sociaal en leidt tot de nodige publiciteit voor de betrokken bewindvoerders. De vraag is of dit voor alle leden van de samenleving, vooral voor de zwaksten, de best mogelijke benadering is.

Danny Pieters

Modernisering en vereenvoudiging van ons sociaal beschermingsstelsel brengt een dergelijk ad hoc beleid niet. De grootste slachtoffers zijn de zwaksten, want zij hebben de grootste moeite om de weg te vinden naar de juiste sociale prestatie. Dat we op dit vlak bij goede intenties blijven steken, blijkt uit het hoofdstuk van de beleidsnota over het Handvest van de sociaal verzekerde, dat uitmunt in nietszeggendheid.

De groep-per-groep-benadering leidt ook tot het uitwerken van een statuut voor de kunstenaar. Hiervoor kunnen goede redenen bestaan en ook bij onze partij wordt de mening gedeeld dat de specifieke situatie waarin sommige kunstenaars zich bevinden een geëigende benadering vraagt. Ik wens dienaangaande echter enkele bemerkingen te formuleren die bij de bespreking van de regeringsinitiatieven terzake opnieuw naar voren zullen komen.

Ten eerste, het doorvoeren van één eenvormige aanpassing van ons sociaal zekerheidsstelsel voor alle kunstenaars, betekent dat men even ver zal staan van een aan de specifieke situatie van de zeer verscheiden groepen kunstenaars aangepaste sociale beschermingsregeling als vandaag.

Ten tweede, de regeling die voor kunstenaars wordt uitgewerkt, mag hen niet onttrekken aan de solidariteit met de overige werkenden en de overige burgers. Indien voor hen speciale en gunstiger regelingen worden uitgewerkt, moet daartegenover een eigen financieringswijze staan.

Ten derde, naast de kunstenaars zijn er nog tal van andere werkenden die zich niet laten vatten in het traditionele keurslijf van het arbeidspatroon van 50 jaar geleden. Een meer algemene aanpak is het overwegen waard.

De regering zegt de actieve welvaartsstaat via een grote decentralisatie te willen bewerkstelligen. Wat moet hieronder worden verstaan ? Blijkbaar niet iets dat evident is. Vlaanderen en Wallonië kennen vandaag immers een andere economische en sociale realiteit en het sociaal beleid moet op deze diverse aspecten worden afgestemd.

Een Rosetta-plan heeft geen zin in Vlaanderen. Plannen om oudere werknemers opnieuw in de arbeidsmarkt te integreren, slaan wellicht niet aan in de andere regio waar grote werkloosheid heerst. Wanneer zal men dit inzien ? Men moet zeker niet het argument gebruiken dat met de trekkingsrechten die worden gecreëerd ten laste van de federale Staat en ten gunste van de Gewesten, hieraan juist wel wordt tegemoetgekomen. Nergens wordt gewaarborgd dat deze trekkingsrechten effectief zullen worden gebruikt om de werkloosheid te drukken. In feite heeft men een nieuwe vrijbrief voor de Noord-Zuidtransfers gecreëerd.

Ik stel mij trouwens de vraag wanneer de regering eindelijk eens ernstig werk zal maken van het opheffen van de niet gerechtvaardigde transfers tussen het noorden en het zuiden ? De fameuze rapporten-Jadot dienen meer om de werkelijkheid te verdoezelen dan om mistoestanden te verhelpen. Zij laten evenmin een verbetering ontwaren. Of bestaan er geen transfers meer omdat we ze niet meer willen zien ? De Belgische modelstaat oblige. Misschien moet het Belgische staatswapen beter worden aangepast en moet de Leo Belgicus worden vervangen door een struisvogel.

Mijnheer de minister, bent u van plan iets te ondernemen tegen de ongelegitimeerde transfers in de loop van de volgende jaren ? Ik vraag me af wat de SP en AGALEV, maar in de eerste plaats de VLD op dit vlak zullen doen. Wellicht slapen.

De heer **Gerolf Annemans** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, wat gebeurt er met de VLD in de discussie over de niet gerechtvaardigde transfers ? Het antwoord is simpel. De VLD hoeft niets te doen. Zij wordt bijvoorbeeld in de Vlaamse regering niet voldoende onder druk gezet door de Volksunie om er iets aan te doen. Alles wordt verwezen naar de Costa, waar een agenda, noch een timing bestaat om hieraan iets te doen. Ik zou zeggen dat de Volksunie de sleutel in de hand heeft en er niets mee doet.

De heer **Danny Pieters** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, overigens hoorde ik graag eens ondubbelzinnig uit de mond van de regeringsleden dat de verschuldigde sociale zekerheidsachterstallen van het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschap ook daadwerkelijk zullen worden geïnd. U kunt zich niet blijven verschuilen achter het feit dat u een verrotte situatie zou hebben geërfd van uw voorgangers of dat de zaak juridisch niet uitgeklaard zou zijn. Als u niet kunt bevestigen dat deze miljarden daadwerkelijk zullen worden geïnd in 2000, zie ik niet in hoe u een zelfstandige, een werkgever of zelfs een zwartwerker het verwijt zou durven te maken dat zij hun sociale zekerheidsbijdragen niet voldoen. Ik herhaal wat ik reeds eerder onderstreepte : in Noord, noch in Zuid kan het niet innen van de verschuldigde bijdrage worden verdedigd. Welnu, doe er dan snel wat aan. Anders ligt uw geloofwaardigheid en de illusie van de Belgische interpersoonlijke solidariteit volledig aan diggelen. Ik betreur alvast het stilzwijgen van uw beleidsnota over de transferproblematiek. Ik kan niet begrijpen dat de inning van voor vijf miljard frank achterstallige bijdragen er niet eens in voorkomt. Ik laak ten slotte het gegeven dat de Gemeenschappen en de Gewesten in de federale beleidsnota blijkbaar worden gezien als ondergeschikte besturen die uit te voeren hebben wat op federaal vlak

Danny Pieters

wordt besloten. Soms is zelfs dit laatste niet het geval en gaat men volledig voorbij aan het feit dat wij in een federale Staat leven. Zo wordt een hoofdstuk gewijd aan het vrijwilligerswerk zonder eenmaal de Gemeenschappen te vermelden.

Wij hebben bij de investituur reeds aangekondigd dat wij voorstellen zouden formuleren inzake maatregelen ten einde de tegemoetkomingen aan gehandicapten niet langer te korten op basis van inkomsten van de partner van de gehandicapte. Uiteraard is het jammer dat onze voorstellen nog niet behandeld werden en dat de begroting voor 2000 daartoe nog in geen reserve voorziet. Ik meen echter te mogen hopen dat ook de meerderheid de zin van deze beperkte individualiseringsoperatie inziet en daarvoor vanaf de volgende begroting middelen zal vrijmaken.

Mijnheer de minister, het zal u tot slot ook niet verwonderen dat ik nog eens terugkom op ons gemeenschappelijk interesseveld, te weten het sociaal beleid van de Europese Unie en de rol die ons land daarin kan en moet spelen. U kent mijn kritiek op de desbetreffende bepalingen van de sociale programmawet. Ik zal niet terugkomen op de terugvordering van Maribel bis en ter, ook al denk ik dat we ons daarmee in 2000 wel zullen moeten bezighouden in het parlement als u een onvoldoende op uw rapport aan de Commissie krijgt. Wel wil ik u eraan herinneren dat u toezegde werk te zullen maken van de uitspraak in de zaak-Kohl en Decker.

De huidige houding van België is zonder twijfel te restrictief. Buitenlands genoten ambulante zorg slechts tot enkele tientallen euro terugbetalen, zoals het RIZIV voorschrijft, mist elke grond. Dat weet u. Doe er dus wat aan.

U wees er eerder reeds op de gehele coördinatieproblematiek te willen herbekijken en België een voortrekkersrol te willen geven in de hervorming van de coördinatie. We zullen u daarin in de mate van onze beperkte mogelijkheden graag steunen. De huidige coördinatie gaat immers steeds meer voorbij aan de Europese migratierealiteit. Het is jammer dat uw mondelinge toezeggingen geen neerslag kregen in de beleidsnota. Daarvoor was het waarschijnlijk te laat. Het is ook jammer dat we in het hoofdstuk "Europees engagement" slechts een aantal wollige goede intenties over uitwisseling van informatie, beste praktijken en het invoeren van een sociale beschermingsrapportering vinden. Uiteraard zijn wij daar niet tegen. Laten wij echter duidelijk zijn : de Europese economische integratie gaat aan HST-snelheid, razend op de eigen bedding van harde Europese normen terwijl de sociale integratie wel een stoomlocomotief uit de westerns lijkt die door de prairie hobbelt, af en toe aangevallen door WTO- of andere indianen en kampend met onderbroken bruggen tussen de diverse

ationale gevoeligheden. Als economische en sociale integratie elkaar ontmoeten, dan moet ervoor worden gezorgd dat het sociale niet systematisch het onderspit delft zoals dat nu vaak het geval lijkt te zijn.

Daar zouden uw prioriteiten voor een pro-actief Europees beleid moeten liggen, eerder dan in het aanmaken van nieuwe wollige statements.

Mijnheer de minister, ik ben vandaag negatiever geweest dan bij het aantreden van het kabinet of bij de regeringsverklaring. Dat heeft wellicht veel te maken met wat ik toen reeds heb gezegd. De VU kan zich achter heel wat idealen van uw sociaal beleid scharen, maar wij willen zien hoe een en ander in de praktijk wordt omgezet. Daar zien wij nu echter nog niet veel meer klaar in. De vrees groeit dat wij inzake sociale zekerheid ook niet veel gerealiseerd zullen zien van de nieuwe politiek die deze regering voorstaat, maar wij staan net als u open voor een constructieve dialoog.

Mevrouw **Anne-Marie Descheemaeker** (AGALEV-ECOLO) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de minister, collega's, de vergrijzing van de bevolking, enerzijds en de beperking van de opnameduur in de ziekenhuizen, anderzijds zijn twee factoren die ontegensprekelijk hun weerslag hebben op de thuisverzorging.

Er ontstaat dus een afgetekende verschuiving van de intramurale naar de extramurale zorg. Steeds meer patiënten doen een beroep op professionele thuiszorg. Deze nood aan thuiszorg vindt men trouwens niet alleen in de somatische zorg; ook de psychiatrische sector is vragende partij voor voorzieningen terzake. Een bijzondere aandacht voor de thuiszorg en de palliatieve zorg is dan ook dringend nodig en moet worden vertaald in budgettaire termen. Het mag immers niet zo zijn dat thuisverzorging te duur wordt voor de patiënt, terwijl dit zo veel goedkoper is voor de gemeenschap dan een opname. Men schijnt te vergeten dat een ziekenhuisbed in een algemeen ziekenhuis het RIZIV al vlug 10 000 frank per dag kost, plus honoraria en forfaits, exclusief de eigen bijdrage van de patiënt of het remgeld. Zonder afbreuk te doen aan het belang van kwalitatieve en multidisciplinaire samenwerking in de eerste lijn, wil ik toch mijn grote bezorgdheid uitdrukken over het respecteren van de vrije keuze van de patiënt wat zijn zorgverleners betreft. De continuïteit en de kwaliteit van de zorg zijn uiteraard slechts mogelijk als er voldoende en goed opgeleide zorgverleners zijn. Ik vraag de minister van Volksgezondheid dan ook om met de respectieve ministers van Onderwijs overleg te plegen in verband met mogelijke maatregelen om de opleiding van verpleegkundigen te stimuleren en om het beroep ook financieel op te waarderen. Mijn fractie staat achter het voornemen van

Anne-Marie Descheemaeker

de minister van Volksgezondheid om in samenspraak met de minister van Sociale Zaken een sereen debat te voeren over gezondheidsbeleid, ten einde elke patiënt de beste zorg aan te bieden op de best geschikte plaats en de meest efficiënte wijze.

Echelonnering van de zorg vertrekkend vanuit de behoefte van de patiënt lijkt hiervoor een aangewezen manier. Wij verwachten dat aldus de basis kan worden gelegd voor de realisatie van een toegankelijke, kwalitatieve en beheersbare gezondheidszorg.

De heer **Luc Goutry** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de minister, collega's, mijn betoog over deze belangrijke beleidsmaterie zal noodgedwongen kort zijn. Ik moet niet voor de eerste keer zeggen dat een breed en diepgaand debat dringend nodig is. Per brief van 7 september 1999 heb ik de Kamervoorzitter gevraagd een parlementair debat te organiseren over de belangrijke toekomstige keuzes die in de gezondheidszorg moeten worden gemaakt. Ik achtte dat tijdstip toen goed gekozen omdat de kalender nog niet was ingevuld, maar nu rond nieuwjaar blijkt dat nog steeds niet te hebben gekund. Daarom herhaal ik nu deze vraag ter attentie van de heer De Croo, aan wie dit wel zal worden meegedeeld. Ik vraag om dit niet op de lange baan te schuiven.

Collega's, een debat over de begroting van Sociale Zaken en Volksgezondheid is geen fait divers dat men aan een rustig kabbelend tempo afwerkt. Het is bovendien de eerste keer dat wij het regeringsbeleid op basis van concrete voorstellen kunnen beoordelen. De regeringsverklaring stond inderdaad vol voorstellen, waarvan er echter nog geen enkel kon worden getoetst.

Wij hadden grote verwachtingen gesteld in dit begrotingsdebat, niet in het minst in de commissie, maar tot onze spijt en ontgoocheling hebben wij moeten vaststellen dat in de commissie nooit een ernstig debat tussen de verschillende politieke partijen tot stand is gekomen. Weliswaar heeft minister Vandenbroucke ons overtuigd van zijn dossierkennis. Ik heb met belangstelling geluisterd naar zijn uiteenzetting over het model van de actieve welvaartsstaat zoals hij het ziet. De heer Bacquelaine heeft daarover andere zaken verteld, maar ik veronderstel dat minister Vandenbroucke het regeringsstandpunt verdedigt. Wij hebben onze positieve medewerking aan de onderhandelingen toegezegd. Ondanks de uitdaging die het nieuwe model van de minister betekent, hebben onze collega's van de meerderheid weinig of niet in hun kaarten laten kijken. Niemand heeft zijn mening duidelijk naar voren gebracht. De houding van de meerderheid getuigt van krampachtigheid. Wij hadden zelfs het gevoel dat de meerderheid had afgesproken zo weinig mogelijk te zeggen in het debat en te hopen dat de bespreking snel voorbij was. De oppositie had graag wat meer aandacht gezien.

De grote krachtlijnen, die begin oktober door de eerste minister werden gelanceerd, bevatten twee sleutelwoorden : snel en efficiënt. Wij hadden bijwijlen de indruk dat de meerderheid de begroting snel wilde afhandelen, niet te veel vragen stelde en zich bij de beslissingen van de regering neerlegde.

Of hier efficiënt werk is geleverd, laat ik in het midden. Daarover zullen wij later beter kunnen oordelen. Omdat ik deze gang van zaken merkwaardig vind, wens ik een opiniestuk in een Vlaamse krant van gisteren te citeren : "De VLD is aan het zwalpen. Dat zou voor een deel komen door de manier waarop de liberale regeringsleden omgaan met hun eigen meerderheid. Ze zitten er bij voor spek en bonen. Ze krijgen de wetsontwerpen van de regering doorgaans pas te zien als de inhoud al in de kranten staat, laat staan dat ze geraadpleegd worden". Wat verder lees ik : "Ook ten opzichte van het parlement in zijn geheel en van de oppositie lijken de dagen van de Octopusakkoorden zeer veraf". Verder : "Ze tonen op een luttele uitzondering na weinig respect voor het parlement. Voorstellen van de oppositie worden systematisch weggestemd, alsof van enige politieke vernieuwing nooit sprake is geweest. Om kort te zijn, het is tijd voor een grondige bezinning". Dat zijn niet mijn woorden, maar de mening van een vooraanstaand Wetstraatkenner, de hoofdredacteur van een krant waarvan men dit niet zou verwachten, mijnheer Anthuenis.

Een andere bedenking. Er is reeds lange tijd gewezen op de noodzaak van een dringende homogenisering van de bevoegdheden inzake het gezondheidsbeleid. Ik was tijdens de vorige legislatuur voorzitter van de werkgroep van mijn fractie, die in 1996 een niet onopgemerkt standpunt heeft geformuleerd in verband met de sociale zekerheid. Toen hebben wij duidelijk geopteerd voor een federalisering van de gezondheidszorg. Dit is de logica zelfe.

Ten eerste, het stond toen niet in het regeerakkoord. Ten tweede, als meerderheid hadden wij daarvoor toen niet de bevoegdheid. Er werd aangekondigd dat na de verkiezingen van 1999 daaraan verder zou worden gewerkt. We hadden dit trouwens duidelijk in ons verkiezingsprogramma opgenomen. Wij kunnen het niet helpen dat men ons niet heeft gevraagd om dit programma mee te helpen uitvoeren. Ik betreur dat, evenals u wellicht.

De heer **Filip Anthuenis** (VLD) : Collega Goutry, eigenlijk zegt u nu dat u er voor twee jaar ook voor spek en bonen bij zat.

De heer **Luc Goutry** (CVP) : Helemaal niet. Wij hadden als parlementsleden toen een duidelijk standpunt. Wij mochten onze mening kenbaar maken, wat weliswaar niet betekende dat wij al onze voorstellen konden realiseren. Een van de vijf punten waarmee de CVP naar de verkiezingen is gegaan, was dat inzake de staats-

Luc Goutry

hervorming stappen moesten worden gezet. Wij dachten dat dit het moment zou zijn. Wij kunnen evenwel enkel vaststellen dat alles even onduidelijk blijft. De normering, de reglementering, de erkenning en de kwaliteitscontrole zitten op een ander niveau dan de financiering. Er moet een homogenisering komen, niet opdat deze materie Vlaams zou worden maar opdat de bevoegdheden ten minste op één niveau zouden terechtkomen.

Collega's, wij vrezen dat dit dossier in de Costa zal blijven dobberen en misschien zelfs schipbreuk zal leiden. Wij kunnen alleen vaststellen dat terzake geen enkele vooruitgang werd geboekt en dat hieromtrent ook geen enkele aankondiging voor de toekomst werd gedaan. Integendeel, wij waren ervan overtuigd dat Sociale Zaken en Volksgezondheid een departement zouden worden met één minister. Niets is minder waar. Alles is bij het oude gebleven.

Ten derde, de begroting Sociale Zaken bedraagt 1 500 miljard frank. Niettegenstaande het feit dat dit een enorm bedrag is, hebben wij daarover niet veel te zeggen. Wij hebben inspraak inzake de staatstussenkomst - 200 miljard frank - en de alternatieve financiering. Voor het overige worden de centen verzameld door werkgevers en werknemers en derhalve ook op de gekende paritaire manier beheerd. Nochtans heeft de minister van Sociale Zaken de voorgedij over twee derde van dit budget, voor pensioenen en gezondheidszorg, samen meer dan 1 000 miljard frank. Dat is een indrukwekkend bedrag. Hoewel het beheer van deze enorme massa middelen aan de actoren zelf werd toevertrouwd, gaan steeds meer stemmen op om de zaak politiek te herijken. Het komt de democratisch verkozenen toe om het maatschappelijke debat hieromtrent op gang te trekken, het te sturen en de grote lijnen van het beleid, ook voor de toekomst, vast te leggen. Ik verwijs in dit verband naar het recente rapport-Peers, waarin voor de zoveelste keer wordt gewezen op de ondoorzichtigheid en de complexiteit van de RIZIV-structuren. Wij hebben daarvoor gewaarschuwd in 1994, bij de bespreking van de wet-Moureaux. Voor de burger is de hele begroting inzake het RIZIV eigenlijk een ver-van-mijn-bed-show. Wie weet in godsnaam wat daar wordt beslist, waar het geld vandaan komt en waarvoor het moet dienen? Het corporatisme speelt een nadrukkelijke rol in die besluitvorming. Dit zegt meer over het groepsbelang dan over het algemene belang. Dokter Peers zegt hierover: "Door een overtal aan beslissers zijn er zelfs geen beslissingen." Hij doelt ongetwijfeld op een gebrek aan politieke beslissingen, die steunen op keuzes en beleidsvisies. Dat is in elk geval onze plicht en verantwoordelijkheid, collega's. Dezer dagen horen wij iedereen herhalen, ook in de beleidsbrieven van onder meer minister Aelvoet, dat er een maatschappelijk debat moet worden gevoerd over keuzes die inzake gezondheidszorg moeten worden gemaakt. Wij zijn hiervoor in elk geval vragende partij.

Ten vierde, wij vertrekken van de uitgangspunten die wellicht door iedereen worden aanvaard. De gezondheidszorg moet voor iedereen toegankelijk zijn. Dat betekent in eerste instantie dat ze betaalbaar moet zijn. Dat is zeer belangrijk voor het beleidsdomein van minister Vande Lanotte. Ik denk met name aan het armoederapport en de betaalbaarheid, ook voor de meest arme mensen, van de gezondheidszorg. Ik heb ondertussen vernomen dat het achtste rapport is verschenen.

Wij vragen nogmaals hiervan dringend kennis te kunnen nemen.

Het is toch niet verwonderlijk dat wij aandringen op dat vlak. Immers, onlangs nog las ik over een zaak in Groot-Brittannië, waarbij het negen maanden duurde alvorens een patiënt een niet-dringende medische ingreep kon laten uitvoeren; hij stond op een wachtlijst van negen maanden alvorens te worden behandeld.

Ik meen dat wij inzake gezondheidszorg over het beste systeem ter wereld beschikken, maar wij moeten het instandhouden. De discussie dienaangaande is absoluut aan de orde. De zaken keren soms sneller dan men denkt.

Erg belangrijk in dit hoofdstuk is de planning: opnieuw oog hebben voor de eigenlijke behoeften van de patiënten en deze naast het aanbod van de hulpverleners plaatsen, maar niet omgekeerd.

Het tweede punt is de evaluatie van de kwaliteit van de geboekte resultaten. Recent las ik in dat verband een interessant artikel waarin werd gezegd dat er steeds wordt gediscussieerd over de nodige middelen en dat er een begroting wordt opgesteld, maar dat op het einde van het jaar nooit wordt nagegaan waarvoor de middelen werden aangewend en welke resultaten werden geboekt. Welnu, ik vraag mij af over welke aanwijzingen, kwaliteitsmeningen en controles wij beschikken om te weten of men op de goede weg is. Of vloeien de middelen zonder meer naar wie erom vraagt, terwijl men ervan uitgaat dat alles naar best vermogen verloopt?

Het derde punt is de responsabilisering, waarover de minister trouwens een zeer moedig standpunt inneemt, in de zin dat hij zinnens is vastberaden met de hulpverleners om te springen en elkeen te dwingen zijn verantwoordelijkheid te nemen. Welnu, volgens mij zal dat inderdaad noodzakelijk zijn, wil men niet blijven dobberen wat het overigens zeer moeilijk maakt door de lobby's te dringen om elkeen op zijn verantwoordelijkheid te wijzen.

Voorts wens ik nog even in te gaan op het budget van 500 miljard waarin werd voorzien voor de gezondheidszorg voor het jaar 2000. Het probleem in dat verband is niet de omvang van de middelen die worden besteed aan gezondheidszorg, maar wel het veel te snelle groei-

Luc Goutry

tempo. In vergelijking met andere Europese landen geven wij gemiddeld hetzelfde uit, maar bij ons is de groei abnormaal hoog. Wij kenden groeicijfers van 11% en 12% in het begin van de jaren negentig. Toen echter werden de lineaire maatregelen voorgesteld, de klinische biologie, de radiologie en dergelijke, maar de voorbije tien jaar is de gemiddelde reële groei in de gezondheidszorg nog steeds boven de 5% gesitueerd, wat veel hoger is dan de groei van het BNP.

Mijnheer de minister, u zei dat logischerwijze de groeionorm de economische groei moet volgen en daarmee ben ik het eens, maar u kunt toch niet ontkennen dat de groei van de gezondheidszorg deze ver overstijgt. Wij zitten al ver boven de normen en er zal structureel en selectief moeten worden ingegrepen.

Er was heel wat te doen over de groeionorm, maar in feite is het een kunstmatige norm. Hierover wordt een virtuele discussie gevoerd, want tenslotte zijn de verzekeringsinstellingen en de hulpverleners nog niet tevreden. De besparingen ten belope van 7 miljard zijn louter van lineaire aard en gelet op onze ervaring in het verleden zullen daarover twijfels blijven bestaan. Bovendien kwam de groeionorm van 2,5% tot stand zonder voorafgaande fundamentele discussie. Dat cijfer werd in het regeerakkoord opgenomen en men was van plan later de wet in die zin aan te passen. Maar eigenlijk weet niemand waarom precies de norm van 2,5% werd vooropgesteld - en niet 2,4% of 2,6% - noch op welke basis hij werd berekend, maar iedereen is tevreden want er is een aanpassing gebeurd. Eigenlijk is de groeionorm een spooknorm : onzichtbaar en dus angstaanjagend.

Het probleem in de gezondheidszorg is dat het aanbod te groot is. De voorbije twintig jaar steeg het aantal kineerden met 150%, het aantal huisartsen met 50%, het aantal specialisten met 60%. Dit houdt in dat een planning noodzakelijk wordt.

Als de groei niet gekoppeld wordt aan een doorlichting van de behoeften laten we mensen een diploma behalen zonder veel toekomstperspectieven.

Mijnheer de voorzitter, collega's, het is niet normaal dat de uitgaven voor geneesmiddelen op tien jaar tijd zijn verdubbeld. In de vorige legislatuur hebben de CVP en de Volksunie heel wat vragen gesteld inzake Pharmanet. De CVP was voorstander van de invoering van dit systeem. De eerlijkheid gebiedt me eraan toe te voegen dat de Christelijke Mutualiteiten op dit punt zeer performant zijn en reeds lang over de nodige gegevens beschikken om aan een dergelijk systeem mee te werken.

Andere grote ziekenfondsen gingen duidelijk op de rem staan. Hun vertegenwoordigers maken deel uit van de huidige meerderheid. Een grote ommezwaai zal nodig

zijn om mee te werken aan het systeem van Pharmanet dat ons in staat moet stellen de oorzaken van het sterk toegenomen verbruik van geneesmiddelen op te sporen.

Collega's, ik beklemtoon dat het parlement slechts een voogdijbevoegdheid heeft inzake het RIZIV. De begroting van het RIZIV wordt niet in het parlement besproken. Ik dring aan op een ernstig debat. Er werden tweemaal meer geneesmiddelen verbruikt. Beweren dat de mensen tweemaal zo ziek zijn geworden, is pure nonsens.

Voor de verkiezingen heeft een health summit plaatsgevonden met al de actoren uit de gezondheidssector. De betrokken actoren geven toe dat een oplossing alleen mogelijk is als er voldoende overleg wordt gepleegd.

De verslagen Peers en Jadot moeten in het parlement worden besproken. Ik hoop dat de meerderheid actief aan het debat zal deelnemen en dat de SP haar model inzake gezondheidszorg zal toelichten.

Mevrouw **Magda De Meyer** (SP) : Mijnheer Goutry, u was niet aanwezig op het ogenblik dat ik mijn betoog heb gehouden.

De heer **Luc Goutry** (CVP) : Mevrouw De Meyer, ik heb uw betoog wel gehoord. Ik herinner u eraan dat ik de enige toehoorder was bij uw betoog over de maatschappelijke emancipatie. Uw eigen minister Vande Lanotte was aan het kletsen. Hij luisterde niet eens.

Ik nodig de SP uit actief deel te nemen aan het debat over de verslagen-Peers en Jadot. Op dat ogenblik moet de problematiek van de scheeftrekkingen opnieuw ter sprake komen. Het verslag-Peers kan niet in de Costa worden behandeld omdat het geen communautaire problematiek behandelt.

Ik wens nog even stil te staan bij een paar kleinere punten. Een van de sleutelpunten is de betrokkenheid en de responsabilisering van de actoren in de gezondheidszorg. Diverse collega's hebben gesproken over de reorganisatie van de eerstelijnszorg. Dit is een sector waar velen in de pot zitten te roeren, maar waar slechts weinigen nog weten waarover het gaat. Ik meen dat er vooral behoefte is aan samenwerking en coördinatie. De laatste tijd is op het terrein een dynamiek op gang gekomen : er wordt meer overlegd, de LOKS, de peer reviews en de samenwerkingsverbanden komen stilaan van de grond. Wanneer mensen op het terrein beginnen samen te werken, hebben we garanties dat de toestand zal verbeteren.

Dit sluit nauw aan bij onze visie op het ziekenhuisbeleid. De tijd dat het ziekenhuis een instelling was waar de patiënt buitenkomt zonder enige vorm van overleg of communicatie, is voorbij. Het ziekenhuis kan alleen een stap in een behandelingsproces zijn en moet vooraf en achteraf voortdurend communiceren met de andere act-

Luc Goutry

oren zoals de thuisverpleging en anderen. Ze moeten elkaar aanvullen en ervoor zorgen dat de patiënt, en niet de instelling centraal staat. Ziekenhuizen hebben zich al te vaak een centrale positie in een regio toegemeten waarbij patiënten zonder enige vorm van overleg worden opgenomen, teruggestuurd, enzovoort. Soms nemen ze een hooghartige houding aan waarbij ze ervan uitgaan dat zij de specialisten zijn, die alles beter weten. Ze kijken met een zeker misprijzen neer op de eerstelijns hulp. Toen de thuiszorg tien jaar geleden eindelijk wat vorm begon te krijgen in de samenwerkingsverbanden voelden heel wat huisartsen zich helemaal niet aangesproken om samen met een maatschappelijk assistent of een gezins-hulpster met een patiënt te gaan spreken. We moeten dus een normale evolutie doormaken.

Ik heb nog een suggestie in verband met de herstructurering van de eerstelijns hulp. Ik meen dat in de psychiatrie een interessant model wordt gehanteerd. Sinds de reconversie van 1990 heeft men daar zeer ingrijpende hervormingen gedaan. Instellingen beheren een bepaald budget en zodra men aan het geld zit, voelen ze zich ongemakkelijk. In de psychiatrie heeft men de oprichting van een zorgvernieuwingfonds beloofd waarin het geld dat niet onmiddellijk moet worden gebruikt kan worden gestort. Het geld kan worden aangesproken als grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden kunnen worden opgericht. Het geld gaat dus niet verloren. Ziekenhuizen trachten zoveel mogelijk patiënten op te nemen want anders krijgen ze het volgende jaar veel minder middelen. Ze proberen historische forfaiten vast te leggen. Dit is een slechte manier van werken. Men moet de mensen op het terrein rustig laten werken. Men moet ervoor zorgen dat de instellingen niet onmiddellijk hun middelen verliezen als minder patiënten worden opgenomen.

Ik heb nog twee suggestie voor de ministers.

De **voorzitter** : Mijnheer Goutry, wat u zegt, is zeer interessant, maar ik moet u vragen af te ronden.

De heer **Luc Goutry** (CVP) : Ik heb nog opmerkingen over de chronisch zieken en de palliatieve zorg.

Mijnheer de minister, u hebt daarstraks de Raad voor de chronisch zieken geïnstalleerd. Dit is inderdaad belangrijk. De start was niet rimpelloos verlopen. De situatie was tot een concurrentie uitgegroeid. In 1997 hield Ziekenzorg van de Christelijke Mutualiteiten een grote betoging over de chronisch zieken. Er werd een aantal maatregelen en voorstellen geformuleerd. De parlementsleden hebben toen gesprekken gevoerd over een eventuele oplossing voor de chronisch zieken. Een lijst van soorten pathologie opstellen werd als niet nuttig beschouwd, want op die manier zou een hele discussie worden aangezwengeld. Frankrijk heeft het loos geprobeerd. Neem parameters, kostenstructuren, de lange

tijdsduur van een ziekte, de graad van de kosten voor de verzorging en probeer daarvoor criteria te vinden. Tijdens de vorige legislatuur was er hiertoe een aanzet met de zorgforfait en het incontinentieforfait. Misschien moet in die richting verder worden gewerkt. Men moet dan wel opletten met uitspraken zoals met het chronisch vermoeidheidssyndroom.

Mijnheer de minister, ik heb vorige week nog mensen van de groep van het chronisch vermoeidheidssyndroom gesproken. Men is er toch in een valse verwachting terechtgekomen. Zij dachten dat zij eindelijk de erkenning van hun aandoening hadden bereikt. Niets is minder waar. Waarop zou dit steunen ? Zij dachten eindelijk au sérieux te worden genomen. De chronisch vermoeiden hebben een omstreden ziektebeeld. Zij dachten eindelijk een minister te hebben getroffen die zich om hun ziekte bekommert. Nu blijkt dat zij op hun honger blijven. Dergelijke zaken moeten absoluut worden vermeden. Woorden en daden moeten goed worden gebundeld. Dit is tere materie. Het mag toch niet de bedoeling zijn op de kap van deze patiënten mekaar vliegen af te vangen.

Ook de palliatieve zorgverlening is een belangrijk onderwerp. Ik vind een VLD-resolutie die werd ondertekend door de heer Coveliers, toch een van de gangmakers rond het euthanasiedebat en de geneesheren Avontroodt en De Block. Zij weten toch waarover zij praten. Ik interpreteer deze VLD-resolutie als een schaamlapje voor het euthanasiedebat. Wellicht wil de liberale fractie hier een bepaalde positie innemen om te vermijden de kritiek te krijgen ook iets te moeten doen voor de palliatieve zorgverlening. Zij hebben dus één grote resolutie opgesteld, waarin staat vermeld "de palliatieve functie in rust- en verzorgingstehuizen moet eindelijk gefinancierd worden." Ik stel echter vast dat de 500 miljoen die voor de palliatieve functie in de rust- en verzorgingstehuizen werd uitgetrokken werd geschrapt. Wellicht is dit een daad van de minister, maar het is niet mijn taak om de verantwoordelijken hiervan te zoeken. Ik stel alleen vast dat de 500 miljoen waarop de betrokkenen uit de sector wachten, uit de begroting is verdwenen. Is dit misschien de zoveelste aflevering van het mekaar niet verstaan, van het niet weten wat de ene fractie zegt en de andere doet ? Wat wij de laatste dagen zien, wijst alleen op een complete verwarring. Iedereen werkt aan zijn eigen programma, zodat het resultaat er niet goed uitkomt.

Mijnheer de voorzitter, dit zou voor ons al een reden zijn om de begroting niet goed te keuren. Tijdens de vorige legislatuur werd voor deze uitkering de wettelijke basis gelegd. Nu legt men dit naast zich neer en men kent het niet toe. De VLD slikt het zonder probleem door. Ik begrijp natuurlijk dat er erger problemen zijn dan dit.

Ik kom tot mijn besluit. Ik hoop in mijn betoog toch enkele accenten van onze visie te hebben verduidelijkt. De problematiek van de bejaardenzorg, toch een belangrijk onderwerp, is zelfs niet ter sprake kunnen komen.

Luc Goutry

We hebben de tijd niet gehad om te spreken over de psychiatrie, de revalidatiecentra, daghospitalisatie, thuiszorg, het sociaal statuut van de kunstenaars. Ik kan niet anders dan het Reglement respecteren, maar ik hoop dat wij spoedig en in betere omstandigheden, niet met één oog op de klok, de gelegenheid zullen krijgen om hierover met elkaar te discussiëren.

Mevrouw **Annemie Van de Casteele** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, na de heer Goutry die de materie van de gezondheidszorg en de ziekteverzekering voor zijn partij nauwkeurig heeft gevolgd en met kennis van zaken heeft gesproken, zal ik dezelfde thema's aansnijden. Ik doe dit in aansluiting op wat de heer Danny Pieters namens mijn partij over de sociale zekerheid naar voren heeft gebracht.

Aangezien wij in de commissie al een gedachtewisseling hebben gehad, zal ik niet te veel in details treden. Ik kan echter niet anders dan vandaag te herhalen dat de beleidsnota's van beide ministers ons enigszins ontgoochelen. Voor ons mochten de ambities iets groter zijn. Er zijn misschien wel verzachtende omstandigheden en ik reken erop dat wij over enkele materies nog diepgaande debatten zullen kunnen hebben.

Deze regering heeft te weinig geprofiteerd van de nieuwe politieke meerderheid om de analyse van de uitdagingen en behoeften als uitgangspunt te nemen en om de beleidsnota's daarop te baseren.

Inmiddels is er een studie verschenen van de hand van de heer Peers. Daarop is al heel wat kritiek geformuleerd en er zal waarschijnlijk nog meer kritiek komen bij de eigenlijke bespreking van de studie. Ik heb de indruk dat de heer Goutry al over deze studie beschikt, want hij heeft eruit geciteerd, tenzij dat uit de kranten komt. Dat zou niet onlogisch zijn want de heer Peers heeft zijn opdracht van de heer Dehaene gekregen en misschien is die studie langs een officieuze weg bij hem vroeger terechtgekomen dan bij het parlement.

Volgens de commentaren in de pers stelt de heer Peers dat de groei in de sector van de gezondheidszorg de economische groei fel overstijgt. Dat is correct. Bovendien zou er haast geen controle zijn op de kwaliteit, zouden de kosten voor de patiënten zijn gestegen - wij hebben daarop in het verleden trouwens vaak gewezen - en zou er in het verleden geen echt beleid zijn gevoerd. Men deed alleen aan kostenbeheersing. Indien de CVP nog in de meerderheid zou zitten, zou ze na al deze vaststellingen ruimschoots de gelegenheid hebben gekregen om haar leven te beteren.

Er zijn in het verleden te weinig vragen gesteld bij het waarom van de uitgaven en er is te veel aandacht besteed aan de omvang van de middelen. Inzake kosten-

beheersing kan ik mij niet van de indruk ontdoen dat de minister grotendeels op dezelfde lijn voortgaat. Men probeert het aantal prestaties en de prijzen onder controle te houden.

Mijnheer Peers heeft aangetoond dat, als de prijzen onder controle worden gehouden via onder meer de tarieven, men automatisch verschuivingen krijgt. We zullen dit in de toekomst grondig moeten bestuderen. Deze regering gaat verder met een budgettair beleid. De groeicijfer is verhoogd van 1,5 tot 2,5%, maar het blijft een budgettaire norm. Door het feit dat er twee bevoegde ministers zijn, een voor de kwaliteit en een voor het budget, wordt de indruk gewekt dat het budgettaire beleid wordt voortgezet en dat te weinig inspanning wordt geleverd om aan de fundamentele problemen iets te doen. Er is bijvoorbeeld de verzuiling. Er worden te veel structuren gefinancierd in plaats van zorgen. Ik vraag me af of deze regering hier iets zal aan wijzigen.

Er zijn de verschillen tussen de Gemeenschappen. Daar is door de heer Goutry reeds op gewezen en er zal uiteindelijk iets moeten worden ondernomen. We hopen dat het rapport van de heer Jadot ons daartoe materiaal zal geven.

Er is de macht van de lobby's en de bevoegdheidsversnippering, niet enkel tussen de verschillende niveaus, ook tussen de ministers.

Er is de belangenverdediging, of corporatisme volgens de heer Goutry. Hij vergeet dat de verzuiling in het verleden zeker evenveel heeft meegespeeld als het corporatisme van de zorgverleners. Artsensyndicaten en ziekenfondsen hebben hand in hand hun budget verdeeld.

Er zijn meer fundamentele hervormingen nodig dan wat de regering in de beleidsnota's naar voren schuift.

Het is tijd voor een defederalisering van de gezondheidszorg. Een aantal fundamentele problemen zullen pas dan beter worden opgevangen. Vlaanderen moet zelf kunnen beslissen om de betaalbaarheid te verzekeren. De huidige financiering, niet enkel van de sociale zekerheid maar zeker van de sector gezondheidszorg, is arbeidsvernietigend.

Deze regering tracht iets te doen aan de loonkosten, maar dit zal het probleem van de betaalbaarheid van de gezondheidszorg in de toekomst niet oplossen. De meest logische stap zou de invoering van het tweepijlerssysteem zijn, waarvan alle Vlaamse partijen in het verleden zeiden voorstander te zijn. Ook mevrouw De Galan beaamde dit en zelfs vanuit vakbondsmiddelen was er

Annemie Van de Casteele

instemming. Maar toen de defederalisering aan de orde kwam, heeft men beiden aan mekaar gekoppeld en heeft men uit schrik voor de effecten van een tweepijlers-systeem de financiering uit algemene middelen geweigerd.

We botsten op het neen van de Franstalige partijen. Deze regering zal opnieuw, mijnheer Anthuenis, botsen op de weigering van de Franstalige partijen om daarvan werk te maken. Wij zullen alles in het werk stellen om zowel op het Vlaamse niveau als op het federale duidelijk te maken dat dit een logische en noodzakelijke stap is. We zijn ervan overtuigd dat dit de toegankelijkheid van de gezondheidssector zal vergroten.

Alle mensen, ongeacht hun sociale, economische en professionele status, moeten immers recht hebben op een kostenvergoeding in de gezondheidszorg. Dat moet met algemene middelen worden gefinancierd en iedereen ten goede komen, zonder onderscheid.

Wij vinden ook dat Vlaanderen zelf moet kunnen beslissen om het beheer te democratiseren. Het huidige beheer hangt samen met de financiering. De besteding van de middelen ontsnapt compleet aan onze democratische controle. Het beheer zit vastgeroest in de bestaande verzuilde structuren. Wij zijn ervan overtuigd dat als de financiering verandert, ook het beheer moet veranderen. Wij moeten het parlement en de politiek dan veel meer inspraak geven.

Ik meen dat wij zowat de enige partij zijn die nog vragen durft te stellen bij de doorgeeffunctie van de ziekenfondsen. Natuurlijk moeten degenen die actief zijn binnen de sector blijvend bij de voorbereiding van het beleid worden betrokken.

Bovendien moeten wij zelf kunnen beslissen om de broodnodige vereenvoudiging tot stand te brengen. Wij hebben er in verschillende commissies op gewezen dat de administratieve formaliteiten maar ook de reglementeringen zelf van die aard zijn dat de zwakste gebruikers bij wijze van spreken in hun rechten geschaad worden. De weg tussen aanvraag en toekenning van een sociaal voordeel moet zo kort mogelijk zijn. Wij dringen er dan ook bij de regering op aan om daarvoor oog te hebben. In de plaats van bijkomende commissies en raden te creëren en de reglementering uit te breiden zou men moeten proberen het geheel eenvoudiger en transparanter te maken.

Ik sluit mij aan bij wat de heer Pieters heeft gezegd over de grotere doelmatigheid. In de sector van de gezondheidszorg en de ziekteverzekering is men tot een steeds sterker versnipperd doelgroepenbeleid gekomen. Men ontdekt dat er probleemgevallen zijn en gaat daar dan iets aan doen, terwijl het fundament eigenlijk zou moeten zijn dat ziekte voor iedereen een risico is dat door de ziekteverzekering op een doelmatige manier moet wor-

den opgevangen. Iedereen kan immers ziek worden. Nu gaat men steeds weer de brandjes blussen als ze ontstaan. Wij kunnen alleen vaststellen dat momenteel de kosten voor de patiënt te hoog zijn geworden. Dat is het fundamentele probleem dat moet worden opgelost in de plaats van steeds weer nieuwe middelen te zoeken en nieuwe doelgroepen iets toe te schuiven.

Zo is er het voorbeeld van het voorkeurstatuut dat wordt toegekend aan langdurig werklozen. Ik zal de laatste zijn om te zeggen dat het geen zwaar probleem is als langdurig werklozen ziek worden en veel kosten hebben, maar ook daar heeft men weer een inactiviteitsval gecreëerd, waarvoor de regering achteraf opnieuw een oplossing moet zoeken. Het voordeel moet dan bijvoorbeeld blijven voortbestaan als zij een job aanvaarden. Op die manier komen wij in een uitzichtloze spiraal terecht.

Wij vinden dat de Gemeenschappen de bevoegdheid terzake moeten krijgen. Zo krijgen we meer coherentie aangezien preventie en curatieve gezondheidszorg dan op hetzelfde niveau zitten. Dat zou veel efficiënter zijn. Het is bovendien de beste kans om de Gemeenschappen te responsabiliseren en de kosten te drukken.

Mevrouw de minister, ik heb u in de commissie al gezegd dat uw beleidsnota heel veel mooie woorden bevat. De patiënt moet centraal staan en de gezondheidszorg moet kwalitatief hoogstaander worden. Wij zijn het eens met veel van uw bezorgdheden. De vraag is echter hoe dit op het terrein zal worden uitgevoerd. Intenties alleen zijn immers niet voldoende. Als men het bijvoorbeeld heeft over echelonnering, dan zal men ook in stimuli moeten voorzien om dit mogelijk te maken.

Als men het heeft over de praktijk die moet verbeteren, moeten daartegenover middelen worden gesteld. De intenties zijn dus goed, maar de onduidelijkheid op het terrein is nog veel te groot.

De geneesmiddelensector blijft duidelijk de moeilijkste sector in heel de ziekteverzekering. Ik blijf vragende partij voor responsabilisering van alle actoren: de farmaceutische industrie, de ziekenhuizen, de artsen, voorschrijvers, de apothekers en de patiënten. Het lijkt mij nodig iedereen rond de tafel te krijgen voor overleg over de te verwachten evoluties, de problemen in de sector, de verantwoordelijkheid van elk van de actoren, hoe ervoor kan worden gezorgd dat de flink gestegen uitgaven in deze sector in bedwang kunnen worden gehouden en hoe tegelijkertijd kwalitatieve geneesmiddelen in ieders bereik kunnen blijven. De heer Goutry heeft er reeds op gewezen dat Pharmanet hieraan een bijdrage kan leveren. Men weet immers welke middelen worden voorgeschreven en dat kan worden aangewend voor een rationeel gebruik van geneesmiddelen. Toch zaten wij in het verleden op een andere golflengte inzake de mogelijkheden voor de ziekenfondsen om met Phar-

Annemie Van de Casteele

manet om te springen. Wij willen helemaal niet dat Pharmanet zou kunnen worden gebruikt voor risicoselectie van de ziekenfondsen inzake patiënten. Immers, via deze weg kan men op de duur bepalen welke groep patiënten het meest kost aan geneesmiddelen. Voor ons kan dergelijke risicoselectie geenszins. Ik heb daarover trouwens een vraag gesteld om te weten hoe wij dat kunnen voorkomen en welke garanties kunnen worden ingebouwd.

Er wordt meer geld uitgegeven aan geneesmiddelen, maar volgens de gegevens van Pharmanet stijgt het volume aan geneesmiddelen de laatste jaren niet meer. Het is vooral de kostprijs van geneesmiddelen die stijgt en wij moeten dan ook dringend kosteneffectiviteitsstudies doen. Men heeft inderdaad de neiging te zoeken naar wat het voordeligst is voor de patiënt. Als artsen voorschrijven, is dat hun voornaamste bekommernis. Zij staan niet stil bij de kostprijs voor de gemeenschap of de ziekteverzekering, maar wel bij wat hun patiënt moet betalen. Recente studies over het vergelijken van niet-steroïde anti-inflammatoire geneesmiddelen ten opzichte van paracetamol maken duidelijk dat dit laatste in sommige gevallen een volwaardig en veel goedkoper alternatief kan zijn, maar de ziekteverzekering komt daar niet in tussen; voor de eerste categorie doet zij dat wel. In sommige gevallen heeft het geen enkele zin deze middelen te gebruiken in plaats van een onschuldiger middel als paracetamol. Dergelijke denkoefening moet men voor heel wat van de duurdere geneesmiddelen kunnen maken. Men moet de afweging durven maken. Omwille van de meeropbrengst van de duurdere geneesmiddelen heeft de farmaceutische sector de neiging de artsen af te raden goedkopere maar even effectieve geneesmiddelen voor te schrijven. Deze regering zal toch wel een aantal keuzes moeten maken, ook inzake geneesmiddelenbeleid. Neem nu de substituties. Men kiest voor generieken, maar voert dit niet logisch door. Deze discussie moet hoe dan ook worden gevoerd, want substitutie kan in sommige gevallen toch wel een oplossing bieden.

Wij hebben in het verleden al veel discussies gehouden over de magistrale bereidingen en de prijs-volumecontracten.

Ook de ziekenhuisfinanciering zal ernstig moeten worden aangepakt en de nomenclatuur moet dringend worden aangepast. Dat heeft ook de minister aangekondigd. Een grondige bespreking op dat vlak is dringend nodig.

Mevrouw de minister, ik wens even terug te komen op het Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen. Ik heb nog geen antwoord gekregen op de vraag of de Eetwareninspectie zal kunnen rekenen op de administratieve ondersteuning. U zult allicht ook hebben vernomen, mevrouw de minister, dat gisteren in de dioxinecommissie enige kritiek werd geuit over de verdere afwikkeling van het dossier in verband met dit agent-

schap. De heer Vanthemsche heeft zijn ontslag aangeboden. Hebt u reeds contact opgenomen met uw collega van Landbouw om te weten of het ontslag aanvaard zal worden? Bij het aankondigen van zijn ontslag was het duidelijk dat de heer Vanthemsche misnoegd was over de ontwikkeling in verband met dat agentschap. Ik denk, mevrouw de minister, dat u beter op de hoogte bent van de frustratie van de heer Vanthemsche. Vraagt hij zich af welke richting het agentschap zal uitgaan, of zijn er indicaties dat de heer Vanthemsche persoonlijke ambities had in dat agentschap, die niet worden ingevuld? Voor ons is het niet helemaal duidelijk wat de inspiratie van de heer Vanthemsche is geweest, maar misschien kunt u enig licht op de zaak werpen. Ik kan er alleen maar op wijzen dat ook ik er vorige week voor gepleit heb dat de invulling van het agentschap zou gebeuren in overleg met de verschillende administraties, omdat wij weten dat in de administraties bijna met geslepen messen strijd wordt gevoerd. De activiteiten van de dioxinecommissie dragen misschien bij tot de gespannen sfeer. Wij moeten er in elk geval voor zorgen dat het agentschap niet opnieuw een gepolitiseerde instelling wordt.

De heer **Gerolf Annemans** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, wij hebben deze week niet de mogelijkheid om mondelinge vragen te stellen in de plenaire vergadering. Ik wens een vraag te stellen naar aanleiding van de uittalingen van de voorzitter van een belangrijke coalitiepartij. Hij kondigde aan dat in het kader van de integratie van migranten er inhoudingen zouden zijn van de sociale uitkeringen. Hij noemde zelf onder meer werkloosheidsuitkeringen. Ik ben geen begrotingsspecialist, maar ik weet wel dat een begroting de neerslag is van een beleid.

Mijnheer de minister, ik neem aan dat u extra middelen verwacht uit de toevloed van ingehouden sociale uitkeringen. Ik heb niet de indruk dat u in uw begroting rekening hebt gehouden met de mogelijkheid dat het inburgeringscontract de sociale uitkeringen zal doen inhouden. De heer De Gucht is ondertussen bij het Vlaamse regeerakkoord beland, waarin eigenlijk alleen maar staat dat het proces van inburgering bevorderd zal worden via twee sporen, namelijk de individuele benadering via het contract en de dialoog en de ontmoeting via overleg.

Over het inhouden van sociale uitkeringen kan ik niets terugvinden, noch in het Vlaams regeerakkoord, noch in uw begroting, tenzij ik mij vergis. Mijnheer de minister, misschien kunt u mij informeren waar u die extra middelen hebt ingeschreven in uw begroting.

Minister **Frank Vandenbroucke** : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Annemans heeft de vraag aan de orde gesteld en het antwoord zelf gegeven. De begroting voorziet niet in maatregelen waardoor bepaalde mensen uitkeringen worden ontnomen omdat ze niet goed ingeburgerd zijn.

Minister **Magda Aelvoet** : Mijnheer de voorzitter, ik heb mijn antwoord gegroepeerd in een achttal punten omdat zij in het debat door diverse sprekers zeer terecht aan de orde zijn gesteld. Een eerste punt dat door verscheidene sprekers werd aangekaart is de echelonnering. Onder meer de heer Bacquelaine heeft uitdrukkelijk de wens geuit dat men aangaande de vormgeving daarvan, zeer duidelijk zou zijn. In mijn eigen beleidsnota heb ik veel aandacht besteed aan echelonnering, uiteraard vertrekkende van de eerstelijnszorg, waarbij ik wijs op de noodzaak om ze op een goede manier te organiseren en te structureren.

Zowel mevrouw Descheemaeker als de heer Bultinck hebben gezegd dat men ervoor moet zorgen dat dit op een voldoende flexibele manier gebeurt. Men wijst bijvoorbeeld op het reële feit dat een groot aantal gynaecologen kan worden ingedeeld bij de eerstelijnszorg, zeker wat bevallingen betreft. Een heel grote groep huisartsen voert immers geen bevallingen meer uit omdat zij zelf menen op dat vlak te weinig praktijkervaring te hebben. De invalshoek die ik heb trachten te ontwikkelen en die verder zal worden besproken, zowel met de Gemeenschappen en de Gewesten als met de betrokken sectoren, bestaat erin om de aangelegenheid in een juist perspectief te plaatsen. Diverse sprekers, onder meer de heer Gouty, hebben er in dit debat de aandacht op gevestigd dat men voor de gezondheidszorg te lang vertrokken is van het principe dat het ziekenhuis, en de specialisten die eraan zijn verbonden, het belangrijkste instrument is, terwijl het in het kader van de echelonnering evident is dat het vertrekpunt de eerstelijnszorg moet zijn, waarop de tweede- en de derdelijnszorg moeten worden aangesloten. Vandaar dat ik, samen met collega Vandenbroucke, het initiatief heb genomen om op een zo kort mogelijke tijd een concrete vormgeving van het fameuze medische dossier uit te werken. Ik denk dat wij daarin aardig zijn geslaagd. Onze gemeenschappelijke brief wordt op dit ogenblik behandeld op de Medicomut. De reacties die wij dienaangaande opvangen zijn positief te noemen. Wij vinden dus een uitweg uit dat hele gevecht tussen sociale zaken en volksgezondheid.

Ik kaart de thematiek van het medische dossier aan omdat het duidelijk is dat precies in de vormgeving van een eerstelijnszorg en van de organisatie van een goede samenwerking tussen de eerste-, de tweede- en de derdelijnszorg, het medische dossier een heel belangrijke rol kan spelen.

Vandaar dat, inzake het medisch dossier, een bijkomende ruimte in de begroting 2000 werd gecreëerd, waar in supplementaire middelen wordt voorzien, voornamelijk ten opzichte van de 75-plussers en de chronische patiënten, teneinde deze groepen van betere tarieven voor de thuisbezoeken te laten genieten.

Volgens mij zal deze piste kunnen worden gevolgd met de Gemeenschappen en de Gewesten en daarvoor baseer ik mij op het overleg dat vorige maandag plaatsvond met alle ministers van Volksgezondheid, waarbij afspraken werden gemaakt omtrent de eerstelijnsgezondheidszorgen. Niet alleen in Vlaanderen maar ook op andere plaatsen in dit land wordt deze materie beschouwd als een prioritair beleidspunt.

Voorts werd ook heel wat aandacht besteed aan de aanpassing van het aanbod aan de geëvalueerde behoeften, in plaats van het omgekeerde. In die context werd verwezen naar problemen over transfers en over het verschil in appreciaties omtrent de organisatie van volksgezondheid in de verschillende landsgedeelten. Dankzij de jarenlange inspanningen van de personeelsleden van het ministerie van Volksgezondheid - velen onder hen verdienen een pluimpje en ik denk bijvoorbeeld aan de heer Decoster - omtrent de informatievergaring van zowel minimale klinische-, verpleegkundige- als financiële gegevens, die thans ter beschikking worden gesteld, kan terzake objectiviteit aan de dag worden gelegd. Het is belangrijk de verschillende gegevens met kennis van zaken onderling te kunnen verbinden om een goed inzicht te hebben op de wijze waarop de zorgverlening in werkelijkheid verloopt en hoe zorgenprogramma's al dan niet vorm krijgen.

Minister Vandenbroucke zal hierop nog wel dieper ingaan, maar er werd reeds voorzien in een wettelijke vormgeving om de verschillende gegevens met elkaar in verbinding te brengen, uiteraard op het niveau van de hospitalisatie, mits het in acht nemen van alle nodige voorzorgsmaatregelen ter bescherming van de privacy van de patiënten. Dit zal aan de grondslag liggen van een beleid dat berust op reële objectieve gegevens. De instrumenten waarover wij in dat verband beschikken zijn zo ver ontwikkeld dat ongetwijfeld kan worden gesproken van een grote stap voorwaarts.

Een derde punt dat verschillende malen aan bod kwam, is het geneesmiddelenbeleid. Sta mij toe wat dat betreft een kleine rechtzetting te doen, want in twee betogen werd de indruk gewekt als zouden innoverende geneesmiddelen slechts zeer laat op de Belgische markt verschijnen. Welnu, in feite worden de meeste innoverende medicamenten in de EMEA te Londen aan een registratieprocedure onderworpen. Een dergelijke procedure moet normaal gezien binnen de 210 kalenderdagen zijn doorlopen, waarna het product beschikbaar is op de Belgische markt. Het schoentje knelt echter omtrent de tijd die vaak nodig is voor de vaststelling van de terugbetalingstarieven. Zolang de terugbetaling niet is geregeld, kan een bepaald product erg duur zijn.

Hoe dan ook, en om in te gaan op de vraag van de heer Bacquelaine, volgens mij is het aangewezen het geneesmiddelenbeleid in het algemeen verder onder de

Magda Aelvoet

loep te nemen. Daaraan kunnen verschillende elementen worden gekoppeld, zoals het element waarover ik het daarnet had, of het element dat mevrouw Van de Cassee aanhaalde, met name of beperkte substitutie terzake geen betere formule zou zijn. In de commissie liet ik geen twijfel bestaan over de precieze afspraak binnen de regering op dit ogenblik, met name niet werken via substitutie, maar via het systeem van hogere terugbetaling van de generische geneesmiddelen.

Ik geef grif toe dat de regering nog geen antwoord heeft op de grote uitdaging die dit probleem altijd opnieuw vormt. De regering vraagt een inspanning van de farmaceutische industrie en van de ziekenhuizen door een verlaging van de *ristorno's*. Dit zijn aanzetten voor een verdere responsabilisering van de verschillende actoren.

Een aantal leden hebben het te grote gebruik van geneesmiddelen beklemtoond. Ik ga ermee akkoord dat innoverende geneesmiddelen zo snel als mogelijk moeten worden erkend en terugbetaald. We mogen echter niet blind zijn voor het te hoge geneesmiddelengebruik in België. We kunnen dit verhelpen door onder meer een betere informatieverstrekking. Er worden extra middelen vrijgemaakt voor het Belgisch Centrum voor de farmatherapeutische informatie. Bijkomende initiatieven zijn echter nodig.

Er werden vragen gesteld over de Orde van geneesheren. Een meerderheid van de geneesheren gaat akkoord met een verandering. De heer Bacquelaine heeft aangedrongen op verjonging en vernieuwing. Het parlement zal een open debat terzake moeten voeren.

De twee pijnpunten die moeten onderzocht worden hebben betrekking op de tuchtrechtelijke procedure en de wijze waarop met de klachten van de patiënt wordt omgegaan. Professor Amy stelt in een vrije tribune dat een Orde primordiaal moet gericht zijn op het welzijn en de bescherming van de patiënten. Men stelt echter vast dat klachten van patiënten minder gemakkelijk ter sprake komen. Het debat moet uitmonden in een herziening van de wet.

Een aantal leden heeft aangedrongen om de belangrijke verslagen-Peers en Jadot in de Kamer te kunnen bespreken. De regering heeft hier niets op tegen. De voorzitters van de bevoegde commissies zullen een planning moeten uitwerken.

Wat de opvolging van de eisen van de gezondheidssector betreft, kan ik meedelen dat de drie betrokken ministers van de regering een onderhandelingsmandaat hebben gekregen om begin januari de sector te ontmoeten.

In de eerste weken van januari zullen wij hierover overleggen met de vertegenwoordigers van de sector, in een eerste fase de vakbonden en later ook de werkgevers. In

plenaire vergadering heb ik reeds gezegd dat we de eisenbundel hadden ontvangen en dat we bereid zijn bij de begrotingscontrole in februari in alle openheid na te gaan welke geleidelijke bijstellingen kunnen worden gedaan om aan de eisen tegemoet te komen.

Een zevende punt is de vaststelling dat het volksgezondheidsbeleid in België zeer sterk is gedomineerd door belangengroepen die het financiële laken zo sterk naar zich hebben toegetrokken dat er weinig ruimte was voor inbreng vanuit de bredere samenleving. Sommigen werpen op dat het rapport-Peers moet worden bestudeerd. Dit rapport is enerzijds alleszins vernietigend voor het gezondheidsbeleid, alhoewel anderzijds hier vandaag wordt beweerd dat België ongeveer het beste gezondheidssysteem heeft in de wereld. We moeten maar eens nagaan hoe dit te rijmen valt. Ik heb gemerkt dat zeer veel collega's bij een theoretische aanpak benadrukken dat moet worden vertrokken vanuit de behoeften en in functie daarvan een programmatie moet worden opgesteld. De problemen beginnen wanneer men de programmatie concreet vorm tracht te geven. Er wordt dan gevraagd om af te wijken of om met bepaalde punten rekening te houden. Dit is het probleem. Het is niet voldoende om de behoeften correct in te schatten, het komt erop aan dit in correcte programma's te gieten die dan ook nog moeten worden uitgevoerd. Daar knelt het schoentje. Als we de gespecialiseerde spoedgevallendiensten beperkingen gaan opleggen, wat ongetwijfeld zal moeten gebeuren, dan zullen veel leden een andere mening verkondigen dan in het theoretische debat. Hetzelfde zal het geval zijn in het debat over de oncologische centra voor kinderen. Ik zal in de mate van het mogelijke politieke beleidsruimte trachten te creëren zodat de programmatie en de uitvoering van de programmatie zo nauw mogelijk aansluiten bij de behoeften. Ik meen dat de zeer intensieve samenwerking tussen de kabinetten van Volksgezondheid en Sociale Zaken in dit verband echt een vernieuwing is. Dit leidt ertoe dat gezamenlijk dossiers worden voorbereid en aangepakt. Ik ben niet alleen "mevrouw kwaliteit", maar ook "mevrouw met één vierde van het geld". Ik kan altijd de zaak blokkeren, als ik dat wil. Dit helpt de zaak echter niet vooruit. Ten gronde zou het zo moeten zijn dat één persoon verantwoordelijk is voor het RIZIV, ziekte- en invaliditeitsverzekering, en Volksgezondheid. Mijn collega en ik doen ons best, wat vruchten afwerpt, maar men mag dit niet als een evidentie beschouwen. Ik hoop dat dit in de toekomst vanzelfsprekend zal zijn.

Over de palliatieve tekst wordt niet alleen in resolutie-teksten gesproken. In de begroting 2000 worden meer middelen voor deze zorgen vrijgemaakt. Het gaat niet op om te zeggen dat in dit verband een nummertje wordt uitgevoerd in de marge van het euthanasiedebat. Dergelijke uitspraken over het belang van de palliatieve zorg, het intensiveren van de contacten met alle betrokkenen,

Magda Aelvoet

dus ook de thuiszorg, en het inschrijven van financiële middelen kloppen niet. We zijn hier reeds lang mee bezig, van vóór de debatten hierover in de Senaat zijn gestart. We zetten een stapje vooruit en in de toekomst zullen er nog meer moeten volgen.

Mijn allerlaatste punt is het antwoord op de vraag van mevrouw Van de Casteele. Ik heb het nagevraagd en er schijnt inderdaad een algemeen gebrek aan administratieve ondersteuning te zijn bij de buitendiensten van Eetwareninspectie. Het is niet zo dat Wallonië rijkelijk zou zijn voorzien en Vlaanderen niet. Inzake de administratieve ondersteuning is op dit ogenblik Vlaanderen wel zwakker voorzien dan Wallonië. Daartoe zullen de nodige maatregelen worden genomen.

Tenslotte, mevrouw Van de Casteele, las ik met verbazing een artikel van de VU&ID inzake de Octopusakkoorden. Mijn partij, die niet bij de Octopusakkoorden was betrokken, heeft steeds gewaarschuwd voor het systeem dat, als men een uitspraak wil met een tweede meerderheid, het noodzakelijk tot voorbesprekingen moet leiden, zo niet komt men er niet. Ik vind het dan wel straf dat uitgerekend die partij, die wel aan de Octopusakkoorden heeft meegewerkt en wel de tweede regel mee heeft goedgekeurd, nu van haar oren komt maken. Ik vind dat geen correcte houding.

Minister Frank Vandenbroucke : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik krijg een beetje te doen met mevrouw Van de Casteele. Mevrouw Van de Casteele, ik denk dat u in uw leven veel ontgoochelingen oploopt, want telkens u het woord neemt zegt u ontgoocheld te zijn. Dat is nu al jaren zo. Het wordt stilaan pijnlijk.

Het debat in de commissie was volgens mij een bijzonder goed debat, zowel in Sociale Zaken als in Volksgezondheid. In de commissie voor de Sociale Zaken werd trouwens zeer uitvoerig gedebatteerd, eerst over de beleidsnota en daarna over de programmawet. Ik begrijp wel dat u het debat steeds dieper wilt uitspitten, maar wij doen aan concrete politiek.

Mijnheer de voorzitter, zonder bijbedoelingen en zonder tweedracht te willen zaaien in de VU-fractie, wil ik eerst antwoorden op de vraag van mevrouw Brepoels over de autosondagecatheters. De vraag is een goed voorbeeld van de soort discussie die wij nodig hebben.

Een ontwerp van koninklijk besluit werd opgesteld tot vaststelling van de voorwaarden waaronder de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen tegemoetkomt in de kosten van autosondage bij de patiënt thuis. Dat ontwerp van koninklijk besluit heeft de adviesprocedure bij de Raad van State doorlopen en kan, mits enkele aanpassingen, worden ondertekend. Ik verwacht de publicatie van het koninklijk besluit in januari 2000. Het koninklijk besluit omschrijft wat autosondage is

en bepaalt de voorwaarden waaronder een vergoeding binnen de nomenclatuur kan worden toegestaan. Het bepaalt ook welke soorten pathologie al dan niet in aanmerking worden genomen voor vergoeding en volgens welke procedureregels die vergoeding wordt verleend. Er wordt ook een bedrag vastgesteld van 14 frank per sonde, al dan niet voorzien van een glijmiddel en voor maximaal drie sondes per dag. Dat is een tussenkomst van 15 000 frank per jaar.

Dat besluit werd opgemaakt na ondervraging van urologen, na raadpleging van wetenschappelijke literatuur. De ervaring die wij hebben opgedaan in het Bijzonder Solidariteitsfonds speelde daarin mee.

Het brengt mij bij een essentieel punt uit de algemene politiek. Wij zullen steeds meer moeten werken met experimenten, waarbij men op een voorlopige basis bepaalde tegemoetkomingen doet en in nauw overleg met de wetenschappelijke wereld nagaat onder welke voorwaarden die tegemoetkomingen kunnen worden gedaan om ze vervolgens op te nemen in de nomenclatuur. Doch, de wijze waarop wij vandaag maatwerk proberen af te leveren en de wijze waarop wij gaten in de nomenclatuur proberen op te vangen, is niet zo bevredigend. Het Bijzonder Solidariteitsfonds is een zeer bureaucratische instelling. De programmawet, maar ook een aantal besluiten die ik buiten de programmawet zal nemen, moeten daaraan verhelpen. Wij hebben er in de commissie grondig over gediscussieerd.

Voor deze patiënten zal de lange en zware procedure, die ze tot nu toe bij het bijzonder solidariteitsfonds moesten volgen, tot het verleden behoren. Er is nog altijd een selectiviteit ingebouwd, maar dat zal in de toekomst steeds meer een kenmerk van de ziekteverzekering zijn. Dat sondagemateriaal moet eerst door een geneesheerspecialist worden voorgeschreven met een kennisgeving aan de adviserend-geneesheer van het ziekenfonds en dan wordt de machtiging voor de terugbetaling gegeven, voor een periode van twaalf maanden. Tijdens die twaalf maanden kan de huisarts het voorschrift geven. Die machtiging kan na een gespecialiseerde evaluatie natuurlijk worden verlengd.

Er zijn vragen gesteld over het aantal dossiers bij het bijzonder solidariteitsfonds. Tussen 1 januari en 30 juni van dit jaar heeft het bijzonder solidariteitsfonds 38 dossiers behandeld van patiënten jonger dan 18 jaar.

Over de incontinentie- en zorgforfaits zal ik het iets uitgebreider hebben omdat daarover verschillende vragen werden gesteld.

Er is een jaarlijkse forfaitaire tegemoetkoming van 10 000 frank, die een compensatie inhoudt voor de kosten van incontinentiemateriaal en die wordt toegekend wanneer aan een aantal voorwaarden wordt voldaan.

Frank Vandenbroucke

Iemand moet gedurende ten minste vier maanden in aanmerking komen voor de verpleegforfaits B of C en een score 3 of 4 vertonen voor het incontinentie criterium op de Katz-schaal en die persoon mag niet in een verzorgingsinstelling verblijven. Dat is een typische zorgafhankelijkheidsvoorwaarde. Dan is er nog het zorgforfait van 10 000 frank. Dit forfait wordt toegekend aan een chronisch zieke. De definitie van een chronisch zieke is anders. Voor ons is dat iemand waarvoor het totaal van de persoonlijke aandelen die door de rechthebbenden ten laste zijn genomen, gedurende twee jaar 10 000 frank bereikt of gedurende twee jaar 15 000 frank voor een gezin. Die heeft een financiële last, die zich in de loop van het kalenderjaar moet bevinden in één van de situaties van afhankelijkheid en in het verpleegforfait B of C, verhoogde terugbetaling kinesitherapie in het kader van de E-pathologie, verhoogde kinderbijslag wegens een handicap, grote tot zware zelfredzaamheidsproblemen bij gehandicapten of zich bevinden in het stelsel van de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden, behoefte aan andermans hulp als invalide gezinshoofd. Dat zijn zes sleutels waarmee de afhankelijkheid wordt gedefinieerd. Dit was alleszins een nuttige vraag, want ook andere personen vroegen meer uitleg over de chronisch zieken.

De heer Anthuenis vroeg of dit begrip niet eens moet worden geëvalueerd. Ik antwoord daarop bevestigend. Dit moet zeker gebeuren. Ik heb zo-even de afdeling chronisch zieken van de wetenschappelijke raad voor de ziekteverzekering geïnstalleerd. Die afdeling moet eerst de definitie van chronisch zieke herbekijken en nagaan of de relevante groep van chronisch zieken wel op de juiste manier wordt bereikt. Die criteria zijn heel selectief, wat goed is, maar we vragen ons af of ze niet te selectief zijn. Moeten we niet een beetje soepeler optreden? Na die evaluatie rijst de vraag of we niet wat meer moeten geven. Uit de enquêtes blijkt immers dat de patiënten die onder die criteria vallen, zoveel persoonlijke uitgaven hebben dat 10 000 frank niet voldoende is. Er is daar dus heel wat werk aan de winkel. Ik beklemtoon echter dat we bij chronisch zieken niet alleen over financiën spreken. Ik heb de afdeling chronisch zieken vanmorgen de opdracht gegeven om in de eerste plaats een benadering te ontwikkelen met betrekking tot de kwaliteit van de zorg. Daarbij, ik wend mij hier even tot de heer Goutry, zal ik voorstellen te beginnen met een lijst, samengesteld op basis van objectieve criteria, van de pathologieën die prioriteit moeten krijgen. Ik zal zelf zeker nooit bepalen welke pathologieën voorrang moeten krijgen, maar ik zal de wetenschappelijke raad eerst om advies vragen.

Wat moeten we met ieder van deze pathologieën doen om de kwaliteit van de verzorging te verbeteren? Daarnaast vraag ik advies omtrent de financiële aspecten.

Ik heb geenszins valse verwachtingen geschapen in verband met het chronisch vermoeidheidssyndroom. Er bestaat geen medische consensus over. Er is opdracht gegeven aan de Hoge Gezondheidsraad om aan deze consensus te werken. Ik heb een rapport gevraagd tegen half februari. Op basis daarvan wil ik een onderzoek voeren om bijvoorbeeld met behulp van de referentiecentra, te werken aan expertise- en deskundigheidsvorming. Dit ziektebeeld kan niet samen worden gezien met de rest van de chronisch zieken omdat de consensus ontbreekt en vooral hieraan in de eerste plaats moet worden gewerkt.

De heer Anthuenis vroeg me of ik inzake de 5% verminderte tegemoetkoming per jaar voor zelfstandigen die vervroegd op pensioen gaan, zou stoppen met het fictief niet in rekening brengen van die vermindering bij het gewaarborgd inkomen. Ik ben dit inderdaad van plan. Het is niet fair tegenover zelfstandigen.

Wat de voorstellen van de sociale partners betreft, hebben mevrouw Onkelinx en ikzelf de opdracht gekregen om deze te onderzoeken. We zullen in januari met de sociale partners over die voorstellen spreken, zeker over de zogenaamde werkloosheidsvallen en de loopbaanproblematiek en deze gesprekken zullen als uitgangspunt dienen.

Wat de non-profitsector betreft, wil ik vóór 15 januari een afspraak met de betrokkenen uit de sector. Mevrouw Onkelinx en ikzelf bereiden dit voor en wensen dit dossier te bespoedigen.

Ik sta verbaasd over de manier waarop men oordelen velt. Mocht mevrouw D'Hondt het woord hebben gevoerd in 1998, dan zou ze moord en brand hebben geschreeuwd over het feit dat de non-profit werd achtergesteld. Toen zette de profitsector een enorme stap voorwaarts. In 1999 was het de beurt aan de non-profitsector. In 2000 zet de profitsector weer een wat grotere stap. Het resultaat is dat de non-profit, qua feitelijke subsidiëring in de loonlast, iets beter scoort dan de profit, maar dit is voor mij geen eindpunt. Het is geen wet van Meden en van Perzen. De lat ligt ongeveer gelijk. Ik kan niet spreken van benadeling. Ik herhaal dat we overleggen, evalueren en bereid zijn om bij de begrotingscontrole opnieuw op bepaalde noden in te gaan.

Door verschillende leden werd het gebrek aan gezinspolitiek aangeklaagd. Ik begrijp dit enkel als een soort zweepslag in de richting van de regering en aanvaard dit dankbaar. De recente maatregelen spreken voor zich. De fiscale aftrek voor het belastingkrediet voor kinderopvang wordt verhoogd tot 16 000 frank. De aftrekbare kosten bij kinderopvang worden eveneens verhoogd. We nemen concrete maatregelen ten gunste van mensen die geld moeten uitgeven om gezinstaken en professionele taken op zich te nemen.

Frank Vandenbroucke

Daarnaast staat in het regeerakkoord dat we bijvoorbeeld een vierdaagse werkweek willen mogelijk maken als een recht. Dit om toe te laten op een soepele manier verantwoordelijkheden buiten en binnen het professionele leven te combineren. Er ligt zelfs een voorstel ter studie voor een vrije woensdagnamiddag. Dit ligt nog niet vast in een wet of een besluit.

Ik kan uw ongeduld begrijpen, maar ik vraag u even uit te kijken naar wat wij gaan doen. De regering vindt de samenhang tussen gezin en werk heel belangrijk. Dat blijkt ook uit wat mevrouw Onkelinx doet.

De heer Pieters heeft twee thema's aangehaald, namelijk Europa en het probleem van de uniforme behandeling tussen Gewesten en Gemeenschappen in dit land. Mijnheer Pieters, ik zal niet in detail treden, maar ik kan u zeggen dat ik in de dossiers die u hebt aangehaald om te beginnen het principe van de legaliteit zal hanteren. Dat is niet zo eenvoudig aangezien dit impliceert dat we juridisch zeer goed moeten kijken waar we staan in een aantal betwistingen. Het zal u echter plezier doen dat wij in de eerste plaats juridisch zullen redeneren. Wij zullen nagaan wat het sociaal recht te zeggen heeft over een aantal situaties en vervolgens zullen we de politieke conclusies trekken. Ik ben bezig de dossiers in die zin te bestuderen.

U hebt ook het rapport-Jadot aangehaald. Ik heb deze week elders al laten blijken dat wij dat zeker ernstig zullen bekijken.

Wat Europa betreft, onderstreep ik wat u zegt. U hebt terecht gezegd dat de beleidsnota inzake Europa eerder summier was. In de beleidsnota heb ik echter één element in de etalage gezet, namelijk dat Europa een soort derde weg moet bewandelen om de sociale dimensie verder te ontwikkelen. Met een derde weg bedoel ik hier echter een derde institutionele weg die het midden houdt tussen Europees wetgevend werk enerzijds en zeer algemene plechtige verklaringen van raden en topministers anderzijds. Wat hier tussen ligt, noemt men benchmarking. Dit betekent doelstellingen vastleggen en op Europees niveau met elkaar afspreken wat de doelstellingen zijn. Vervolgens worden dan de praktijken die men in de verschillende lidstaten gebruikt om deze doelstellingen te bereiken systematisch vergeleken. Het gaat dus om een soort peer review op Europees vlak. Er is een sterk en overtuigend precedent, namelijk het proces van Luxemburg rond werkgelegenheid. In het begin was ik daar wat sceptisch over, maar nu denk ik dat het een sterk precedent is. Nu moeten we dat ook op sociaal vlak kunnen doorvoeren. In de Raad van ministers van 29 november heeft men principieel afgesproken een dergelijke procedure te gebruiken inzake de sociale bescherming. Een week geleden heb ik daar in Amster-

dam uitvoerig over gesproken. Ook vanuit de Belgische regering moeten wij dat nu volledig steunen. Ik wens dat de komende top van Lissabon op dat vlak echt een spoorslag geeft.

Daarnaast is er natuurlijk ook het eigenlijke wetgevende werk op Europees vlak. Dat aspect ontbreekt inderdaad enigszins in mijn beleidsnota. Met name in de coördinatie moeten we stappen vooruit zetten. Er is dringend vereenvoudiging en uitbreiding nodig van het coördinatieprincipe van de sociale zekerheid in Europa, bijvoorbeeld met betrekking tot mensen uit derde landen. Het gaat hier om een moeilijke en politiek gevoelige problematiek. Ik hoop dat we daar later nog eens over kunnen discussiëren. U hebt gelijk dat u dit onderstreept. Het staat niet in de beleidsnota maar ik ben daar toch mee bezig.

Avant de conclure, je répondrai à M. Timmermans au sujet du système Maribel. Je vais faire un bref rappel des faits. Le 4 décembre 1996, la Commission européenne a condamné la Belgique à récupérer l'aide accordée aux entreprises dans le cadre de la réduction forfaitaire des cotisations de sécurité sociale prévue aux plans Maribel bis et Maribel ter. La cour de justice a confirmé cette décision le 17 juin 1999. C'est la raison pour laquelle nous avons légiféré ces dernières semaines.

La loi contenant les dispositions sociales et diverses, que nous avons votée récemment, applique les modalités fixées par la Commission européenne concernant la récupération de ces aides auprès des employeurs qui ont bénéficié du Maribel bis et du Maribel ter au cours de la période allant du troisième trimestre 1993 jusque et y compris le deuxième trimestre 1997.

Afin de ne pas prolonger les débats, je propose de ne pas entrer dans des détails techniques.

Votre question concernait le lien entre les réductions et la récupération des sommes. Les montants à rembourser par les entreprises ne seront pas déduits du montant des aides futures structurelles auxquelles les entreprises ont droit. Les remboursements seront dus à l'office national de sécurité sociale à partir du 1er avril 2000. L'employeur aura le choix entre le remboursement du montant total en une seule fois au 1er avril 2000 et le remboursement trimestriel en douze tranches, la période de remboursement se terminant alors le 1er avril 2003.

Je crois que vous désiriez savoir pourquoi cela ne se faisait pas d'un seul coup. En fait, cela n'est pas possible, principalement pour trois raisons.

Primo, le remboursement est calculé par l'ONSS et la diminution des cotisations est calculée par l'employeur lui-même en fonction du volume de cotisations. Il y a donc un mouvement en sens inverse en termes de calculs et de données.

Frank Vandenbroucke

Secundo, lors d'un remboursement, on pratique l'arrondi et le remboursement peut être étalé sur plusieurs mois. Par contre, lorsqu'on parle de diminution structurelle des cotisations sociales, il faut raisonner en trimestres. Il y a donc un problème d'incompatibilité des calendriers.

Tertio, il y a des entreprises qui ont diminué le nombre de leurs ouvriers et d'employés et pour lesquelles le remboursement est calculé sur une assiette différente.

Cela démontre à quel point ce serait compliqué de faire cela d'un seul coup. Je sais que la FEB s'en trouve irritée, mais l'on ne peut pas agir autrement.

Pour le surplus, je vous renvoie aux discussions que nous avons eues en commission, ainsi qu'au texte de la loi.

Mijnheer de voorzitter, ik heb nog eens genoteerd dat de heer Goutry verlangt dat wij het fundamentele debat voeren. U weet dat ik heel graag debatteer in de commissie. Een grondig debat kan bovendien lang duren. Men vraagt hier al lang om fundamentele debatten. Ik meen dat we met minister Aelvoet moeten afspreken welke thema's we willen aansnijden en wanneer we ze zullen behandelen. Voor mij zijn evidente thema's het rapport-Jadot, het rationeel gebruik van geneesmiddelen en de ziekenhuisfinanciering. Op het laatste thema moeten we liefst met beide betrokken commissies ingaan. Er zijn bovendien nog andere thema's. Laat ons dit eens bekijken en een kalender opstellen.

U hoeft niet ongerust te zijn over de beschikbaarheid van documenten. Het rapport-Peers zult u zeker krijgen. Ik kon het vorige week nog niet officieel verspreiden.

De heer **Joos Wauters** (AGALEV-ECOLO) : Mijnheer de minister, verschillende collega's hebben over die debatten gesproken. Ik heb zelf, vanop de tribune, gezegd dat wij, met mevrouw Avontroodt, een programma zullen opstellen voor het komend voorjaar. Dat was het engagement van de voorzitters van de commissies. Het verheugt mij vast te stellen dat wij op dezelfde golflengte zitten.

De **voorzitter** : De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

- *De vergadering wordt gesloten om 14.32 uur. Volgende plenaire vergadering dinsdag 21 december 1999 om 14.45 uur.*

- *La séance est levée à 14.32 heures. Prochaine séance plénière mardi 21 décembre 1999 à 14.45 heures.*

BIJLAGE

PLENAIRE VERGADERING
DINSdag 21 DECEMBER 1999

MEDEDELINGEN***SENAAT*****Overgezonden wetsontwerp**

Bij brief van 16 december 1999 zendt de Senaat over, met het oog op de koninklijke bekrachtiging, het niet-geamendeerde wetsontwerp betreffende de regularisatie van het verblijf van bepaalde categorieën van vreemdelingen verblijvend op het grondgebied van het Rijk (nr.234/8).

Ter kennisgeving

Evocatie

Bij brieven van 16 december 1999 deelt de Senaat mee dat donderdag 16 december 1999, met toepassing van artikel 78 van de Grondwet, tot evocatie is overgegaan van de volgende wetsontwerpen :

- wetsontwerp houdende fiscale en diverse bepalingen (nr.296/8);
- wetsontwerp tot bevordering van de werkgelegenheid (nr. 286/6);
- wetsontwerp houdende sociale en diverse bepalingen (nr. 297/14).

Bij brief van 17 december 1999 deelt de Senaat mee dat vrijdag 17 december 1999, met toepassing van artikel 78 van de Grondwet, tot evocatie is overgegaan van het wetsontwerp houdende oprichting van het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (nr. 232/6).

Ter kennisgeving

REGERING**Verslag**

Bij brief van 17 december 1999 zendt de staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling, toegevoegd aan de minister van Mobiliteit en Vervoer, het verslag en de aanbevelingen van de werkgroep van experts inzake de liberalisering van de elektriciteitssector over.

ANNEXE

SEANCE PLENIERE
MARDI 21 DÉCEMBRE 1999

COMMUNICATIONS***SÉNAT*****Projet de loi transmis**

Par message du 16 décembre 1999, le Sénat transmet, en vue de la sanction royale, le projet de loi relatif à la régularisation de séjour de certaines catégories d'étrangers séjournant sur le territoire du Royaume, le Sénat ne l'ayant pas amendé (n°234/8).

Pour information

Evocation

Par messages du 16 décembre 1999, le Sénat informe de la mise en oeuvre, en application de l'article 78 de la Constitution, le jeudi 16 décembre 1999, de l'évocation des projets de loi suivants :

- projet de loi portant des dispositions fiscales et diverses (n° 296/8);
- projet de loi en vue de la promotion de l'emploi (n°286/6);
- projet de loi portant des dispositions sociales et diverses (n° 297/14).

Par message du 17 décembre 1999, le Sénat informe de la mise en oeuvre, en application de l'article 78 de la Constitution, le vendredi 17 décembre 1999, de l'évocation du projet de loi relatif à la création d'une Agence fédérale pour la sécurité de la chaîne alimentaire (n° 232/6).

Pour information

GOUVERNEMENT**Rapport**

Par lettre du 17 décembre 1999, le secrétaire d'Etat à l'Energie et au Développement durable, adjoint au ministre de la Mobilité et des Transports, transmet le rapport et les recommandations du groupe de travail d'experts en matière de libéralisation du secteur de l'électricité.

Verzonden naar de commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de nationale wetenschappelijke en culturele Instellingen, de Middenstand en de Landbouw

Algemene uitgavenbegroting 1999

In uitvoering van artikel 15 van de gecoördineerde wetten op de Rijkscomptabiliteit zendt de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie :

- bij brief van 10 december 1999, een lijst van herverdelingen der basisallocaties betreffende het ministerie van Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel;
- bij brieven van 15 december 1999, twee lijsten van herverdelingen der basisallocaties betreffende het ministerie van Ambtenarenzaken;
- bij brieven van 15 en 16 december 1999, twee lijsten van herverdelingen der basisallocaties betreffende het ministerie van Economische Zaken.

Verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Begroting

Renvoi à la commission de l'Economie, de la Politique scientifique, de l'Education, des Institutions scientifiques et culturelles nationales, des Classes moyennes et de l'Agriculture

Budget général des dépenses 1999

En exécution de l'article 15 des lois coordonnées sur la comptabilité de l'Etat, le vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Economie sociale transmet :

- par lettre du 10 décembre 1999, un bulletin de redistributions d'allocations de base concernant le ministère des Affaires étrangères et du Commerce extérieur;
- par lettres du 15 décembre 1999, deux bulletins de redistributions d'allocations de base concernant le ministère de la Fonction publique;
- par lettres des 15 et 16 décembre 1999, deux bulletins de redistributions d'allocations de base concernant le ministère des Affaires économiques.

Renvoi à la commission des Finances et du Budget

VERZOEKSCHRIFT

Een verzoekschrift voor het afschaffen van de geautomatiseerde stemming werd aan de Kamer overgezonden.

Verzonden naar de commissie voor de Verzoekschriften

PÉTITION

Une pétition pour l'abandon du vote automatisé a été transmise à la Chambre.

Renvoi à la commission des Pétitions

RESOLUTIE

Europees Parlement

Bij brief van 13 december 1999 zendt de secretaris-generaal van het Europees Parlement de tekst over van de resolutie aangenomen door deze vergadering over het verslag van de Commissie aan de Raad over de duur van de overgangperiode voor de invoering van de euro.

Verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen, naar de commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de nationale wetenschappelijke en culturele Instellingen, de Middensstand en de Landbouw, naar de commissie voor de Financiën en de Begroting en naar het Adviescomité voor de Europese Aangelegenheden

RÉSOLUTION

Parlement européen

Par lettre du 13 décembre 1999, le secrétaire général du Parlement européen transmet le texte de la résolution, adoptée par cette assemblée, sur le rapport de la Commission au Conseil sur la durée de la période transitoire relative à l'introduction de l'euro.

Renvoi à la commission des Relations extérieures, à la commission de l'Economie, de la Politique scientifique, de l'Education, des Institutions scientifiques et culturelles nationales, des Classes moyennes et de l'Agriculture, à la commission des Finances et du Budget et au Comité d'avis chargé de Questions européennes